

ΜΑΥΡΟ ΡΟΔΟ

Οκτώβριος 1991, Θεσσαλονίκη

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΜΑΥΡΟ ΡΟΔΟ

Ελευθεριακή επιθεώρηση για τον άνθρωπο και τον πολιτισμό.

Πρώτο δοκιμαστικό τεύχος, Οκτώβρης 1.991 μ.Χ., Θεσσαλονίκη.

Εκδίδεται με βάση την ελεύθερη συνεργασία (και τις ευθύνες που αυτή συνεπάγεται) των συμμετεχόντων.

Εγγραψαν οι Κώστας Δημητρίου, Μάκης Δόβας, Αγγελος Κορνηλάκης, Αγγελος Μπάκας, Νίκος Νικολαΐδης, Θανάσης Παπαζίμας, Πάκης Τζιλής.

Μετάφρασαν οι Λία Γυϊόκα, Νίκος Νικολαΐδης, Βαγγέλης Παντέλης.

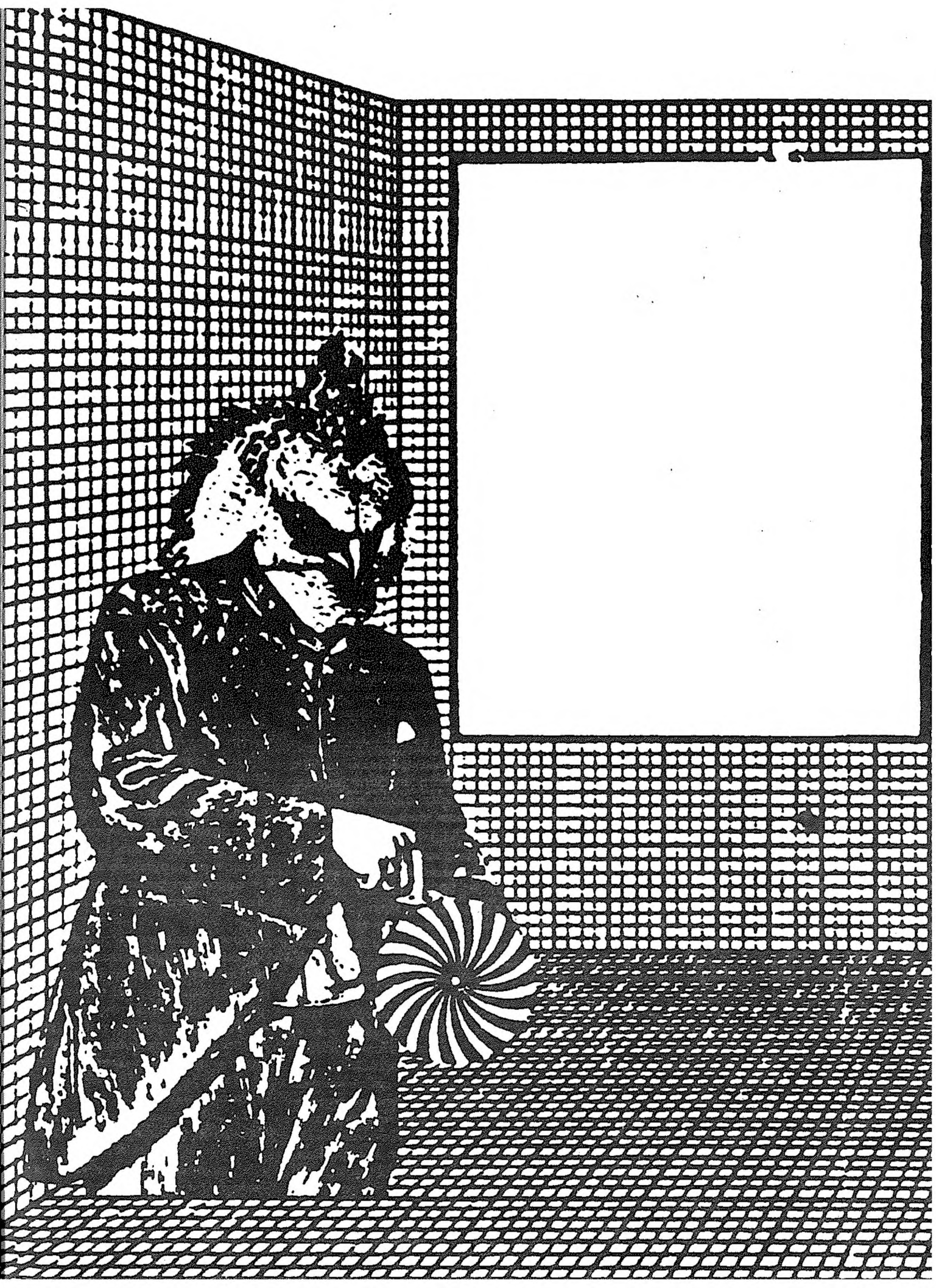
Κεντρική διάθεση: βιβλιοδισκοπωλείο "ΛΩΤΟΣ", Καστροπίου 13, Θεσσαλονίκη, τηλ. 260 - 776.

Επικοινωνία: Τ.Θ. 10005, Τ.Κ. 541 10, Θεσσαλονίκη (παρακαλούμε να μην αναγράφεται η ένδειξη "προς ΜΑΥΡΟ ΡΟΔΟ").

Στοιχειοθεσία, σελιδοποίηση: ΥΠΕΡΠΕΡΑΝ (σαργκ!!) 855-418.

Εκτύπωση: ΔΙΠΤΥΧΟ, Κοζάνη, 38-417.

Αν και ένα μεγάλο μέρος των κειμένων, που περιέχονται στο παρόν τεύχος, ήταν αρχικά γραμμένο με το πολυτονικό σύστημα, για καθαρά τεχνικούς λόγους, δεν έγινε δυνατή η ακριβής αποτύπωσή τους. Από το επόμενο τεύχος, ελπίζουμε να υπάρχει η δυνατότητα αποτύπωσης της γλώσσας του κάθε συγγραφέα στην ακριβή εκφραστική της.

Εν είδει προ-λόγου

Η λέξη "αναρχικός" φέρει ένα βαρύ φορτίο· τόσο βαρύ μάλιστα που μερικές φορές γίνεται ασήκωτο ή ακόμα χειρότερα αφόρητο. Όπως θα έλεγε και ένας φίλος "σούπα σε ρηχό πιάτο δε μπλάνει". Στέκεται πέρα από κάθε προσπάθεια υλοποιημένης ανάδειξης του νοηματικού προσδιορισμού της και της σημασιολογικής κάλυψής της, ενώ ούτε και μια αφαίρεση πάνω σε συγκεκριμένες περιόδους, γεγονότα και πρόσωπα μπορεί να βοηθήσει στο σχηματισμό κάποιου ορισμού· γιατί ακριβώς εμπεριέχει μεγάλο πλούτο, βάθος αλλά και διαφορετικές διαστάσεις που περνάν μέσα απ' τους χαρακτηριστές της ανθρώπινης φύσης, της ανθρώπινης συνείδησης, της κοινωνικής οργάνωσης, της κοσμολογίας. - Τα παραπάνω αναφέρθηκαν περισσότερο για να ξεκαθαρίσουμε ότι αντιλαμβανόμαστε τον αναρχικό σαν τον άνθρωπο που τείνει προς την αναρχία. Και συγκεκριμένα στην αναρχία σαν κατάσταση και όχι φυσικά σαν ιδεολογία, αλλά ούτε και σαν ένα δομημένο κοινωνικό σύστημα (αυτό, βέβαια, δε σημαίνει, ότι δεν πιστεύουμε στην αναρχική-ομοσπονδιακή-κοινωνική οργάνωση της κοινωνίας ή ότι δε δίνουμε σημασία στην πάλη του αναρχικού για την κατάκτησή της, απλώς θέλουμε να διευκρινίσουμε, ότι την τοποθετούμε σε διαφορετικό επίπεδο).

Και το ζήτημα της αναρχίας υπάγεται στη βάση όλων, δηλαδή στο σχηματισμό του Λόγου. Όσον αφορά τη δομή του Λόγου, αυτή δεν υπάρχει παρά μόνο σαν ένας αδιάσπαστος ιστός - ουσία - φύση που εν-νοεί τα επιμέρους στοιχεία, που εκφέρεται και δηλώνεται δια μέσου της ταύτισης πράξης και σκέψης και που καταλήγει στη δράση -έκφραση, που όποια και αν είναι, εμπεριέχει το πρόσωπο. Όσον αφορά το περιεχόμενο του Λόγου, νομίζουμε, ότι καθορίζεται από την ίδια τη ζωή, την ύπαρξη, που επιζητά την ελευθερία και την ολοκλήρωση (άλλο, αν αυτοί οι δρόμοι περνούν μέσα απ' τον Θάνατο και τη φθορά, που όχι μόνο αποτελούν "φυσικά όρια", αλλά είναι αυτά που τους δίνουν υπόσταση). Εκεί ακριβώς, μέσα στο περιεχόμενο του Λόγου, μπορεί να γίνει η συνάντηση με την αναρχία. Αυτή η συνάντηση μπορεί να ειπωθεί με δύο τρόπους: α. Με μια πιο περιορισμένη οπτική, κατά την οποία αντιπροσωπεύει την κοινωνική απελευθέρωση με ένα συνολικό τρόπο. β. Με μια πιο διευρυμένη, κατά την οποία, η αναρχία συντελεί στην προσωπική απελευθέρωση, όχι μόνο στο βαθμό της κατάλυσης των καταπιεστικών και δεσμευτικών θεσμών ή και της γενικότερης απελευθέρωσης απ' τους θεσμούς και τις δομές, αλλά ότι εισχωρεί σε γενικότερες υπαρκτικές λειτουργίες. Η εξέταση της πορείας του κινήματος της αναρχίας, το φέρνει να αφιερώνεται περισσότερο στην πρώτη οπτική, γιατί όντως η κοινωνική του βάση είναι αυτή που έχει τη θέση του θεμέλιου λίθου, ενώ, τις περισσότερες φορές, η αντίστοιχη υπαρξιακή έπεται σαν διάσταση της φύσης του αναρχικού κοινωνικού αγώνα. Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι αυτοπεριορίζεται, αφού η οντολογία της αναρχίας δε μπορεί να καλύψει όλο το φάσμα της ύπαρξης. Παρόλα τα παραπάνω, το σίγουρο και το σπουδαίο είναι, ότι είμαστε αναρχικοί, γιατί πλέον δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε αλλιώς, γιατί είναι ζήτημα υπαρκτικής αναγκαιότητας (βλ. Οράματα Κοινοτισμού, τεύχος 2).

Παράλληλα, η εξελιξιμότητα της αναρχικής κριτικής και πρακτικής, με βάση το ανυπόχωρητο του προτάγματος της ελευθερίας, καθιστά τον αναρχικό χώρο - πόλο, σαν ένα από τους λίγους ζωτικούς, ανθρώπινους και έγκυρους.

Οι αναρχικοί, ιδιαίτερα στις μέρες μας, μέσα από την κατάφαση της ζωής και της ελευθερίας προσδιορίζονται σαν οι μεγάλοι αρνητές. Και σηκώνουν το βάρος της άρνησης σαν επόμενο τόσο του μηδενισμού και της ανταπάρνησης, που ούτως ή άλλως εμπεριέχει αυτή η επιλογή ζωής, όσο και μέσα από το νόημα της αντίστασης πάνω στη σημερινή σχε-

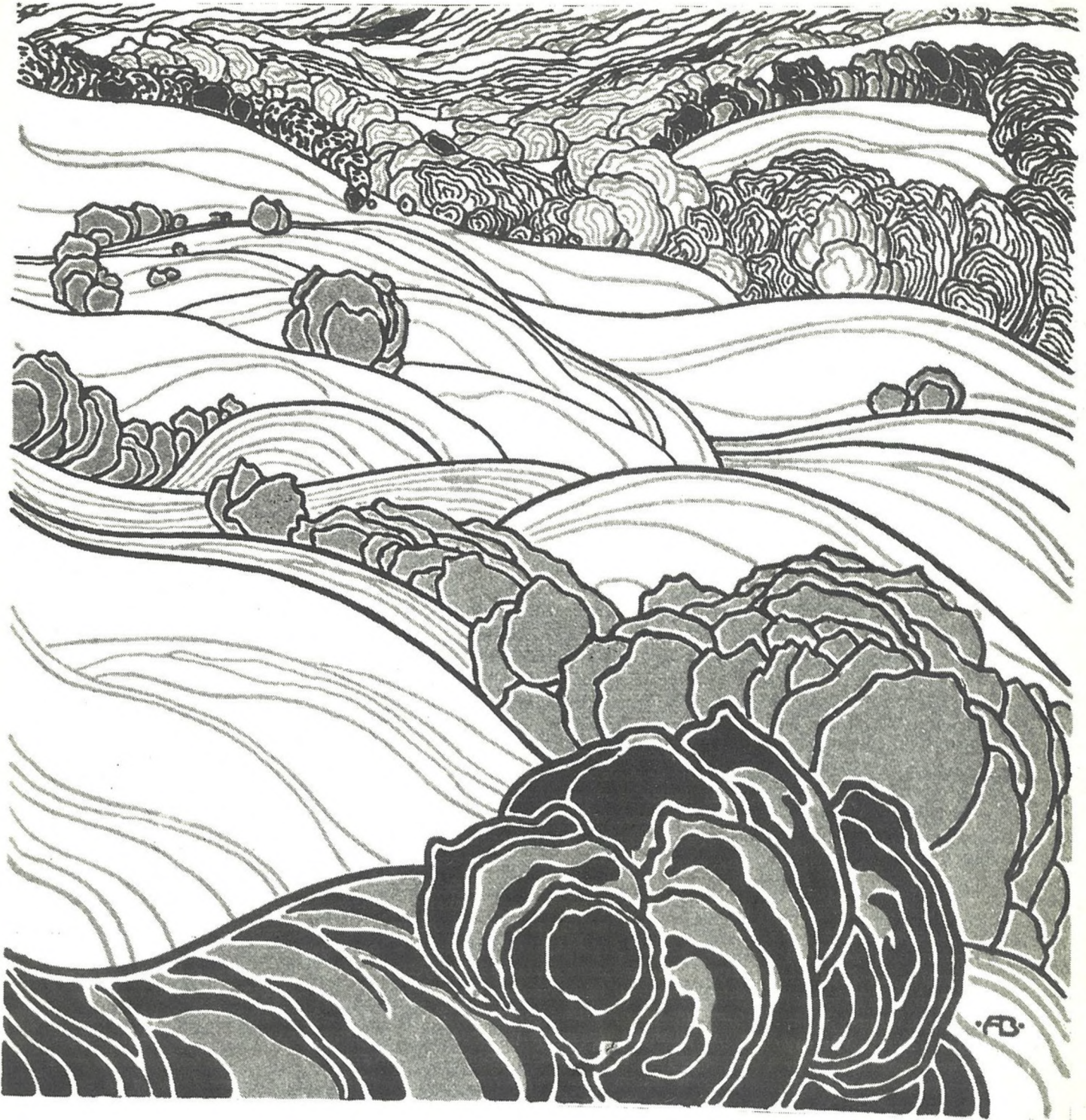
δόν καθολική κυριαρχία των μηχανισμών του κράτους και του κεφαλαίου πάνω στην ύλη και το πνεύμα. Η εκτίμηση της ζωής με όρους ανταλλακτικής αξίας, η πώληση και η θεαματικοποίηση του θανάτου, η ταξική εκμετάλλευση, το γνωσιολογικό χάσμα, η στρέβλωση της ροής του χρόνου και η τεχνητή οργάνωσή του σε ένα σύστημα αγγύλωσης και δέσμευσης της ανθρωπίνης δραστηριότητας, η υποκατάσταση της εμπειρίας από τις αναπαραστατικές δυνατότητες των εμπορευμάτων και του θεάματος, το μοίρασμα τόσο του κόσμου, όσο και της καθημερινής ζωής σε ιεραρχημένες και διαχωρισμένες σφαίρες, με συνέπεια το χάσιμο της αρμονικής συνύπαρξης με τη φύση και τον ίδιο μας τον εαυτό, η προσβολή της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, η κυριαρχία των δομών και των θεσμών πάνω στον άνθρωπο και η ανεξαρτητοποίηση και ουδετεροποίησή τους σε σχέση με τον ανθρώπινο παράγοντα: τα παραπάνω φαινόμενα, οι αναρχικοί μπόρεσαν να τα αντιληφθούν και να τα εξηγήσουν ακριβώς λόγω της εμμονής τους στο ζήτημα της κρατικής εξουσίας (της φύσης της, των δομών της, των μηχανισμών της, των συμφερόντων που προασπίζει κ.άλ.) και της εξουσίας γενικότερα. Γι' αυτό και ήταν απ' τους ελάχιστους που μπόρεσαν να συλλάβουν τη μορφή της κυριαρχίας προς την οποία οδεύουμε σήμερα και που είναι η κεντρική, παγκοσμιοποιημένη και ομογενοποιημένη εξουσία. Επίσης μέσα από τις προσπάθειες αυτοοργάνωσης και διαχείρισης της καθημερινής ζωής (σε επίπεδο αντίστασης, επίθεσης, έκφρασης, διακένωσης, πληροφόρησης, στέγης, χώρων κ.άλ.) διατηρείται εν ζώει η κοινότητα, η αλληλεγγύη, η αξιοπρέπεια, που για εμάς είναι ό,τι πιο σημαντικό μπορεί να υπάρξει αυτή τη στιγμή, αφού δηλώνει τη διατήρηση πρωταρχικών ανθρωπίνων χαρακτηριστικών, αξιών, αισθημάτων, όπως η αγάπη, η αλληλοβοήθεια, η συνείδηση ως αυτοκαθορισμός¹.

Το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας αποτελεί μια δοκιμή, ένα είδος πειράματος που σκοπό πρώτα απ' όλα έχει να δοκιμάσει τον εαυτό του και να είστε βέβαιοι ότι υπάρχει η αυτογνωσία του πρωτόλειου και μερικώς χαρακτηριστικού αυτού του βήματος. Η σημασία του βρίσκεται στη δήλωση της διάθεσής μας και η διάθεσή μας είναι αυτή της μαρτυρίας: η ενασχόληση με ό,τι αφορά την ανθρώπινη ύπαρξη και την έκφρασή της μέσα από το πρίσμα μιας συνολικής οπτικής που προσπαθώντας έστω και να αγγίξει το όλο, αρνείται την άγνοια της μονομέρειας και τη σχιζοφρένεια των διαχωρισμών. Το "Μαύρο Ρόδο" δεν θέλει να καταλήξει σε συμφωνίες ή να εκφράσει κάποια ομάδα, παρά να αποτελέσει μια ειλικρινή προσπάθεια συνεύρεσης, κοινωνίας ανθρώπων. Και για να γίνει αυτό θα πρέπει να αποκτήσουμε πρόσωπο, να γίνουμε πρόσωπα, μεταφέροντας με αυτά που λέμε τη βιωματική σχέση μας με τα πράγματα. Γιατί μόνο έτσι θα σχηματιστούν απόψεις και προϋποθέσεις διευρυμένης επικοινωνίας και συγκρότησης. Επίσης θα γίνει μια έντονη προσπάθεια, τόσο ενημέρωσης σε βασικά ζητήματα των σημερινών ημερών, όσο και διατήρησης της μνήμης σε μια σειρά από θέματα και τομείς που αυτή τη στιγμή η εξουσία καλύπτει με το πέπλο της λήθης. Όμως, ούτως ή άλλως, ο λόγος θα πρέπει να είναι ριζικός και θεμελιώδης, γι' αυτό και θα καταλήγει μέσα από τους διαδρόμους των λαβυρίθων που είμαστε όλοι μπλεγμένοι σήμερα, στον άνθρωπο και τον πολιτισμό του, έτσι όπως υπάρχουν μέσα στον Κόσμο. Και θα πρέπει να σπάσει η αδράνεια με μια αρχή, με μια προσπάθεια να πιαστεί ο μίτος... Αυτό, λοιπόν, είναι το πρώτο αναγνωριστικό τεύχος...²

Πάκης Τζιλής

(1) Ας "συγκωρεθούν", όσες υπερβολικές διατυπώσεις υπάρχουν μέχρι αυτό το σημείο του κειμένου. Το "αναρχίας εγκώμιον" αποτελούσε και ένα δικό μου εσωτερικό κρέος προς όλους-ες αυτούς-ες, που πάλεψαν και παλεύουν για το καλύτερο, θυσιάζοντας αρκετές φορές τον ίδιο τους τον εαυτό, και δεν έινγκαν της πρέπουσας καταξίωσης μέσα στην κοινωνική μνήμη.

(2) Θα πρέπει να τονιστεί, ότι αυτό το πρώτο τεύχος δεν προήλθε από κάποια συλλογική εργασία, αλλά από μια συνεργασία με βάση τα κείμενα περισσότερο. Οι απόψεις του κάθε κειμένου (όπως και αυτού του προ-λόγου φυσικά) δεσμεύουν μόνο τον εκάστοτε υπογράφοντα, γι' αυτό και θα μπουν στη διαδικασία της σύνθεσης και της κριτικής μετά την έκδοση του περιοδικού.

Ροδόκηπος

(σημειώσεις περί προσώπου και κοινωνίας)

Δεν ξεροκίζουμε την ύπαρξη· με καθολικές πράξεις αναζητήσης, βίωσης, άρνησης, υπέρβασης προσπαθούμε να συλλάβουμε τις διαστάσεις της και να τις διαβούμε.

Η ύπαρξη βαπτίζεται, διαπερνάται, σχηματίζεται από φυσικούς - βιολογικούς, κοινωνικούς, κοσμικούς καθορισμούς και διαχέεται σ' αυτούς σε μια αμφίδρομη κίνηση του γίνεσθαι, νομοτελειακή και άνομη μαζί (τουλάχιστον έτσι εμφανίζεται στο πεπερασμένο ανθρώπινο αντιλαμβανέσθαι). Το είναι και το γίνεσθαι δεν υπάρχουν σαν ξεχωριστές πραγματικότητες, ούτε αφηρημένα ή μεταφυσικά. Είναι σαν ένα κουβάρι, που ξετυλίγεται στο θέατρο του τραγικού με πρωταγωνιστές όλους αυτούς που πέρασαν και θα περάσουν και σήκωσαν και θα σηκώσουν το βάρος της ύπαρξης.

Η εν-νόηση από την πλευρά του ανθρώπου, τόσο αυτού που ο ίδιος είναι, όσο και του περιβάλλοντός του και η ανάπτυξη δραστηριότητας σύμφωνα με αυτούς τους καθορισμούς, πέρασε από διάφορα στάδια (όχι κατ' ανάγκην στάδια της ίδιας, ενιαίας εξέλιξης) και σχηματοποιήθηκε με διάφορα μορφώματα και τρόπους. Μέσα σε όλη αυτή την ποικιλία μορφών (ζωηφόρων ή θλιβερών, που αξίζει και είναι αναγκαίο να εξεταστούν και μια προς μια ξεχωριστά και στις μεταξύ τους, οργανικές ή μη, συσχετίσεις), αν απομονώσουμε αυτήν την τελευταία μορφή εξουσιαστικού πολιτισμού, που σήμερα πλέον δεν είναι μόνο η εικόνα του λεγόμενου δυτικού κόσμου, αλλά και η σκιά, που σαν διαβρωτικό υλικό πια, έχει κυριαρχήσει σε όλες τις πλευρές αυτής της γης και αν προσπαθήσουμε να πιάσουμε το μίτο του, θα πρέπει να ανατρέξουμε στην περίοδο της Αυγουστίνειας σχάσης: στην απαρχή της διαίρεσης, του διαχωρισμένου λόγου [μέχρι τότε, είτε ο διαχωρισμένος λόγος δεν είχε κυρίαρχα χαρακτηριστικά και ανάλογες βλέψεις, είτε υπήρχε, συνειδητά ή ασυνείδητα, ο φυσικός ενιαίος Λόγος (βλ. μορφές πρωτόγονων και πρωτοαγροτικών κοινωνιών, ένα μεγάλο μέρος του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, τις πρώτες χριστιανικές κοινότητες, την Ορθόδοξη Πατερική παράδοση, που φτάνει μέχρι και τις μέρες μας, σε "αναχωρητικά" - μοναχοί, ασκητές κ.ά.) - και "εγκόσμια" κομμάτια της Ορθόδοξης Εκκλησίας, τις κοινότητες Ινδιάνων ή γενικά ιθαγενών σε μετέπειτα αποικιοκρατούμενες ζώνες, που μερικές απ' αυτές καταφέρνουν να υπάρχουν και σήμερα, και άλλες περιπτώσεις)]. Η πάλη και η αγωνία, γι' αυτήν την εν-νόηση, μετατράπηκε σε ρήξη: μετατροπή του Λόγου σε αμέτρητους κατακερματισμένους και ειδικευμένους λόγους, διαίρεση του Κόσμου σε φύση και ιστορία, αυτονόμηση του ανθρώπινου όντος και πίστη κατοχής απεριορίστων δυνατοτήτων, στεγανός διαχωρισμός σώματος, νου, ψυχής, μαζί με την αποπομπή του σώματος και των επιθυμιών... Αντιλήψεις, που σημάδεψαν όλα τα ρεύματα της Δύσης, υλιστικά και ιδεαλιστικά, και οδήγησαν στο σημερινό φυσικό και τεχνικό πολιτισμό, που συνεχίζει εξέφρενα την πορεία του, υπακούοντας στο ορθολογιστικό - καπιταλιστικό πρόσταγμα της απεριορίστης γραμμικής ανάπτυξης και των σχέσεων εκμετάλλευσης και κυριαρχίας, που φυσικά μετατρέπεται σε αυτοκαταστροφική Υβρι.

Παλεύει ο άνθρωπος· με νύχια και με δόντια. Με τον εαυτό του, με τους συνανθρώπους του, με την κοινωνία, με

το Θεό. Και σαν ανασηκώνεται από την πάλη, με πληγωμένο το κορμί, γεύεται τις πληγές του· και είναι ηδύς άλλοτε ο πόνος και άλλοτε πικρός.

Είναι ο θάνατος που ζώνει τον άνθρωπο. Και πιότερο, δεν τον περιτριγυρίζει κυκλικά, κάνοντάς τον να ασφυκτιά, άλλα είναι ο ίδιος μέσα του. Ο άνθρωπος φέρει μέσα του το θάνατο· η κάθε στιγμή της ζωής είναι θάνατος, νοηματοδοτείται απ' το θάνατο. Είναι αυτός που ορίζει και προσδίδει στην κάθε μας πράξη τη φθορά, το πεπερασμένο, το ατελές. Ο θάνατος, όμως, δεν είναι τύμβος που πλακώνει την ψυχοσωματική δραστηριότητα του ανθρώπου, είναι απλώς τα όρια της, η συναίσθηση της φύσης μας. Γι' αυτό και η κατανόηση αυτής της τραγικότητας που διέπει το ανθρώπινο ον μετατρέπεται (παρόλο το ότι συνεπάγεται μια συνεχή δοκιμασία) σε χαρωπό γεγονός, σε αρμονία του ανθρώπου με το συν-άνθρωπο και τη φύση, σε πιο ολοκληρωμένη και ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη, σε αναζήτηση της ευτυχίας, της χαράς, της ηδονής, της αλληλοσυμπλήρωσης, σε ανάπτυξη του αισθήματος περί δικαίου.

Η μη συμφιλίωση με το γεγονός του θανάτου και του τρόπου που ορίζει τη ζωή, οδηγεί σε αδιέξοδα, σε υπεκφυγές, σε αυτομολήσεις, σε ύβρεις (μήπως η ύβρις του δυτικού πολιτισμού, δεν είναι η πίστη στην αυτο-ικανότητα του ανθρώπου να νικήσει το θάνατο;) Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει, ότι μπορεί να απαλυνθεί ο πόνος που έχει ο θάνατος σαν βιολογικό γεγονός και σαν διάχυση μέσα στις ζωές μας· γι' αυτό μίλησα και για (ενίοτε) γλυκό πόνο, για δέσιμο, δηλαδή, μαζί του και υπέρβαση.

Αφού συμφιλιωθούμε με την ύπαρξη μας, να ζητήσουμε το αβίωτο.

Μέσα από τα εσώψυχα του ανθρώπου ξεπηδά η τάση για το απόλυτο, η πάλη για την ολοκλήρωση. Μια από τις Μοίρες του ανθρώπου κι αυτό, το απόλυτο, τριγυρνά μαζί με το θάνατο μέσα στις κοιλάδες της ύπαρξης. Αυτή είναι η τύχη του ανθρώπου: μια συνεχής προσπάθεια για να νιώσει μέσα του την πλήρωση, για να δημιουργήσει γύρω του τέλειες μορφές και εκφράσεις, για να φτάσει το Θεό. Και είναι που σε αυτό ακριβώς το σημείο συναντιούνται το απόλυτο και ο θάνατος και κάνουν τον άνθρωπο ατελή, ημιτελή. Του "χαρίζουν" όμως την ύψιστη αξία και τη χάρη της προσπάθειας για την πλήρωση που ποτέ δεν θα έρθει, για την τέλεια έκφραση που ποτέ δεν θα αναδειχθεί, για τη θέωση που ποτέ δε θα πραγματοποιηθεί (εν αυτό τω βίω). Και κυρίως, μέσα στην πάλη του με τη ματαιότητα, του "δίνον", εν δυνάμει, δύο καταλύτες, αγάπη και ελευθερία, και δύο δρόμους, την ολοκλήρωση δια του άλλου και την ολοκλήρωση δια του μηδενός, με τη "νέκρωση" νου και σώματος.

Ο άνθρωπος (κατά μια πολύ βασική συνισταμένη, που πολλές φορές γίνεται η κύρια) παιδεύεται και διαμορφώνεται μέσα στην κοινωνία και τον πολιτισμό που αυτή δημιουργεί, ενώ κάποτε ίσως να την επηρεάζει και αυτός με τη σειρά του (σε σχεδόν αντιστρόφως ανάλογο βαθμό όμως), ανάλογα με τη θέση του και τις δυνατότητές του. Αυτές οι αμφίδρομες, αλλά δυσανάλογες κινήσεις γίνονται δια μέσου του πολύπλοκου συστήματος των θεσμών, των

μηχανισμών, των οργανικών κυττάρων, της εκπαίδευσης, της τέχνης, της ιεραρχίας, του ήθους που έχει αναπτύξει ο πολιτισμός αυτής της κοινωνίας.

Βλέπουμε, ότι ακόμη και όταν (και αν) ο άνθρωπος αρχίζει και αποκτά δομή προσώπου (έχει συμπληρώσει, δηλαδή, τουλάχιστον ένα κύκλο εσωτερικής ολοκλήρωσης και κατανόησης του κόσμου), η ύπαρξή του σε σχέση με την κίνηση και την επιρροή της οργανωμένης κοινωνίας, βρίσκεται τουλάχιστον σε άλλο επίπεδο, μετριέται σε άλλη κλίμακα, σαφώς ελάσσονος έκτασης, ποιότητας, δυνατοτήτων. Αυτό από μόνο του έρχεται να υποδηλώσει τη σχέση κυριαρχίας, επιβολής, υπαγόρευσης της οργανωμένης κοινωνίας πάνω στον άνθρωπο, σαν μονάδα που η ελεύθερη ανάπτυξή της δε χωρά πουνθενά, αλλά και την ανελευθερία μεταξύ των ανθρώπων - μελών μιας κοινωνίας (αυτή βέβαια έχει και άλλες πηγές).

Αυτό έχει ισχύ, κατά τη γνώμη μου, ακόμη και για μια κοινωνία που τείνει προς την αντιεξουσία. Βέβαια αν και αυτή η σχέση βίας δε θα μπορούσε να εξαλειφθεί, θα ήταν ισοπεδωτικό να της δωθεί για την κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης το ίδιο μέγεθος και η ίδια σημασία. Το κοινωνικό σώμα που προσπαθεί να αυτο-οργανωθεί αντιεξουσιαστικά, αντιιεραρχικά (εδώ, βέβαια, θα πρέπει να μελετήσουμε προσεκτικά εκείνες τις φυσικές ή όχι, ιεραρχίες, που δεν αναπαράγουν αναγκαστικά ή και καθόλου βία και τέτοιες μπορούμε να συναντήσουμε και ευρύτερα στη φύση και στον άνθρωπο π.χ. με βάση την ηλικία ή κάποιο εμπειρικό και γνωστικό επίπεδο ή κάποιες έμφυτες ικανότητες), χωρίς διαμεσολαθήσεις, δημιουργεί συλλογικές και ατομικές δυνατότητες αυτοκαθορισμού και αυτοδιαμόρφωσης, δηλαδή διαμορφώνει ένα ανοικτό πεδίο πολυγωνσίας, όπου κάνει επιτρεπτές τις διαφοροτικές αλήθειες, τις διαφοροτικές οδούς για την αλήθεια, τις διαφοροτικές και αποκλίνουσες επιλογές και συμπεριφορές. Και παράλληλα "καταλογίζει" στο άτομο με ένα σωστό τρόπο τις ευθύνες απέναντι στον εαυτό του και το σύνολο: μέσα από την ωριμότητα που απαιτεί η συν-απόφαση, η συν-διαμόρφωση. Και όλα αυτά (μέσα στη σχετικότητα τους πάντα) με τη σειρά τους αναδεικνύουν την ελεύθερη και υπεύθυνη ανάπτυξη για το άτομο και για το σύνολο, το σεβασμό προς τους άλλους και τη φύση, καθώς και την αποκατάσταση της πραγματικής σημασίας των δραστηριοτήτων του ανθρώπου (π.χ. τέχνη, εργασία, σχέσεις).

Κράτος είναι η οργάνωση της βίας, την οποία διαχειρίζονται οι εκάστοτε φορείς της κρατικής εξουσίας, δια μέσου των κρατικών μηχανισμών. Το κράτος, με τον καιρό, παγιώνει τη βία σε σχήματα θεσμών, που μετουσιώνονται μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι σε σχέσεις και νοοτροπίες. Το κράτος δεν είναι η μοναδική πηγή βίας, αφού τέτοιες μπορεί να είναι και η φύση, η κοινωνία, ο άνθρωπος· φανερώναται όμως μέσα στο ρου του χρόνου σαν την κύρια πηγή βίας, που υπερασπίζεται με την κυριαρχία της την εκμετάλλευση και τον καταναγκασμό ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων και που επίσης υπατάσσει, χαλιναγωγεί, καλούνώνει την ανάπτυξη των ανθρώπων, με μόνο ορμητήριο κίνητρο (τουλάχιστον μέχρι ένα σχετικά αναγνωρισμένο παρελθόν) τη διαιώνιση της δικής του ύπαρξης καθώς και εκείνων των τμημάτων - τάξεων, των οποίων την εξουσία (οικονομική, πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική) διασφαλίζει. Είναι επίσης ένα δημιούργημα - τέχνασμα, αποθέωση του διαχωρισμένου λόγου, αφού μεταφέρει τη συλλογική ζωή της πολιτείας στη διαχείριση λίγων επαγγελματιών στο έξω από αυτήν επίπεδο της πολιτικής, δείχνοντας επίσης φανερά, ότι αποτελεί ένα εξωτερικό, για την κοινωνία,

κομμάτι. Γίνεται φανερό ότι κράτος και κοινωνία είναι ανταγωνιστικές δυνάμεις και ότι όσο λιγότερο αναπτύσει η κοινωνία την αντιπαλότητά της απέναντι στο κράτος, τόσο διευρύνει την καταστολή της και τόσο καθυστερεί (κατά μια εκδοχή τουλάχιστον) μια πιο υγιή ανάπτυξη της βασισμένη σε ανθρώπους - πρόσωπα και όχι μαζανθρώπους, ό-τι όσο το τροφοδοτεί υλικά - ιδεολογικά, τόσο σιγματίζεται με τη συνενοχή στα εγκλήματά του και τόσο τα μέλη της χάνουν στοιχεία της ανθρωπίνης υπόστασής τους.

Η ακρατική οργάνωση της κοινωνίας δεν επιτυγχάνεται, βέβαια, σύμφωνα με μια νομοτέλεια, με την κίνηση της Ιστορίας ή την αναπόφευκτη κατάληξη της πάλης των τάξεων, αλλά εξαρτάται από τη βούληση και τη συνείδηση των ανθρώπων, με βάση, βέβαια, κάποια συγκεκριμένα δεδομένα, που χαρακτηρίζουν σε κάθε εποχή την κίνηση στο χώρο και το χρόνο. Και αυτή η βούληση είναι απρόβλεπτη αν και η κατά-πτωση που κυριαρχεί παντού, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, δείχνουν ότι αυτή θα αργήσει να έρθει... και ότι μάλλον θα την προλάβουν άλλα γεγονότα...

Τα όσα αναφέρονται, όμως, παραπάνω για τις σχέσεις κράτους - κοινωνίας δεν αποτελούν (πιστεύω) λεκτικά σχήματα ή έμμενες παραδοξολογίες, αγκιστρωμένες σε μια ρομαντική, αλλά ξεπερασμένη, ερμηνεία της πραγματικότητας (αφού μπερδεύονται υλικές υποστάσεις π.χ. κράτος, με αφηρημένες έννοιες π.χ. ανθρωπιά, καταπίεση, όπως θα έλεγε ένας καλός μαρξιστής). Η μορφή που έχει πάρει σήμερα και φαίνεται να παίρνει στο μέλλον η κρατική εξουσία, με την εξέλιξη των χαρακτηριστικών της φύσης της (τάση για συγκεντρωτισμό, ολοκληρωτισμό, έλεγχο, αυθαιρεσίες και άλλα) επιβεβαιώνει με σχεδόν κυνικό τρόπο όλα τα παραπάνω και όχι μόνο αυτά βέβαια. Πολλά απ' τα δεδομένα της κυριαρχίας, τουλάχιστον στο θεωρούμενο Α' κόσμο, είναι σήμερα διαφορετικά (αντικατάσταση της οικονομίας - σαν κύριο μέσο επιβολής και δέσμευσης του ανθρώπου - με την πληροφορία, οργάνωση δομής ολοκληρωτικού κράτους σε ευρωπαϊκό ή και παγκόσμιο επίπεδο, προσπάθεια ιδεολογικοποίησης μέσω κινήματων, όπως αυτό της Νέας Εποχής). Τόσο, μάλιστα, ώστε πέρα από το ότι νοιώθουμε αδύναμοι να τα παρακολουθήσουμε και να τα ερμηνεύσουμε, διερωτόμαστε αν μπορέσαμε να πιάσουμε και αυτή τη βάση τους. Π.χ.: Η κίνηση της κυριαρχίας βασίζεται πλέον, μόνο στο κίνητρο της οικονομικής και πολιτικής εξουσίας; Σε ποιά σημεία και πώς λειτουργεί το αμφίδρομο της σχέσης κοινωνίας - κράτους;

Κάποια στοιχεία των αναρίθμητων ερωτήσεων και απαντήσεων που προκύπτουν, καθώς και της δικής μας μετέωρης θέσης, θα βρούμε στη διαπίστωση ενός κύριου και καθόλου τυχαίου φαινομένου, που αρχίζει να επικρατεί στην κοινωνική και προσωπική ζωή, σαν αποτέλεσμα αυτής της νέας φάσης της μετεξέλιξης της εξουσίας. Πρόκειται για τις διαδικασίες αποδόμησης της κοινωνίας και του προσώπου (και όχι απλώς πια, για διαδικασία αλλοτρίωσης ή ψεύδους συνείδησης ή πορωμένης συνείδησης). Διαδικασίες που κινούνται ταυτόχρονα. συνδεδεμένες, συγκλίνουσες και αλληλοσυμπληρούμενες.

Αν θα επιχειρούσαμε με πρωτόλειο τρόπο να χρησιμοποιήσουμε τρεις άξονες αναγνώρισης δομής, τόσο για το πρόσωπο, όσο και για την κοινωνία, αυτοί θα ήταν: ο καθορισμός α. του είναι, β. του προσανατολισμού στο χώρο, το χρόνο και πιο διευρυμένα στον κόσμο, γ. της έκφρασης του (η με οποιοδήποτε τρόπο - ακόμη και σε επίπεδο ιδεών - υλοποίηση του, δηλαδή). Μερικά στοιχεία, βγαλμένα, κατά τη γνώμη μου, από τη σημερινή πραγματικότητα, που αναιρούν τους παραπάνω (αυτο)καθορισμούς είναι τα εξής: α. ο τεμαχισμός των δομικών στοιχείων του ιστού

του προσώπου και της κοινωνίας και η μετέπειτα αποσύνθεσή τους, που οδηγεί στην αλλοίωση ή και στην εξάλειψη β. η απώλεια της ικανότητας του αυτοορισμού του προσώπου, ως προς αυτό που υπήρξε στο παρελθόν το ίδιο και το περιβάλλον που εντασσόταν και ως προς τους παρόντες σκοπούς, επιθυμίες, σκέψεις του, που δε βρίσκουν τρόπους απαξίωσης μέσα του και στην κοινωνία γ. η απώλεια της ικανότητας αλληλοαναγνώρισης των μελών της κοινωνίας και αυτοορισμού της κοινωνίας. Αυτό, κυρίως, απορρέει από την κατάργηση του σημαίνοντος και του σημαίνόμενου - του παλαιού και της ουσίας - των πραγμάτων, των καταστάσεων, των σχέσεων, των αξιών. Τα μόνα κοινά σημεία αναφοράς από τα οποία τείνουν να αντλούνται οι σχέσεις και οι ορισμοί είναι τα εμπορεύματα, οι πληροφορίες, το θέαμα και ενίοτε η βία, η πολιτική, η κρατική εξουσία. Επίσης αυτού του είδους η απώλεια σχετίζεται άμεσα με την έλλειψη (αφαίρεση ή παραποίηση, αν προτιμάτε) μνήμης. Έτσι γίνεται η αποκοπή από τα γεγονότα και τις αιτίες της εξέλιξης και από τις αξίες που φέρονται από την παράδοση (παράδοση, σαν ο τρόπος, που το παρόν συνδέεται με το διαχρονικό). Το παρόν με αυτό τον τρόπο αφηρημένο ποιείται και χαρακτηρίζεται από μια πλαστή παντοδυναμία (ενώ, το μέλλον υπάρχει πλέον σαν ψευδή προσμονή) δ. η αδρανοποίηση του ενδιαφέροντος του προσώπου για τα πάντα. Το ότι ούτε αυτό το ίδιο το καθεστηκείο σύστημα δεν τροφοδοτεί (ή δεν μπορεί να τροφοδοτήσει;) τους κυριαρχούμενους με νέα ενδιαφέροντα, δηλώνει ότι η εξέλιξη του έχει μπλοκαριστεί σε ορισμένα σημεία από εγγενείς αδυναμίες ή ότι απλώς προετοιμάζει το έδαφος για μια (φαινομενικά πάντα) αναπάντεχη και καταλυτική κάλυψη του παρόντος κενού (βλ. π.χ. "Νέα Εποχή").

"Η τέχνη είναι ότι απέμεινε από τον Θεό", όπως θα έλεγε και ο Γιώργος Χειμωνάς. Τέχνη: η εκφραστική του σώματος και της ψυχής, που καλύπτει, είτε βιωματικά είτε αναπαραστατικά, τον κύκλο από τη γέννηση έως το θάνατο, δια της εκστάσεως. Σε άμεσες και αρχέτυπες φόρμες, σε παιδευμένες και ολοκληρωμένες φόρμες· για τον έρωτα, το θάνατο, το απόλυτο, την πάλη· (ανα)καλεί, σαν σε εκλάμψεις, με κενώσεις πλήρωσης, στους δρόμους της θέωσης (αν και δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, ότι η τέχνη υπολείπεται της πρόποσας συνέπειας, θυσίας, ασκητισμού και ότι εξάλλου δεν ταυτίζεται με το είναι, αφού είναι η προσπάθεια έκφρασής του).

Και διαβρώθηκε, εξουδετερώθηκε σε μεγάλο βαθμό, ακόμη και αυτή η δυνατότητά της. Η Τέχνη ευνουχίστηκε και διαπομπεύτηκε με τη μορφή του εμπορεύματος, προς χάριν της οικονομίας. Απομακρύνθηκε από τις γεννουσιουργές αιτίες της και λάξεψε τους δρόμους της στις επιταγές του εμπορίου. Εκχυδαίστηκε σε μαζικά τυποποιημένα προϊόντα, που προσφέρονται προς βοράν για ταύτιση στις ομοιογενοποιημένες μάζες ή πήρε δήθεν υψηλές (που η ποιότητά τους αναγνωρίζεται από οποιοδήποτε σκεπτόμενο άνθρωπο, κάνοντας τες να φαίνονται γελοίες) εκφράσεις, βορά αυτή τη φορά για τον πνευματικό αυνανισμό των διανοούμενων του κώλου. Ακόμη και τα δημιουργήματα, που είναι αυθεντικά στη σύλληψή τους και σημαντικά, διατρέχουν τον κίνδυνο της απονεύρωσης, που πολλές φορές επιφέρει ο κύκλος του εμπορεύματος. Απομακρύνθηκε από τους φυσικούς χώρους της σύλληψης και έκφρασής της, τους χώρους των καλντεριμιών της ζωής. Αυτή την πτώση της Τέχνης θα μπορούσαμε να την εκλάβουμε σαν ένα πέμπτο στοιχείο της αναίρεσης του (αυτο)καθολισμού του προσώπου και της κοινωνίας, που αναφέρεται στην προηγούμενη σημείωση σαν μια ιδιαίτερη και μοναδική πε-

ρίπτωση μη υλοποίησης της ανθρώπινης έκφρασης. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι τα πέντε αυτά στοιχεία μπορεί να μην έχουν καθολικό χαρακτήρα μέσα στις κοινωνίες των θεωρούμενων αναπτυσσόμενων κρατών, αλλά έχουν κυρίαρχα χαρακτηριστικά.

Το μεγάλο πρόβλημα που καθήλωσε τόσες και τόσες υπάρξεις, εδώ και πάρα πολλά χρόνια, ήταν (και συνεχίζει να είναι) ότι όσα πρότειναν, όσα τους προτάθηκαν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, ήταν εγκλωβισμένα μέσα στον ίδιο κύκλο, είχαν ουσιαστικά την ίδια λογική, δε μπορούσαν να δουν όλα τα στοιχεία που τον αποτελούν, να διεισδύσουν στις χαραμάδες του, να τον ανοίξουν, να απελευθερώσουν (φυσικά, στο μέτρο του πεπερασμένου) άνθρωπο και κοινωνία. Ανθρωποι και ρεύματα, της συντήρησης και της επανάστασης (γιατί άραγε ο όρος "επαναστατικό κίνημα" τσουβάλιασε ανάξια τόσες τάσεις;), του ιδεαλισμού και του υλισμού, της αθεΐας και του Θεού, δε μπόρεσαν να καθάρουν, να ανακαινίσουν και να προτείνουν το καινό. Εγκλωβισμένα στις μονομέρειές τους, ταμπουρώθηκαν σ' αυτές, δεν θέλησαν να δουν το πολυσύνθετο του ανθρώπου, της κοινωνίας και του κόσμου, δεν είχαν το θάρρος ούτε να φερθούν με σεβασμό εκεί που έπρεπε, ούτε να φέρουν το μαχαίρι ως το κόκκαλο εκεί που απαιτούνταν. Πνίγηκαν στα ψευδή ερμηνευτικά δημιουργήματά τους στα οποία προσάρμοζαν κάθε φορά τον κόσμο, πνίγηκαν στην παντοδυναμία της αλήθειας τους.

Φυσικά, όλα τα παραπάνω δεν αναφέρονται με την πρόθεση να σβηστούν ή να αφοριστούν τόσες και τόσες προσπάθειες και εμπειρίες, που άλλωστε αντανάκλουν τον ίδιο τον άνθρωπο, αλλά για να αποδοθεί με τιμή (για την όποια σημασία της προσπάθειάς τους), με δέος (προς τον νόνο των ανθρώπινων δημιουργημάτων), με μέτρο (αυτήν την ίδια ανθρώπινη αδυναμία), με οργή (που απορρέει από τη θέληση, έστω και ανεκπλήρωτη, να ξεπεραστούν) η αξία τους και να υπάρξουν ως αυτό που είναι πραγματικά μέσα στις ζωές μας. Και όλα αυτά, έχοντας πάντα υπ' όψιν μας, ότι πρώτα απ' όλα, αυτά που οι ίδιοι λέμε είναι σχετικά· ότι η αλήθεια έχει πολλές όψεις· ότι ένα πράγμα έχει πολλές αλήθειες, απ' τις οποίες πάντα θα μας διαφεύγουν κάποιες.

Το κύριο ρεύμα αυτών των δύο τελευταίων αιώνων της κορυφωσης του ορθολογισμού, της οικονομίας, της ανάπτυξης, του δαμασμού της φύσης, που θεωρήθηκε, ως εναλλακτική πραγματοποιήσιμη λύση κοινωνικής - οικονομικής οργάνωσης, αλλά και σαν λυτρωτική για τον άνθρωπο πρόταση, ήταν αυτό που αναπτύχθηκε κυρίως με βάση τη σκέψη των Μαρξ - Ενγκελς: το ρεύμα που έγινε κίνηση, θεωρία, ιδεολογία, κόμμα, εξουσία, που το ενστερνίστηκαν μυριάδες άνθρωποι, που επηρέασε άμεσα ή έμμεσα πολύ περισσότερους, που κάποια στιγμή έφτασε να οργανώσει τη ζωή τους.

(Αυτό το ρεύμα, δυστυχώς, επηρέασε και κάποια τμήματα των ελευθεριακών, που αποδέχθηκαν μέρη της ανάλυσής του ή επιχειρήσαν ένα συγκερασμό, με αποτέλεσμα να καλλιεργηθούν μέσα στο ελευθεριακό κίνημα νοοτροπίες και πρακτικές, που έχουν το στίγμα του μαρξισμού. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι ελευθεριακοί άσκησαν την πιο διεισδυτική, ουσιαστική και σχεδόν προφητική κριτική πάνω στα θεμέλια και στην κίνηση αυτής της σκέψης και της πρακτικής, που επαληθεύθηκε μάλιστα από την πραγματικότητα. Με τα παραπάνω δε θέλω να αφήσω να εννοηθεί κάθετα το άκυρο της μαρξιστικής σκέψης και το έγκυρο της ελευθεριακής, αφού και οι δύο ανέδειξαν στοιχεία της πραγματικότητας, αλλά και οι δύο

διαψεύστηκαν σε σημεία τους. Θέλω όμως να τονίσω, τόσο ότι ο μαρξισμός αποδείχτηκε τελικά πιο εσφαλμένος, όσο και κυρίως, ότι η ελευθεριακή σκέψη και πρακτική έχει τελείως διαφορετική φύση, αφετηρία, μέσα, κατάληξη, βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο από τον μαρξισμό, που μέσα στο χρόνο εκφυλίστηκε, σε αντίθεση με το κίνημα της αναρχίας, που κατά κύριο λόγο, παρέμεινε και παραμένει έγκυρο. Γιατί, μπορεί να μην κάλυψε τον άνθρωπο, σε όλο του το μεγαλείο και σε όλη του την ασημαντότητα, αλλά αποτέλεσε πάντα μαρτυρία με βάση τις πρωταρχικές ανθρώπινες αξίες, που είναι και το διαχρονικό στήριγμα για την ερμηνεία του κόσμου και της εξέλιξής του. Γι' αυτό δε μετατράπηκε ποτέ σε ερμηνευτικό δόγμα, γι' αυτό και η θεωρησή του προσδιοριζόταν από την εξελικτικότητα της ίδιας του της φύσης).

Νομίζω, ότι μας επιτρέπεται (έστω και κατά μερική παράβαση και αναγνωρίζοντας τις διακρίσεις του φάσματος που καλύπτει το καθένα) να σχηματίσουμε το τρίγωνο του μαρξισμού - υλισμού - διαλεκτικής, μια και συνήθως έτσι μεταφερόταν και χρησιμοποιούνταν σαν ερμηνευτικό δόγμα. Με βάση αυτό το τρίγωνο (ακριβώς επειδή τόσοι άνθρωποι πίστεψαν σε αυτό με ελπίδα) μπορούμε να δούμε τις λογικές και νοοτροπίες που παρήγαγε μέσα στην κοινωνία και που τελικά δεν έφεραν την επανάσταση και την αναζωογόνηση, αλλά επανέλαβαν το παλιό, όντας ουσιαστικά δυνάμεις συντήρησης και δέσμευσης και όχι ανακαίνισης. Η περίπτωση είναι χαρακτηριστική και ενδεικτική.

- Σημείο αφετηρίας είναι η ίδια διαίρεση του Κόσμου σε Φύση και Ιστορία, διαίρεση, που αυτή τη φορά έφτασε στα όρια της διάστασης. Η προσπάθεια της διαλεκτικής να τις συμφιλιώσει μέσω της υποτιθέμενης κάλυψης, που προσφέρει η κίνηση που εμπεριέχει, δεν ευσταθεί, γιατί πέρα απ' το ότι αναιρεί το όλο, κυρίως δε λαμβάνει υπ' όψιν της τους τρόπους και τις κινήσεις της Φύσης.

- Η προηγούμενη διαίρεση δεν επέτρεψε στο "τρίγωνο" να αναγνωρίσει τον κύκλο της Φύσης, τη γέννηση, την ανάπτυξη, τη φθορά και το θάνατο που εμπεριέχει και που καθιστά αδύνατη τη διαρκή ανάπτυξη και ακμή. Γι' αυτό και η πορεία της (αυτονομημένης πάντα) Ιστορίας και του πολιτισμού εννοήθηκε σαν γραμμική και απεριόριστη.

- Το δόγμα του "τριγώνου" μετουσίωσε τα παραπάνω και τα ενσωμάτωσε στο σώμα του με την έννοια της νομοτέλειας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είχαμε τη νομοτέλεια της πάλης των τάξεων και της έλευσης της κομμουνιστικής κοινωνίας, στην οποία και προσαρμόστηκε η γραμμική κίνηση της Ιστορίας.

- Το γεγονός της κομμουνιστικής κοινωνίας παρουσιάζονταν σαν αναγκαιότητα, που μάλιστα έπαιρνε χαρακτηριστικά θρησκευτικής αποκάλυψης. Η αναγκαιότητα αυτή δε λογάριζε τη φύση των μέσων που θα χρησιμοποιούνταν για να κατακτηθεί, αρκεί να ήταν κατάλληλα για να οδηγήσουν σ' αυτή. Γι' αυτό και καθοδηγήθηκε από την αντίληψη της σκοπιμότητας, της χρησιμοποίησης, ρουφώντας έτσι όλη τη δραστηριότητα των ανθρώπων προς μια μονομέρεια και αφαιρώντας από τα πράγματα την αξία που έχουν από μόνα τους. Σύμφωνα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά και δια μέσου των μηχανισμών του, μπόρεσε να αντικαταστήσει στις μάξες το όλο της κοσμικής οργανωμένης εκκλησίας και τον καταναγκασμό που ασκούσε.

- Διαιώνισε την πολιτική, σαν τον αφηρημένο και έξω από τον άνθρωπο, χώρο διαχείρισης των κοινών. Χρησιμοποιώντας την πολιτικολογία και τους πολιτικούς οργανισμούς, απομάκρυνε από την αμεσότητα του καθημερινού αγώνα του ανθρώπου για την κατάκτηση της ζωής του. Δια-

χώρισε την πράξη από τη θεωρία και στη θέση του κοινού και του αυτόβουλου, τοποθέτησε πρωτοπορίες οργάνωσης και διανοήσης, τροφοδοτώντας τον ετεροκαθορισμό.

- Ενίσχυσε την οικονομία σαν σύστημα απορρόφησης και αγκύλωσης της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η ζωή καθορίστηκε από οικονομίστικες και υλιστικές απόψεις, χωρίς να λαμβάνονται κεντρικά υπ' όψιν οι άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου, καθώς και οι συνέπειες για τις αξίες και τις κατευθύνσεις μιας κοινωνίας, οικονομικοκεντρικά δομημένης. Η προβολή του ταξικού αγώνα και δη, του προλεταριάτου, σαν το κεντρικό ζήτημα του κοινωνικοαπελευθερωτικού αγώνα, είναι κομμάτι αυτών των οικονομιστικών - χιλιαστικών αντιλήψεων. Μεγάλο τμήμα, εξάλλου αυτής της ταξικής ανάλυσης, είναι πλέον άστοχο μέσα στις νέες ταξικές διαρθρώσεις, τουλάχιστον του Α' κόσμου.

- Επλέξε το θρίαμβο του ορθολογισμού και της λογικής καταπιέζοντας τις άλλες μορφές αντίληψης και έκφρασης που εμπεριέχει ο άνθρωπος. Ο κόσμος περιγράφηκε σε αυστηρού και κλειστού τύπου λογικές συνάψεις, κάτω από το καθεστώς μιας αιτιοκρατίας. Έτσι, το "τρίγωνο" προκειμένου να τον συμπεριλάβει στο σύνολό του, έφτασε στη μεταφυσική και στο μυστικισμό της λογικής. Ο υπεραλισμός, ο υπερβατισμός, το παράλογο, οι παρ' αίσθηση αντιλήψεις φαινόταν ά-κοσμες, ανύπαρκτες, ενώ τα συναισθηματικά έγιναν θυσία στα σχήματα της λογικής.

- Δημιούργησε ειδικεύσεις, μοίρασε τη γνώση σε χώρους, την αποσύνδεσε από την παιδευτική διαδικασία της ζωής και τη φύση και τη συνέδεσε με την παραγωγή.

Και στις σημερινές μέρες, όμως, υπάρχει ήλιος. Και όσο υπάρχει ήλιος, θα υπάρχει αντίσταση. Η ευρεία υποχώρηση της σκέψης και της δημιουργίας, βέβαια, μας επιτρέπει να μιλάμε σπάνια για υπαρκτά κοινωνικά ρεύματα ριζικής αμφισβήτησης, αφού η "αναζήτηση" της έχει μάλλον περιοριστεί σε σκόρπιες κοιτίδες, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Από την πραγματικότητα και μόνο, αυτές οι κοιτίδες (ζωής) δεν μπορούν να ξεφύγουν από το μερικό τους χαρακτήρα και έτσι να ξεπεράσουν τα όρια μέσα στα οποία περιχαρακώνονται, για να αποτελέσουν μια καινούργια και υπαρκτή παρουσία στην κοινωνία.

Κάποιοι μεμονωμένοι (μετα)καταστασιακοί (όπως ο Κεν Νάμπ π.χ.) προσφέρουν εύστοχες παρατηρήσεις για τα πράγματα και προσπαθούν να ξεπεράσουν τη μερικότητα και την ιδεολογικοποίησή τους. Διάφοροι πανεπιστημιακοί (κυρίως στη Γαλλία και τη Γερμανία, η περίπτωση των Η.Π.Α. είναι διαφορετική) κάνουν μερικές φορές σημαίνουσες και επεξεργασμένες αναλύσεις, αλλά δε μπορούν να ξεφύγουν από το μεταμαρξιστικό σίγμα και τον ακαδημαϊσμό τους. Κάποιοι κύκλοι Ορθόδοξων Χριστιανών - κοσμικών και αναχωρητών - εκφράζουν μια σειρά από βασικές αλήθειες, αλλά η εκκοσμίκευση και ο εκφυλισμός με γάλο κομματιού της οργανωμένης Ορθόδοξης Εκκλησίας άφησε ανοικτές πληγές, που κάνουν δύσκολη τη μεταφορά του μηνύματος της αγάπης, της ελευθερίας, της κάθαρσης της νίκης επί του θανάτου, που έχει μέσα ο Θεός της. Οι αναρχικοί αποτελούν σχεδόν τη μόνη κοινωνική αντιπολίτευση, ορθώνοντας τη θέλησή τους για ζωή στους δρόμους αλλά και στην προσπάθεια έμπρακτης "απάντησης" στην καθημερινή τους ζωή, ενώ η εξελικτικότητα της θεωρίας τους, τους βοηθάει να συλλαμβάνουν ένα μεγάλο κομμάτι της πραγματικότητας. Κάποιοι "καίόμενοι" δημιουργοί προσφέρουν με την Τέχνη τους την ύψιστη ζωηφόρα δήλωση ενεργητικής ζωής. Επίσης υπάρχουν τόσοι και τόσοι άνθρωποι, από μοναχικά άτομα και μικρές παρέες μέχρι κοι-

νόητες ή ... εκδοτικοί οίκοι, που πέρα από χαρακτηρισμούς ή καλούπια, συνεχίζουν να είναι παρόντες, ο καθένας με το δικό του τρόπο. Ομως, αυτό που λείπει είναι εκείνη η διεισδυτική εξέταση που θα μπορέσει να παρακολουθήσει τις εξελίξεις των πραγμάτων, αλλά και η ειλικρινής προσπάθεια για μια συνεύρεση επι-κοινωνίας, μέσα από αυτά που ενώνουν και όχι αυτά που χωρίζουν.

Και ό,τι και αν είναι από τα παραπάνω και αν είναι όλα μαζί ή τίποτα, αυτός ο αγέρας μοιάζει να είναι ποιητής, πνοή και άνεμος μαζί που έρχεται για να καταστρέψει, να κτίσει, να αλλάξει, να διατηρήσει, να πονέσει, να αγαπήσει, να κραυγάσει, να σιωπήσει... Γιατί υπάρχουμε. Είμαστε οντότητες. Είμαστε εδώ για όσο θα υπάρχουν άνθρωποι και ανθρωπιά. Και δε θα ησυχάσουμε ποτέ· γιατί θα είναι πάντα η αδικία, το ανικανοποίητο, ο Θεός που δε φτάνουμε, που θα μας ταράζουν και θα μας φέρνουν στα (ανοχύρωτα;) πεδία της ποίησης. Και τότε, τώρα, κάθε στιγμή είναι που θα λέμε "μαύρες είναι οι σημαίες της

γιορτής και του αγώνα μας, μαύρο το κρασί που μας μεθά, μαύρα τα τριαντάφυλλα που μας ματώνουν. Γιατί μέσα απ' τη σταύρωση έρχεται η ανάσταση και η ζωή...".

Πάκης Τζιλής

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΛΟΥΣ: Τα όσα ειπώθηκαν δεν αποτελούν διαπραγμάτευση κάποιων θεμελιωδών αξόνων - συνυφασμένων με την προβληματική περί προσώπου και κοινωνίας, αλλά συμπυκνωμένες δηλώσεις και άρα σημεία, που στην προκειμένη περίπτωση θα ήθελαν να αποτελέσουν γέφυρες μεταξύ του γράφοντος, των αναγνωστών και του περιβάλλοντος κόσμου. Όλα αυτά θα επανέλθουν (και όχι σαν γραπτά κείμενα μόνο, αλλά με όποια δυνατή μορφή μπορεί να δώσει η έμπρακτη θεώρηση, που φέρει το σπέρμα της συνολικής) κατά καιρούς, τόσο για να σηματοδοτηθούν σε μεγαλύτερη έκταση και ουσία, όσο και για να υπάρξουν σαν επικοινωνία.

Σημειώσεις για το χώρο

Ο μεγάλος αρχιτέκτονας Λεν-τι επινόησε έναν καινούργιο ορισμό της ομορφιάς. Είπε, πως το χρήσιμο είναι ωραίο.

Όταν η πόλη Κο-χα ήθελε να χτίσει κατοικίες για εργάτες απευθύνθηκε σ' αυτόν κι αυτός έχτισε σπίτια χωρίς κανένα στολίδι, φροντίζοντας για όλες τις ανάγκες των κατοικιών.

Οι εργάτες εγκαταστάθηκαν και σύντομα πληροφορήθηκε ο Λεν-τι, πως ήταν πολύ δυσαρεστημένοι με τα σπίτια του. Δεν ήταν γι' αυτούς αρκετά όμορφα. "Κι όμως είναι ωραία", φώναξε ο Λεν-τι με θυμό. "Είναι χτισμένα με πρότυπο τις μηχανές σας, που εγώ βρίσκω να είναι τα πιο όμορφα πράγματα που έχω δει, και είναι χρήσιμα, και η σκέψη μου ήταν: τα πιο χρήσιμα σπίτια για τους πιο χρήσιμους ανθρώπους".

Οι εργάτες απάντησαν: "Στα εργοστάσια όπου δουλεύουμε είναι όλα πρακτικά, δεν υπάρχει εκεί τίποτε άχρηστο. Εμάς του ίδιους μας χρησιμοποιούν μόνο, όσο καιρό είμαστε χρήσιμοι. Έχουμε μια αποστροφή για ότι είναι μονάχα χρήσιμο. Η μηχανή που ρουφάει τη ζωή μας είναι φτιαγμένη από μέταλλο και γυαλί κι έρχεται κι εσύ και μας φτιάχνεις και τα έπιπλα μας από μέταλλο και γυαλί. Με την ίδια λογική θα μπορούσες να φτιάξεις για έναν αγγιγάτη απ' αυτούς που σέρνουν τις βάρκες και τους μασιγώνουν με δερμάτινα μαστίγια, θα μπορούσες να του φτιάξεις καρέκλα με πλεκτές δερμάτινες λουρίδες. Ίσως νάναι πραγματικά ωραίο, ό,τι είναι χρήσιμο, αλλά τότε οι μηχανές μας δεν είναι ωραίες, γιατί δεν είναι χρήσιμες σε μας."

"Θα μπορούσαν ωστόσο νάναι χρήσιμες", φώναξε ο Λεν-τι πονεμένα. "Ναι" απάντησαν οι εργάτες, "και τα σπίτια σου θα μπορούσαν επίσης νάναι ωραία, όμως δεν είναι".

Μπ. Μπρέχτ, "Με-Τι, το βιβλίο των μεταβολών"

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ένα από τα θέματα που - σαν θεματολογία - εμφανίζονται συχνά στον ελευθεριακό "χώρο", είναι το θέμα του χώρου (της πόλης, της υπαίθρου ή με όποιες άλλες ονομασίες κατηγοριοποιείται). Από την άποψη του καθημερινού βιώματος βέβαια αποτελεί κοινό τόπο η απαρésκεια σε σχέση με το χώρο και θα περίμενε κανείς μιας συνεπέστερη ενασχόληση μ' αυτόν.

Στο δικό μας χώρο όμως, όπως και για τα περισσότερα θέματα, δεν υπάρχει δυστυχώς σοβαρή συζήτηση. Είτε λόγω μιας αφηρημένης - θεωρητικής φρασεολογίας που προέρχεται από το καταστασιακό εγχείρημα, που τόσο λανθασμένη χρήση του έχει γίνει, είτε λόγω μιας γενικότερης διάθεσης μη συζήτησης και χυδαίου ακτιβισμού, και αυτή η υπόθεση παραμένει συγκεχυμένη. Πρόθεση του παρόντος κειμένου είναι να αναφερθούν ορισμένα στοιχεία, απόψεις, θέσεις και σχόλια που σκοπό έχουν να γίνουν αφορμή για συζητήσεις και να προκαλέσουν πρακτικές.

ΣΑΝ ΑΦΕΤΗΡΙΑ...

Σήμερα λοιπόν ζούμε στις συνθήκες της διάλυσης του κοινωνικού ιστού και του ιστού της πόλης, της αυξανόμενης παθητικοποίησης και αν-ενεργοποίησης του πληθυσμού,

της όλο και περισσότερο επικρατούσας συμβιβαστικής ή και θετικής στάσης απέναντι στην υπάρχουσα κοινωνική οργάνωση, στις συνθήκες της εξαφάνισης κάθε ελπίδας και πεποίθησης από πλευράς του πληθυσμού για ριζική αλλαγή της καθημερινής ζωής. Η ένταση του βιώματος αυτών των συνθηκών μας κάνει να λησμονούμε και ότι κάποτε υπήρξαν διαφορετικές αλλά και τον τρόπο της συντριβής τους. Η σύγκρουση, στις αρχές του αιώνα, με πραγματικούς όρους, του εργατικού κινήματος με την αστική τάξη και της ελευθεριακής σκέψης και πρακτικής τόσο με την καπιταλιστική όσο και με την μαρξιστική - κρατιστική ιδεολογία μοιάζουν σήμερα φανταστικές. Η επίκληση της ιστορικής εμπειρίας και πραγματικότητας είναι πάντα απαραίτητη τόσο για την διάσωση της ιστορικής αλήθειας όσο και για τη συγκρότηση της συνοχής και συνέχειας κάθε ελευθεριακού. Εξάλλου οι σημερινές κοινωνικές συνθήκες είναι προϊόντα αυτής ακριβώς της γιγάντιας σύγκρουσης. Τα σύγχρονα χαρακτηριστικά της κοινωνίας γεννήθηκαν μέσα από αυτήν τη σύγκρουση και η μελέτη καθενός από αυτά πρέπει να ξεκινά από εκεί. Εδώ θα περιοριστούμε απλώς στην υπενθύμιση των διαφορετικών κοινωνικοπολιτικών δεδομένων των πρώτων δεκαετιών του αιώνα μας και θα αναφερθούμε περισσότερο στις διεργασίες που αφορούσαν το χώρο.

Το ελευθεριακό κίνημα λοιπόν, αφιερωμένο τότε στις κοινωνικές συγκρούσεις, δεν παρήγαγε συγκεκριμένη θεωρία για το χώρο, άσχετα αν αναρίθμητες φορές ενστικτωδώς υλοποίησε ελευθεριακές εκφράσεις σ' αυτόν. Την ίδια όμως εποχή εμφανίστηκαν κινήματα για το χώρο που διεκδίκησαν μια επαναστατική κριτική, και πράγματι σαν τέτοια εμφανίστηκαν. Αυτά ήταν το BAUHAUS και ο Ρώσικος Κονστρουκτιβισμός.

ΟΙ "ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ" ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ

Τα δύο αυτά κινήματα συμπύκνουν τόσο ως προς τη χρονική τους εμφάνιση στα μέσα της δεκαετίας του 1920, όσο και ως προς την απόλυτη απόρριψη της προγενέστερης αρχιτεκτονικής. Κατηγορούναν λοιπόν την αρχιτεκτονική της εποχής ότι είχε ως αποκλειστικό της προβληματισμό τις αισθητικές αναζητήσεις γύρω από το στυλ σημερινών δημόσιων κτιρίων, αδιαφορώντας για το κοινωνικό γίνεσθαι και τη βελτίωση της καθημερινής ζωής, η οποία κατά τη γνώμη τους θα μπορούσε να επέλθει με την μελέτη και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών ανακαλύψεων και την εκβιομηχάνιση. Κατηγορούσαν την επίσημη αρχιτεκτονική σαν αυστηρά ακαδημαϊκή και έξω από την κοινωνία.

Τα δύο κινήματα διαφωνούσαν ωστόσο ως προς τις δηλωμένες προθέσεις τους. Ενώ για το BAUHAUS σκοπός ήταν η ενοποίηση μεταξύ όλων των τεχνών και η αξιοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής, για τους κονστρουκτιβιστές ήταν η "προσωπική συμμετοχή μέσω της αρχιτεκτονικής στην υλοποίηση μιας πολιτικής, της οποίας στόχος είναι ο ριζικός μετασχηματισμός τόσο της κοινωνίας όσο και του τρόπου ζωής που την εκφράζει".

Το κίνημα του BAUHAUS, το οποίο παίρνει το όνομα του από μια νέα σχολή που ιδρύθηκε το 1919 χάρη στις συνθήκες που προσέφερε η ανεκτική δημοκρατία της Βαϊμάρης, προσπαθούσε να υλοποιήσει τις προθέσεις του μέσα από γραπτό λόγο, συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και βέβαια την ίδια τη σχολή. Ο νέος σχεδιαστής έπρεπε να καλύπτει το κενό μεταξύ καλλιτέχνη και τεχνικού και αυτό

θα γινόταν αφενός με την "γείωση στην πρακτική μέσα σε συνθήκες εργοστασίου" και αφετέρου με την παράλληλη διδασκαλία από τεχνικούς και καλλιτέχνες που "θα επέτρεπαν στην ερχόμενη γενιά να φτάσει σε μια ενοποίηση όλων των μορφών της δημιουργίας και να δώσει τους αρχιτέκτονες ενός νέου πολιτισμού". Το δόγμα της εποχής ήταν πως αρχιτεκτονική είναι "ουσιαστικά ο συνδυασμός αφηρημένης γλυπτικής και επιστήμης της κατασκευής".

Οι Ρώσοι Κονστρουκτιβιστές αφιερώνονται στην προπαγάνδη των ιδεών τους αλλά και σε μελέτες πάνω στη βιομηχανοποιημένη, μαζική κατασκευή αντικειμένων καθημερινής χρήσης υψηλής λειτουργικής και αισθητικής αξίας. Σχεδιάζουν επίσης εργατικές λέσχες και δημόσια κτίρια. "Βρίσκεται σε εξέλιξη ένα μεγάλο πείραμα στα πλαίσια του οποίου, ..., ο καλλιτέχνης και η τέχνη του ενσωματώνονται στην οικοδόμηση της καθημερινής ζωής, η τέχνη γίνεται επάγγελμα και ο καλλιτέχνης υπεύθυνος μέλος της κοινωνίας", "... για μας στόχος δεν είναι η εκτέλεση μιας μελέτης όπως αυτή ανατίθεται, αλλά η συνεργασία με το προλεταριάτο στο καθήκον του για οικοδόμηση μιας νέας ζωής, ενός καινούργιου τρόπου ζωής".

Όσοσο από τα τέλη της δεκαετίας του 1920, το ΚΚΣΕ θα αντιταχθεί στους κονστρουκτιβιστές. Ο Στάλιν επιλέγει, προς δόξαν του προλεταριάτου, να στεγάσει κάθε δημόσια λειτουργία σε επιβλητικά, εκλεκτικιστικά κτίρια και εξάλλου οι συχνές αναφορές στην "καθημερινή ζωή" ήταν ιδιαίτερο ενοχλητικές για ένα καθεστώς που είχε ήδη μεταθέσει την υλοποίηση της κομμουνιστικής κοινωνίας στον αιώνα τον άπαντα. Το 1935, το ΚΚΣΕ καταδικάζει επίσημα τον κονστρουκτιβισμό σαν αντιδραστικό αστικό κατάλοιπο. Δύο χρόνια πριν, το 1933, ο Χίτλερ είχε διαλύσει το BAUHAUS συλλαμβάνοντας πολλά από τα μέλη του. Είναι τα χρόνια που συντρίβεται το εργατικό και ελευθεριακό κίνημα...

Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΩΦΕΛΙΜΙΣΜΟΥ, ΥΛΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟ

Μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο οι περισσότερες χώρες αντιμετωπίζουν τεράστια προγράμματα ανοικοδόμησης. Εξάλλου για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, η μαζική εκβιομηχάνιση και η συνακόλουθη εγκατάλειψη της υπαίθρου παρουσιάζεται σαν η απόλυτη επιταγή. Η αρχιτεκτονική πρωτοπορία που είχε κληρονομήσει μερικά χρόνια πριν, εμφανίζεται σαν η κατεστημένη αρχιτεκτονική επιλογή των βιομηχανικών κοινωνιών. Η μοντέρνα αρχιτεκτονική διαφημίζεται και εκθειάζεται με κάθε μέσο. Διεθνής πάπας της αρχιτεκτονικής αναγορεύεται ο Le Corbusier, ο οποίος ήδη από τη δεκαετία του 1920 δήλωνε πως "το σπίτι είναι μια μηχανή για να κατοικεί κανείς μέσα" και πως το πρότυπο του μηχανικού είναι αυτός που "εμπνευσμένος από τους νόμους της οικονομίας και στηριζόμενος σε μαθηματικούς υπολογισμούς, μας εναρμονίζει με την παγκόσμια νομοτέλεια". Ο "ορθολογισμός" της οικονομικής ανάπτυξης, το αλάθητο της επιστημονικής κατηγοριοποίησης και συστηματοποίησης των πάντων θα οδηγούσαν στην κοινωνία της αφθονίας. Οι πόλεις που υπήρχαν σαν αποτέλεσμα συλλογικής δράσης αμέτρητων ανθρώπων στη διάρκεια αμέτρητων χρόνων, μετασηματίζονται σε μαθηματική αναπαραγωγή τριμενίων ευθειών και αμειλικτων κλουβιών ενώ όλες οι διαδρομές και τα περάσματα σαρώνονται για να παρελάσει ο βασιλιάς της αστικής ζούγκλας, το αυτοκίνητο, αυτή η υποτιθέμενη υλοποίηση της οικονομικής επιτυχίας κάθε οικογένειας, η πιστοποίηση της αυτόνομης εξουσίας του στιγμιαίου ηγετίσκου, του οδηγού. Οι πολεοδόμοι και οι

αρχιτέκτονες έτσι, χωρίς να φθάνουν στις οφθαλμοφανείς ακρότητες ενός Ζάμπσοβιτς¹, εκφράζουν με τον καλύτερο τρόπο τη θρησκεία του σύγχρονου ολοκληρωτικού κράτους την οικονομία, που στις τελευταίες δεκαετίες πλαισιώνεται και με το πλήρες και εξελιγμένο μεταφυσικολατρευτικό σύστημα του εμπορεύματος και τη θεία κοινωνία της κατανώσεως.

Η διάχυτη δυσαρέσκεια, η παράνοια, η άλογη βία, η σπελπισία, η παθητική κατανάλωση και η αδράνεια είναι συνασθηματικός κόσμος που γεννούν οι σύγχρονες πόλεις και αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο. Οι σύγχρονες πόλεις είναι ο σχεδόν απόλυτος μετασηματισμός του χώρου σύμφωνα με την κρατιστική ιδεολογία, είναι η υλοποιημένη έκφραση του απόλυτου κράτους, αυτού του (αντι)κοινωνικού μορφώματος που προκύπτει από την ανάπτυξη του καρκινώματος της εξουσίας. Σχεδόν κάθε σημείο του χώρου επιβάλλει και αναπαράγει τα χαρακτηριστικά του κράτους: την ισοπέδωση της ατομικότητας, τη διαμεσολάβη στις σχέσεις, την εξαφάνιση της ιστορικής μνήμης, τη διάλυση της κοινωνικότητας την απρόσωπη μάζα και τον εκμηδενισμό της ελεύθερης βούλησης. Το άτομο, χαμένο στα απύθμενα φαράγγια των πολυκατοικιών αποκλείεται από οποιαδήποτε περιπλάνηση ή συνάντηση καθώς παντού υπάρχουν οι παγίδες των αυτοκινήτων. Η πολυδιαφημισμένη αιτιολογία του αυτοκινήτου χρησιμεύει μόνο σαν συμπλήρωμα της εργασίας. Όλες οι κινήσεις είναι προδιαγεγραμμένες. Στη δουλειά, στα καταστήματα, στα κέντρα διασκέδασης αυτούς τους επιστημονικά μελετημένους ψυχιατρικούς χώρους εκτόνωσης όπου οι κραδασμοί της ρυθμικής μουσικής ο καπνός και το αλκοόλ διαλύουν όλη τη συσσωρευμένη, ανικανοποίητη ένταση και μαζί της κάθε δυνατότητα ανθρωπίνης επικοινωνίας. Ένα καμάκι, μια φιγούρα, ένας τσάμπουκάς. Τελείωσε.

Ο συνεχής βόμβος της κυκλοφορίας σιγά-σιγά ροκανίζει τη σκέψη. Οι πεζοί δεν ανταλλάσσουν καμμία φράση κανένα βλέμα. Αγχωμένοι, τρέχουν στις δουλειές τους σιωπηλοί κοιτάζουν τα εμπορεύματα. Σιωπηλοί, μετά από λίγο κοιτάζουν τα εμπορεύματα στις τηλεοράσεις. Οι μόνοι περιπτώσεις που συγκεντρώνονται είναι όταν, μοιρασμένοι σε πολεμικές αγέλες, με όλες τις σημαίες και τα σύμβολα της μάχης, προσπαθούν να ικανοποιήσουν το μόνο πάθος εκτός της κατανάλωσης που τους επιτρέπεται να έχουν, το πάθος της εξουσίας. Στις επιδείξεις της μαζικής δύναμης στις προεκλογικές συγκεντρώσεις, στα γήπεδα... Κανείς δεν μιλά πια. Ακόμη και τα καφενεία εξαφανίζονται. Ο διάυλος της επικοινωνίας νεκρώνονται. Τώρα θεόρατα σύμβολα - διαταγές στοιχειώνουν παντού το χώρο στον οποίο η μόνη υλοποιημένη ποίηση είναι οι άπειρες μεταμφιεσμένες - καλλιτεχνικές παραλλαγές του ίδιου θέματος: "Ω εσύ που θυσιάζεις καθημερινά το χρόνο σου σε μια ασχολία που ποτέ δεν κατάλαβες ακριβώς τη χρησιμότητά της, εδώ καλύτερα από οπουδήποτε αλλού, μπορείς να ανταλλάξεις το αντίτιμο της κλεμμένης σου ζωής με την απόδειξη ότι είσαι "high", "in", μοντέρνος, μεταμοντέρνος ή απλά καλός οικογενειάρχης. "ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕ", τραγουδιόμενο σε χίλιες νότες, ζωγραφισμένα με χίλια χρώματα...

ΚΡΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΚΟΣΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΥΠΟΤΥΠΩΔΗΣ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ

Ζούμε λοιπόν σήμερα μέσα στον κρατιστικό χώρο και οι αναφορές στο χώρο όπως και σε όλες τις άλλες κοσμικές διαστάσεις συνηθίζεται στη σύγχρονη αυτιστική κοινωνία να γίνονται με επίκεντρο και σημείο αναφοράς αυτή

και μόνο αυτήν. Ωστόσο ο κοσμικός χώρος, φυσικά προϋπήρχε της εμφάνισης του ανθρώπου και των κοινωνιών του και αυτό είναι κάτι που οι σημερινές κοινωνίες κατά κανόνα το ξεχνούν, όπως άλλωστε και τόσα άλλα πράγματα. Αυτό όμως δεν συνέβαινε και στις πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες. Ο κοσμικός χώρος, αυτός που υπάρχει προγενέστερα, στο εξωτερικό αλλά και διαλεκτικά στο εσωτερικό του ανθρώπου, ήταν αυτός στον οποίο κατοικούσαν οι πρώτοι άνθρωποι σχηματισμοί.

Αυτές οι πρώτες ανθρώπινες κοινωνίες ήταν κοινωνίες ελεύθερες, ή όπως οι ανθρωπολόγοι τις αποκαλούν "κοινωνίες ισότητας". Φυσικά αυτές οι κοινωνίες διαφέρουν πολύ από μια ελευθεριακή κοινωνία γιατί δεν είχαν συνείδηση της ελευθερίας τους και κατά συνέπεια γνώση της αναγκαιότητας για την υπεράσπιση της ελευθερίας τους. Παρέμεναν ελεύθερες όσο οι συνθήκες της υλικής ευημερίας το επέτρεπαν. Η συνθησιμένη κατάληξη τους, αν και ορισμένες διασώθηκαν ακέραιες μέχρι τη σύγχρονη εποχή, ήταν η υποδούλωση τους σε κάποια μορφή εσωτερικής ή εξωτερικής εξουσίας όταν η αναγκαιότητα της ανέχειας, η σπάνη, οδηγούσε είτε τους δυνατότερους της ίδιας της φυλής, είτε κάποια άλλη φυλή από λιγότερο ευνοημένη περιοχή, να συγκροτήσουν τους πρώτους πυρήνες εξουσίας, με τη χρήση βίας αλλά και με τη βοήθεια ενός διαχωρισμένου, ταξικά κατεθυνόμενου μαζικού υποσυνείδητου, της θρησκείας.

Όσο όμως οι ανθρώπινες κοινωνίες παρέμεναν ελεύθερες, η οργάνωση του χώρου τους ήταν σαφώς κοσμική. Πολλά παραδείγματα, όπως τα χωριά των Βορογο² που μελέτησε ο Levi - Strauss, ή τα χωριά των Mbuti του Κονγκο και των Aborigines της Αυστραλίας το μαρτυρούν με σαφήνεια. Τα χωριά οργανωνόταν συνήθως με τις κατοικίες τοποθετημένες κυκλικά και ισότιμα γύρω από ένα σημείο αναφοράς που προέκυπτε από κοσμικές σταθερές, ενώ οι άξονες Βορρά - Νότου και Ανατολής - Δύσης συμμετείχαν πάντοτε αποφασιστικά. Όλοι οι χώροι, χτισμένοι ή όχι, είχαν πάντα τεράστια συμβολική σημασία που αναπαρήγαγε είτε κοσμικά χαρακτηριστικά είτε την περιοδικότητα των εποχών και των καλλιεργειών. Οι οικισμοί λοιπόν ήταν οργανωμένοι με κεντρική αναφορά στη φύση και με τρόπο που εξασφάλιζε την ισότητα και την επικοινωνία, τις συνενώσεις, τις γιορτές κ.λπ. Όμως αυτή η περίοδος της ανθρώπινης ύπαρξης τερματίστηκε στα περισσότερα μέρη του πλανήτη.

Η εμφάνιση των πρώτων εξουσιαστικών σχηματισμών άλλαξε αμέσως και τη μορφή του χώρου. Αρχίζει έτσι η οικοδόμηση του κρατιστικού χώρου. Στο επίκεντρο του οικισμού είναι πια κάποια μορφή εξουσίας. Το ανάκτορο, ο ναός, ο αμυντικός τους συνδυασμός, η ακρόπολη, η προσεκτικά τοιχισμένη, τόσο για την εξωτερική απειλή αλλά και κυρίως για την εξασφάλιση της ταξικής κυριαρχίας, και στην πιο πρόσφατη εποχή τα οικονομικά κέντρα, τα χρηματιστήρια, αυτά τα άντρα των κλεφτών. Αυτός ο μετασχηματισμός του κοσμικού χώρου σε χώρο εξουσίας συνέχισε να αναπτύσσεται με διάφορες τυπολογίες μέχρι την εποχή μας, χωρίς όμως ποτέ να γίνεται τόσο ολοκληρωτικός, γιατί πάντοτε άφηνε κάποια τμήματα κοσμικού χώρου. Μόνο στη σύγχρονη εποχή, που, όπως συνήθιζε να κορορεύεται, καθυπόταξε τη φύση με τις γνωστές βέβαια συνέπειες, ο κρατιστικός χώρος επεκτάθηκε παντού. Στο παρελθόν πάντοτε υπήρχαν κάποια σημεία στο χάρτη όπου η εξουσία δεν είχε επεκταθεί κι όπου μπορούσαν να αναπτύσσονται ελεύθερες ή και ελευθεριακές κοινότητες, και αυτό μέχρι πρόσφατα. Οι κλέφτες που ζούσαν λύτερα στα βουνά, οι αντάρτες που ένα πρωινό φεύγαν στα βουνά για να πολεμή-

σουν για τη λευτεριά, οι λαϊκές, φτωχικές γειτονιές στις οποίες αναπτυσσόταν η αλληλεγγύη και οι πυρήνες αντίστασης - στην Παρισινή Κομμούνια κάθε γειτονιά είχε το οδόφραγμα της που το υπερασπιζόταν μέχρι θανάτου όλοι οι γείτονες, υπερασπίζοντας έτσι την ελεύθερη πόλη τους. Όλα αυτά είναι στοιχεία που δύσκολα θα σβήσουν από τη λαϊκή μυθολογία. Στο παρελθόν, οι Βασιλλείς, τα Χειμερινά Ανάκτορα ήταν πάντα ορατά. Μόνο σήμερα το κράτος είναι παντού, γιατί έχει μετασχηματίσει τα πάντα σύμφωνα με τον εαυτό του.

Μιλήσαμε προηγουμένως για ελευθεριακές κοινότητες. Πράγματι, σαν διαλεκτική αντίδραση στην εξουσία εμφανίστηκαν και οι περισσότεροι ή λιγότεροι συνειδητές απαιτήσεις της ελευθερίας που στο διάβα των αιώνων βρήκαν πολλές φορές και την υλική τους έκφραση στο χώρο. Από τις "πολιτείες του Ηλίου" στις οποίες, σ' όλη τη διάρκεια του Ιου π. Χ. αιώνα οι εξεγερμένοι σκλάβοι θέλανε να εφευρεθούν τις αρχές της Αθηναϊκής δημοκρατίας χωρίς σκλάβους και ιερείς, από τα κοινόβια των Εσσαίων στη νεκρά θάλασσα, από τις χριστιανικές κοινότητες της Μ. Ασίας ή το ξεχωριστό παράδειγμα της πόλης Matera στη Σικελία που χτίσαν το 16ο αιώνα οι εξεγερμένοι αγρότες σύμφωνα με την ουτοπία του Tomasso Campanella μέχρι τις Ανδαλουσιάνικες κολλεκτίβες της Ισπανικής επανάστασης, οι ελευθεριακές ιδέες εφαρμόστηκαν αναρίθμητες φορές στο χώρο, και η μελέτη τους, το ξέρουμε καλά, δεν έχει μόνο ιστορική αξία.

ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟ "ΧΩΡΟ" ΜΑΣ.

Θα μπορούσαμε εδώ να αφιερώσουμε πολλές παραγράφους για να περιγράψουμε μια ελευθεριακή κοινότητα. Θα μπορούσαμε να περιγράψουμε μια πόλη - τη Θεσσαλονίκη στα πρώτα βήματα μετά την επανοικειποίηση της. Θα μπορούσαμε να περιγράψουμε την παραλιακή ζώνη απελευθερωμένη από τα αυτοκίνητα με διαμορφωμένους κάθε τόσο χώρους συγκέντρωσης και γιορτής για τις ανοιχτές συνενώσεις των κατοίκων, με τα στοιβαγμένα αυτοκίνητα να καπνίζουν ακόμα στα οδοφράγματα. Θα μπορούσαμε να πούμε πολλά. Ωστόσο οι μελλοντολογικές περιγραφές κρύβουν δύο κινδύνους. Αφενός να περιορίσουν τον απέραντο πλούτο της ελευθεριακής προοπτικής και αφετέρου να περιοριστούν σε μια διαχωρισμένη, διανοουμενιστική φλυαρία χωρίς πρακτική χρήση. Εξάλλου ο καθένας πρέπει να μπορεί να ονειρευτεί και να αγωνιστεί για την προσωπική του εκδοχή ενός χώρου που στο επίκεντρο του δεν θα έχει την εξουσία ή το πρόσφατο άλλοθι της, την οικονομία, αλλά την ελευθερία. Ενός χώρου που σαν μέλημά του θα έχει την επικοινωνία, τη συνένωση, τη γνώση, το παιχνίδι, το όνειρο, τη συμμετοχή και φυσικά, κάτι που ίσως για μας φαίνεται αυτονόητο αλλά για το μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη παραμένει αίτημα, τις στοιχειώδεις συνθήκες αξιοπρέπειας, την κάλυψη των βασικών υλικών αναγκών. Δεν έχει όμως σημασία να συζητήσουμε γι' αυτά. Η συζήτηση πρέπει να έχει άλλες προτεραιότητες...

Η αναπαράγωγή και η ανάπτυξη του κρατιστικού μοντέλου είναι εύκολη γιατί η κρατιστική "συνείδηση", το βίτσιο της εξουσίας δεν έχει απαίτηση ολικής συνείδησης. Είναι μεν κάτι υπαρκτό, αλλά όχι κάτι αληθινό γιατί είναι ενάντια στην αλήθεια, στην ολότητα, στην ύπαρξη. Αντίθετα με τη τυχαία και αυτόνομη αναπαραγωγή της εξουσίας, το ελευθεριακό κίνημα, παρ' όλο που η ανάδυση του είναι συχνά ένα γεγονός χαστικό, για να μπορεί να υπάρξει πρέπει να έχει στο εσωτερικό του την απαίτηση της ύψιστης μορφής της τάξης, την απαίτηση της Αναρχίας. Και η

Αναρχία είναι απαιτητική, απαιτεί την αναζήτηση της ολικής συνείδησης, της συνείδησης της ολικής ελευθερίας και της πρακτικής που αυτή συνεπάγεται. Γιατί απαραίτητος όρος για την απόκτηση της ολικής συνείδησης είναι η καθημερινή πρακτική εμπειρία της αναζήτησης της ολικής ελευθερίας, η καθημερινή άμεση δράση για το όνειρο και την ουτοπία. Αν λοιπόν θέλουμε να κάνουμε λόγο για το χώρο, αυτός δεν πρέπει να αφορά την εικονολογική περιγραφή του αλλά την καθημερινή μας δράση γι' αυτόν.

Η ήττα του ελευθεριακού κινήματος στα τέλη της δεκαετίας του 1930 επέτρεψε την κρατιστική διαμόρφωση του χώρου. Η πάλη για την ριζική επανοικειοποίηση του χώρου περνάει μέσα από και οδηγεί στην ανασυγκρότηση του ελευθεριακού κινήματος. Κάθε χαρακτηριστικό που περιγράφει τον κρατιστικό χώρο είναι και ένα θέμα για το οποίο πρέπει να συζητήσουμε για την οργάνωση της δράσης μας.

Ενάντια στη διάλυση της κοινωνικότητας, να δημιουργήσουμε στέκια επικοινωνίας στις γειτονιές, ενάντια στην παθητικότητα να δημιουργήσουμε χώρους δημιουργίας και καταστάσεις ανυπακοής, ενάντια στην ισοπέδωση της ατομικότητας και της επικοινωνίας να ταξιδέψουμε και να συναντηθούμε μέσα από τα ραδιοφωνικά κύματα, ενάντια στην εξαφάνιση της ιστορικής μνήμης, στο γενικευμένο ψέμα και την αποξένωση του χώρου να αλλάξουμε τα ονόματα των δρόμων και να μνημονεύσουμε το πέρασμα μας με επιγραφές και μνημόματα, να αρνηθούμε τη διαμεσολάβηση και την εμπορευματοποίηση οργανώνοντας την καθημερινότητα και τη δημιουργική χαρά μας. Η τεχνολογία μπορεί να μας χρησιμεύσει, ας την οικειοποιηθούμε.

Ηδη όμως εμείς είπαμε πολλά. Η γλώσσα μας, ας γίνει η γλώσσα της πρακτικής δραστηριότητας!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BACHELARD GASTON: Η ποιητική του χώρου

DOLGOFF SAM: Αναρχικές κολλεκτίβες

GRAY CAMILLA: Η Ρώσικη πρωτοπορία

INTERNATIONALE SITUATIONNISTE: Χωροταξία

KOPPA: Πόλη και επανάσταση

LEVI - STRAUSS: Structural Anthropology, Αγρία σκέψη

ΧΑΤΖΗΓΩΓΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ: Υλικό για μίαν άλλη, "εκ των ενόντων" Αρχιτεκτονική

- (1) "Ο Ζάμπσοθις ήταν από τους ακραίους οπαδούς του φονξιοναλισμού και έκαψε ιδιαίτερης εκτίμησης στους κύκλους του ΚΚΣΕ. Η θεωρία της σχολής του ήταν απλή: πρέπει να δημιουργήσει κανείς υλικές δομές, "κοινωνικούς πυκνωτές", που να βοηθήσουν και να προωθήσουν τον σχηματισμό νέων σχέσεων ανάμεσα στους ανθρώπους. Το πιο ακραίο σχέδιο των πολεοδομών αυτών πρόβλεπε τη δημιουργία "ομαδικών σπιτιών" για περισσότερες χιλιάδες κατοίκους με μεγάλα κτίρια χωρισμένα σε τρία μέρη. Ένα μέρος για τα παιδιά, ένα για τους άντρες, ένα για τις γυναίκες που συνδέονται μεταξύ τους με μεγάλους θερμαινόμενους διάδρομους. Ο Ζάμπσο-

θις είχε υπολογίσει με ακρίβεια δευτερολέπτου σχεδόν τη διακεία όλων των κινήσεων που χρειάζονται για την καθημερινή ζωή... και μάλιστα με διασημένες ταχύτητες:

Είχε σκεφτεί μία οργάνωση ζωής σύμφωνα με καπιταλιστικό μοντέλο ορθολογικά, τυποποιημένα, ταύλορηποιημένα... Στη βάση τους αυσχολή είχε συλλάβει ακριβώς τον παλιό ρόλο της οικογένειας: παραγωγή και αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης και αυτό π έκφραζε το σχέδιο δεν ήταν τίποτε άλλο από τη μεταβίβαση αυτης προηγούμενα ατομικής λειτουργίας στο κράτος.

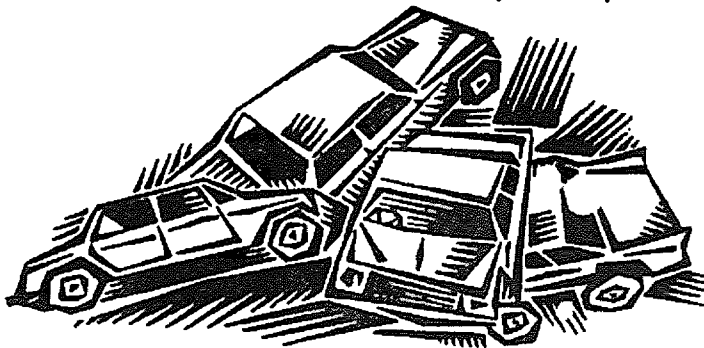
Χρονομέτρηση της εργάσιμης μέρας ενός εργάτη κατά Ζάμπσοθις.

1. κατάκλιση 22
2. οκτώ ώρες ύπνος, ξύπνημα 6.
3. γυμναστική, 5 λεπτά 6 και 5
4. τουαλέτα, 10 λ. 6 και 15
5. ντους (προαιρετικά) 5 λ. 6 και 20
6. ντύσιμο, 5 λ. 6 και 25
7. Μέχρι την τραπεζαρία, 3 λ. 6 και 28
8. πρωινό, 15 λ. 6 και 43
9. μέχρι την γκαρνταρόμπα, 2 λ. 6 και 45
10. ντύσιμο (για έξω), 5 λ. 6 και 50
11. μέχρι την υφικάμινο, 10 λ. 7
12. εργασία στην υφικάμινο, 8 ώρες 15
13. επιστροφή στην κατοικία, 10 λ. 15 και 10
14. ξεντύσιμο, 7 λ. 15 και 17
15. πλύσιμο χεριών, 8 λ. 15 και 25
16. φαγητό, 30 λ. 15 και 55
17. μέχρι το χώρο αναψυχής, 3 λ. 15 και 58
18. νεκρός χρόνος, 1 ώρα 16 και 58
19. τουαλέτα, αλλαγή ρούκων, 10 λ. 17 και 8
20. μέχρι την τραπεζαρία, 2 λ. 17 και 10
21. τσάι, 15 λ. 17 και 25

(πρβλ. Kopp, Ville et Revolution, σ. 160 - 161)

Για λόγους αποδοτικότητας κατά κύριο λόγο όφειλε να καταργηθεί η γυναικεία οικιακή εργασία. Ο Ζάμπσοθις διαπίστωσε ότι κάθε μιρα καταναλώνονταν 36 εκατομμύρια εργάσιμες ώρες για την προτοίμασία του φαγητού μέσα στην οικογένεια, "όπου", όπως έλεγε "φτάνουν 6 εκατομμύρια ώρες, αν παράγεται το φαγητό σε ειδική μαγειρεία και μοιράζεται σε δοχεία θερμός στις διάφορες κανίνες εργασίας". Βέβαια αυτά τα "συγκεντρωτικά" όνειρα είχαν μια ό τίσο παράξενη τύχη. Ο Kopp αναφέρει ότι οι εργάτες που του δίνονταν κατοικία σε τέτοια κτίρια - μοντέλα μάζευαν ήδη μετά από μερικές μέρες γύρω τους τις γυναίκες, τα παιδιά, τις γιαγιάδες και άλλα μέλη της οικογένειάς τους. Όλη η οικογένεια σ' έν χώρο που τον είχαν αλλάξει, σ' ένα χώρο όπου μπορούσαν να κάνουν τα πάντα: μαγειρέμα, τουαλέτα, φαγητό, ξεκούραση και ε γνόψαν συνειδητά τις "συλλογικές" εγκαταστάσεις." (Χατζηγώγα Γιάννης: "Υλικό για μίαν άλλη "εκ των ενόντων" αρχιτεκτονική).

- (2) Η τεράστια σημασία της οργάνωσης σύμφωνα με τον κοσμικό χώρο για την ελευθερία των Βογοτο φαίνεται και από τον τρόπο που επέλεξαν οι πανούργοι Ιησουίτες ιεραπόστολοι για να τους καθιποτάξουν. Κατέστρεψαν τους οικισμούς τους και εγκατέστησαν το πληθυσμό σε καλώς κατασκευαστικά όμοιες με τις αρχικές, οι οποίες όμως ήταν διατεταγμένες συμμετρικά στις δύο πλευρές ενός ολόγιου δρόμου, με διεόθυση άσκητη με οποιοδήποτε σημείο του οριζοντα, που οδηγούσε στο νέο, επιβεβλημένο επίκεντρο τη κατεκτημένης κοινωνίας τους, τον Ιησουίτικο ναό. Ας αναφέρουμε εδώ και τις πρόσφατες μαζικές αυτοκτονίες Ινδιάνων του Αμαζονίου, τους οποίους οι Βραζιλιάνικες αρχές μετέφεραν σε αστικό καταυλισμούς για να εκμεταλλευτούν το βασικό και ορυκτό πλούτιων περιοχών τους.

Το κείμενο που ακολουθεί γράφτηκε το Σεπτέμβριο του 1990 και απευθύνεται σε άτομα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για θέματα αρχιτεκτονικής. Η αυξανόμενη ανυποληψία του επιστημονικού και φοιτητικού χώρου απέτρεψε την ευρύτερη δημοσιοποίησή του. Όσοι παρ' όλα αυτά ενδιαφέρονται για τα θέματα που θίγονται, μπορούν να επικοινωνήσουν με την ταχυδρομική θυρίδα του περιοδικού.

ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ...

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΥ - ΤΟΠΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ

1

Είναι γνωστός ο σημαντικός ρόλος που παίζει η οργάνωση του χώρου στην οργάνωση της καθημερινής ζωής (και το αντίστροφο). Ο τομέας της παραγωγής του χώρου - η Αρχιτεκτονική - είναι πρωταρχικής σημασίας. Πρωταρχικής σημασίας λοιπόν είναι και η συγκρότηση σε οργανωτικό και θεωρητικό επίπεδο της εναλλακτικής πρότασης.

2

Αυτό το σχέδιο δεν διεκδικεί καμιά ξεχωριστή φιλοσοφική ανακάλυψη, καμιά πρωτοφανή πρόταση, προσπαθεί να μην "κομίζει γλαύκας εις Αθήνας". Επιδιώξη του είναι να ανακινήσει κάποια συζήτηση για την αρχιτεκτονική και τους αρχιτέκτονες, να φέρει σε επαφή άτομα με "κάποιες διαθέσεις" που κινούνται απομονωμένα στο χώρο της Αρχιτεκτονικής, να συνδράμει στη σχηματισμό μιας τάσης.

3

Μερικά προλεγόμενα για τη δράση αυτής της ομάδας (αν τελικά καρποφορήσουν οι δραστηριότητες για την συγκρότησή της) είναι τα εξής: Δεν πρέπει να λειτουργήσει σαν ομάδα προώθησης συνδικαλιστικών - συντεχνιακών αιτημάτων. Δεν πρέπει να λειτουργήσει σαν φοιτητική οργάνωση - υποκατάστημα αριστερών ή αριστεριστικών σχηματισμών. Δεν θα προωθεί θέσεις ευρύτερων πολιτικών οργάνωσεων μέσα στο χώρο της αρχιτεκτονικής, δεν θα ενδιαφέρεται για συγκομιδή ψήφων, κατάκτηση θέσεων στα Δ. Σ., στορολόγηση οπαδών κ. λπ. Η όποια πολιτική της άποψη θα προκύψει από ζύμωση, αντιπαράθεση και πάλη ιδεών των ατόμων που ενδιαφέρονται πραγματικά τόσο για την αρχιτεκτονική όσο και για την ανάληψη δράσης για μια άλλη σχέση του ανθρώπου με το χώρο, για μια άλλη κοινωνία.

B. ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ

Η ομάδα πρέπει να προβαίνει σε πρακτικές δραστηριότητες. Αυτό αποτελεί απαραίτητο γνώρισμά της, - η απουσία πρακτικών δραστηριοτήτων αποδεικνύει την επιδερμική, φαινομενική ύπαρξη κάποιας ομάδας. Πρέπει να αποβάλει κάθε χαρακτηριστικό ελίτ, να μην θέτει τον εαυτό της στο κέντρο του σύμπαντος. Μερικές προτεινόμενες δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες.

4

Πρέπει να δημιουργήσει "χάρτες" της πόλης όπου θα αποτυπώνονται όλα τα σημεία - χώροι της πόλης που προκαλούν συναισθηματικές αντιδράσεις, ψυχικές καταστάσεις.

5

Να φτιαχτούν κατάλογοι όλων των "διατηρητέων" μορφών του χώρου, τις οποίες οφείλουμε να υπερασπιζόμαστε ενεργητικά.

6

Να παρεμβαίνουμε σε κάθε μεγάλης κλίμακας μετατροπή με αντιπροτάσεις. Να ασκούμε κριτική σε κάθε επέμβαση στο χώρο.

7

Να επανοικειοποιούμε προσωρινά χώρους της πόλης και με κατάλληλα decor, φωτισμούς, ηχητικό υπόβαθρο, κινητική δράση, να δείχνουμε την άλλη προοπτική.

8

Να συνεργαζόμαστε σε επίπεδο γειτονιάς με τους κατοίκους και να επεξεργαζόμαστε από κοινού λύσεις (π.χ. ενοποιήσεις ακαλύπτων, φυτεύσεις δωματίων κ.λπ.) με σκοπό τη δημιουργία μαζί με τους κατοίκους, χώρων μικρο-κοινότητας μέσα στα οικοδομικά τετράγωνα, σε αδιέξοδα στενά, σε αλάνες όπου θα μπορούν να υπάρχουν συλλογικές δραστηριότητες, αυτοδιαχειριζόμενα στέκια, παιδότοποι κ.λπ.

9

Να οργανώνουμε εκδρομές στην ύπαιθρο για γνωριμία με παραδοσιακούς τρόπους χτισίματος. Να επισκεπτόμαστε τα εγκαταλελειμένα χωριά (π.χ. της Ηπείρου) και επί τόπου να μελετούμε και να εφαρμόζουμε τις παραδοσιακές τεχνικές.

10

Να προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε εγκαταλελειμένα χωριά σαν τόπους εναλλακτικής κοινοβιακής ζωής, εκμάθησης οικοδομικής, ακόμα και καλλιέργειας της γης και όλων των υπολοίπων παραδοσιακών ασχολιών.

11

Να προωθήσουμε εναλλακτικούς τρόπους κυκλοφορίας στην πόλη (μέσω θαλάσσης, το σύστημα των λευκών ποδηλάτων των PROVOS, των τραμ κ.λπ.). Να επιτεθούμε στο αυτοκίνητο και στην ιδεολογία που προωθεί - απομόνωση, αλλοτρίωση, διάλυση του ιστού της πόλης κ.λπ.

12

Να αποκαταστήσουμε την αρχιτεκτονική σαν στοιχείο της καθημερινής ζωής. Οι συνέπειές της καθορίζουν καθημερινά τη ζωή όλων, οι βασικές αρχές της λοιπόν πρέπει να γίνουν αντιληπτές απ' όλους, όχι σαν ψευδο - συμμετοχή στην "εκλαϊκευμένη" μορφή της "αιώνιας εξυπνάδας της θρησκευτικοποιημένης επιστήμης, που αντισταθμίζει την καθημερινή βλακεία των ανθρώπων" αλλά σαν αφομοίωση της ουσίας των προβλημάτων του χώρου που ενστικτώδεια προσεγγίζει ο άνθρωπος. Αυτό δηλαδή που επί αιώνες έκαναν όλοι οι λαϊκοί μάστορες.

13

Να επιτεθούμε στην επίσημη αρχιτεκτονική που πραγματοποιεί τόσο τον χρήστη όσο και τον αρχιτέκτονα με την ολοκληρωτική απουσία κάθε απόπειρας προσέγγισης της ουσίας, καθώς υποβαθμίζεται σε μια ανταλλακτική, εμπνευματική δραστηριότητα που το πολύ πολύ μεταφέρει και ακριβές, πρωτοκλασάτες μόδες γι' αυτούς που πληρώνουν κάτι παραπάνω ή καταπλήσσει τους αδαείς αγοραστές με καλόγουστα, καλοσχεδιασμένα γραμμικά σχέδια και αξονομετρικά που λένε ψέματα.

14

Σε κάθε μας δραστηριότητα πρέπει να φροντίζουμε να μην εμφανιζόμαστε σαν εκκεντρικοί ή περιθωριακοί διανοούμενοι - ο μαϊντανός στη σούπα της καθημερινής μίζερας. Πρέπει να καταγγέλλουμε κάθε δράση που εξωραϊζει και ενισχύει το σύστημα. Κάθε σχέδιο βελτίωσης που θα προτείνουμε πρέπει από μόνο του να καθιστά σαφή τόσο την καταγωγή του όσο και την προοπτική του, την προοπτική της κοινωνικής αυτοδιαχείρισης.

Νίκος "Voodoo Child" Νικολαΐδης

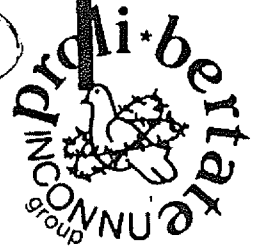
Γ. ΑΝΑΦΟΡΕΣ

NEW BABYLON του NIEUWENHAIS (CONSTANT) - HENRY LEFEBVRE - BAUHAUS - ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ (MATERA, ΣΙΚΕΛΙΑ) - ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΟ BAUHAUS - MURRAY BOOKCHIN - ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ (R. BOFILL) - Β. ΜΑΓΙΑΚΟΦΣΚΗ - Κ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - HUNDERWASSER - ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ - ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ 1936-1939 ΑΟΥΓΚΟΥΣΤΙΝ ΣΟΥΧΥ - "ΑΣΥ" ΚΑΙ "ΠΟΛΙΣ" - ΑΓΟΡΑ - T. GARNIER - ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ - ΚΥΚΛΑΔΙΤΙΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ - G. DEBORD - ΛΑΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ - A. ARTAUD - N. CHOMSKY - ΡΩΣΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ - "Η ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ" L. MUMFORD - ΙΝΔΙΑΝΙΚΑ PUEBLO - GAUDI - A. BRETON - HAUSSMAN - BRAUDIL - LARD - ON THE ROAD - ΝΟΜΑΔΕΣ - METROPOLIS (FRITZ LANG) - ΚΙΜΠΟΥΤΣ.

PRO PAGANDA

Bokros Peter (Hungary)

Joseph Huber (DDR)

PROPAGANDADA

Τα γεγονότα στην ανατολική Ευρώπη και το μέλλον του πλανήτη

Ποία άραγε η σημασία των συντελουμένων ραγδαίων εξελίξεων στον χώρο του πάλαι ποτέ Ανατολικού Συνασπισμού; Συνάγεται θράμβος της διεθνούς - δυτικής κεφαλαιοκρατίας; Οδηγούμεθα εις άνευ όρων παράδοσι στην κεφαλαιοκρατία και την συνοδευόμενα αυτή τεχνική; Ακολουθούμε τον μονόδρομο της μη-διαφοροποιημένης υιοθέτησης της "οικονομίας της Αγοράς", αδιακρίτως και ισοπεδωτικώς;

Ποία ήτο όμως η έως του νυν φύσις των "σοσιαλιστικών λαϊκών δημοκρατιών" και του λεγόμενου κομμουνισμού ή "υπαρκτού σοσιαλισμού"; Καθίσταται πλέον πασιφανές ότι πρόκειται ή επρόκειτο περί καθεστώτων υπαναπτύκτου κρατικής κεφαλαιοκρατίας. Καθεστάτα τυραννικά απολυταρχικά ολοκληρωτικά κεφαλαίο - κρατικά αστυνομικά - καθεστάτα οιονεί φεουδαρχικά με πλήρως συγκεροτημένη ταξική διάρθρωσι, άξονα της σπονώδας απειτέλει η κυριαρχος τάξις της nomenclatura. Είχαμε, δηλαδή, όπως ακριβώς το είχε διείδει, προβλέψει ο "αντεπαναστάτης", "αποστάτης", κατά Βλαδίστημον Ιλιτς Λένιν, ο σοσιαλδημοκράτης Κάουτσκι, δικτατορία επί προλεταριάτου. Σήμα καταθέν ότι σπονδυλική στήλη των καθεστώτων αυτών η εσωτερική κατοχή υπό των "υπηρεσιών"-μηχανισμών "Ασφαλείας": εις πλείστας όσας περιπτώσεις και περιόδους ένας (1) "πολίτης" στους πέντε (5) ήταν πληροφοριοδότης, καταδότης, χαφιάς.

Βεβαίως, δεν κομίζω γλαύκα εις Αθήνας: τα ανωτέρω είναι χιλοειπωμένα, έχουν επισημανθή εδώ και πολλές δεκαετίες, μεταξύ άλλων και υπό των Μπακούνιν, Κροπότκιν, Βολίν, Αρσινόφ, Λαφάργκ (γαμβρού επί θυγατρί του Μάρξ όστις είχε υπογραμμίσει το ατιοκρατικό οικονομικό υπόδειγμα στο οποίο είχε εγκλωβισθεί ο πενθερός του), Ντεμπόρ, Μπούκτσιν, Καστοριάδη, Ράμφου, Κώστα Παπαϊωάννου, Μαρκούζε, Αντόρνο, Χόρκχάιμερ, Οργουελ, Άννα Αρεντ, Λαντάουερ, Πωλ Ματίκ κ.ά.π. Το αξιοσημείωτο είναι ότι περίξ των στοχαστών αυτών εξυφάνετο μία συστηματική συνωμοσία σιωπής, η οποία χρέηξει ιδιαίτερας μελέτης.

Καθίσταται οσημέραι πασιδηλος η πλήρης χρεωκοπία όχι μόνον του σταλινικού "υπαρκτού σοσιαλισμού" ή μάλλον υπαρκτού ολοκληρωτισμού και των ιδεών και της πρακτικής του Λένιν, αλλά και αυτού τούτου του προφητάνακτος Καρόλου Μάρξ - Μορντεχάι. Υπενθυμίζω τις χειραγωγικές - πολιτικάντικες τακτικές του τελευταίου για να απομονώση του Μεσογειακούς και Ρώσους αναρχικούς από την - πρώτη και μοναδική - Διεθνή Ένωσι Εργαζομένων.

Παριστάμεθα μάρτυρες μιας εν μέρει επιβεβαιώσεως των καταγγελιών και αντιλήψεων των αναρχικών και των ουτοπιστών. Αλλά, και αυτοί παραμένον δέσμοι της δυτικής κοσμοαντιλήψεως (πλειστάκις είναι θετικιστάι - ορθολογιστάι - δογματικιστάι).

Παριστάμεθα μάρτυρες προσέτι μιας άνευ προηγουμένου καταρρεύσεως - απογυμνώσεως της ιδεολογίας ως φαντασματικής αντεστραμμένης πραγματικότητας: το όντως τέλος της κυριαρχίας της Ιδεολογίας, εξαγγελθέν ήδη από την δεκαετία του 1930.

Επισημαίνεται το τραγελαφικόν του "σοσιαλισμού με ανθρώπινο πρόσωπο" ή μάλλον προσώπειον. Ενώπιον του διλήμματος "σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα", η σκληρή προσγειώνουσα πραγματικότης βοά: και σοσιαλισμός και βαρβαρότης. Χρεωκοπία του κομμουνισμού, της δυτικού - στενόψυχου / μικρόψυχου τύπου κοινοκρατίας - κοινοκτημοσύνης - κοινοβιακότητος ως τιοιότης, τουλάχιστον εις την εσπερίαν της εκδοχής.

Τόσο ο σοσιαλισμός όσο και ο καπιταλισμός συνιστούν προϊόντα της σχηματικής δυτικής χριστιανωσύνης, αιρέσεις - παρακλάδια αυτής. Αρχεί κανείς να μελετήση τα έργα των Βέμπερ, Τάουνου, Γιανναρά και Ράμφου.

Ωμίλησε ο Αμερικανο-Ιάπων διανοητής Φουκουγιάμα περί του τέλους της Ιστορίας, αφ' ης στιγμής αυτοκαταρρέει το εν εκ των δύο αντιπάλων στρατοπέδων. Λάθος! Μέγα σφάλμα! Ισια-ισια, τουναντίον θα επέλθη η απόψυξις της Ιστορίας. Ο σοσιαλισμός δεν είναι παρά η απόλυτος ψύξις, το απόλυτο πάγωμα του Χρόνου και της Ιστορίας. Η ακλόλωσις / αρτηριοσκληρώσις της καθημερινής ζωής εις οιανδήποτε σφαίραν της προσωπικής - κοινωνικής υπάξεως ήτο εις ημερησίαν διάταξιν. Ο βιασμός κάθε ελευθέρως εκφράσεως εκδηλώσεως είχε, μεταξύ άλλων, ως επακόλου-

θον την οικονομική δυσκαμψία - χρεωκοπία - καταβαράθρωσι.

Τα συν-κλονιστικά γεγονότα και οι ραγδαίες εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη πιστοποιούν, σφραγίζουν την πλήρη κατάρρευσι του εγκαθιδρυθέντος Απολύτου Ψεύδους. Έχουμε προ οφθαλμών μία γνήσια λαϊκή επ-ανάστασι και σύν-στασι της εξορισμένης κατεταραχημένης διαμελισμένης κοινωνίας των πολιτών.

Το σοσιαλιστικό Κράτος ως Λεβιάθαν, Λερναία Ύδρα, Μολώχ, καρκινοματική τερατώδης δυσπλασία. Τα άγος της ολοκληρωτικής Ξεουσίας ή μάλλον εξ-ουσίας. Καφκική διαβίωσις, λαβύρινθος καφκικής γραφειοκρατίας, ο Μινώταυρος της γραφειοκρατίας με κορωνίδα τα στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας και συγκεντρώσεως της Σιβηρίας, του Αρχιπελάγους Γκούλαγκ και τις επισημονικές ψυχαγωγικές φυλακές (ας μη λησμονούμε την συνδρομή των επιστημόνων στο όλο σύστημα καταστολής).

Ο έσχατος διττός κίνδυνος

Α. Μήπως παριστάμεθα μάρτυρες, μήπως παρακολουθούμε μία διεργασία / διαδικασία δαιμονικής ενοποιήσεως του διεθνούς Κεφαλαίου και της διεθνούς Ξεουσίας; (Το Κεφάλαιον εννοούμενον ως πλέγμα πολιτικών - κοινωνικών - οικονομικών - πολιτιστικών - πολιτισμικών σχέσεων). Προς ένα νέον διεθνιστικόν πλανητικόν ολοκληρωτισμόν;

Β. Οι "σοσιαλιστικές" χώρες, ως αποτυχημένες "απαντήσεις" στο φλέγον ζήτημα της τεχνικής, από κοινού με την διεθνοποιημένη Εσπερία (και την παγκόσμιο επικράτησι του εσπερίου πνεύματος, της εσπερίας κοσμοαντιλήψεως) ενδέχεται να υποταχθούν άνευ όρων στην κατά κράτος προελαύνουσα τεχνική. Να κατακλυσθούν τα πάντα, άπαντα υπ' αυτής. Ο έσχατος κίνδυνος - να κυριαρχήση, να άρχη, να δεσπόζη εντελώς παντελώς πλήρως και ολοκληρωτικώς η υπολογιστική νοοτροπία - αντίληψις - κοσμοαντιλήψις. Αφανισμός του περιουλλεκτικού αυτοπεριουλλεγόμενου σκέπτεσθαι. Οριστική απώλεια της ερριζώσεως και της αυτοχθονίας του ανθρώπου. Οριστική και τελεσιδίκιος απώλεια, υπονομιεύσις του εσώτερου, αληθινού πυρήνος του ανθρώπου (περί αυτού βλέπε έργα των Μάρτιν Χάιντεγγερ, Λιούις Μάμφορντ, Ζάκ Ελλόλ, Μάρραυ Μπούκτσιν).

Όμως εκεί που ελλοχεύει ο κίνδυνος

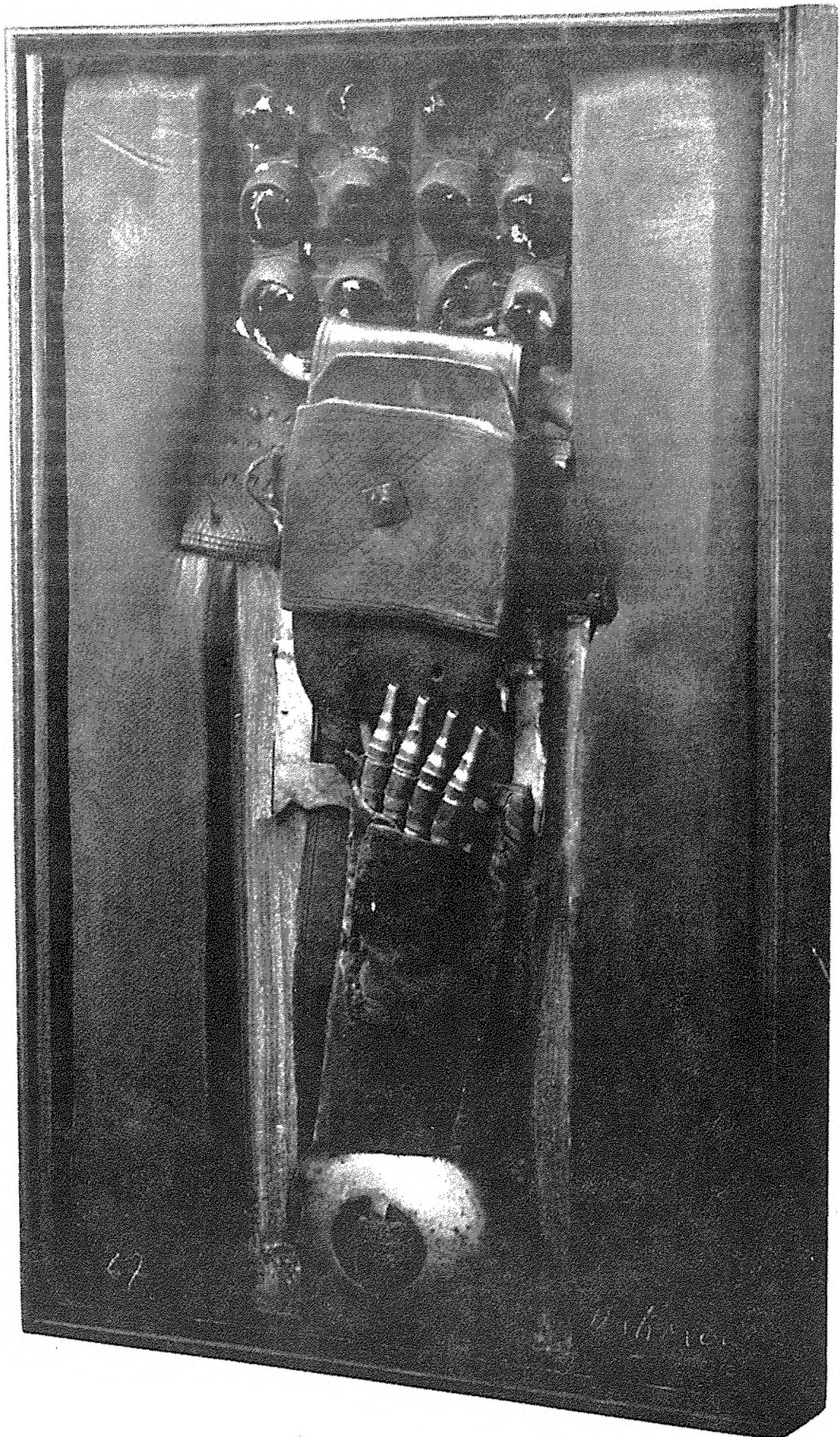
εκεί αναφύεται η σώζουσα ισχύς

Φρειδεरिकος Χαϊντεργκιν

Β'. Προς μίαν απελευθερωτικήν τεχνολογίαν / τεχνικήν. Προς ένα απελευθερωτικόν τεύχειν, τίττειν. Ζήτημα υψίστης σπουδαιότητος προτεραιότητος η μεταμόρφωσις μεταστοιχειώσις μεταουσιώσις της τεχνικής. Είναι επιτακτική ανάγκη να αχθόμε σε μια ευχαριστική σχέσι χρήσι μεταμόρφωσι προδοληψις της τεχνικής κατά δημιουργικόν τρόπον με ευφάνταστες προσαρμογές. Οικειώσις με και διάσωσις της αρχαίας και παραδοσιακής τεχνολογίας. Αξιοποίησις του πνευματικού αλλά και του τεχνικού πλούτου των παραδοσιακών κοινωνιών. Σ' αυτήν την κατεύθυνσι μεγίστη θα είναι η συμβολή της Τέχνης, της Φιλοσοφίας, της ζώσης Παραδόσεως, της Ελληνικής Παιδείας, των Ελλήνων Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας.

Για να σμιλεύσωμεν την νέα αυτή μεταμορφωμένη μεταμορφωτική μεταμορφώνουσα σχέσι προς την τεχνικήν απαιτείται η υπέρβασις του εγώ / της εγωλογικοκρατίας, διάθεσις να (δι)ανοιχθόμε προς το μυστήριον και έκ-λυσις, απάθεια προς τα πράγματα. Περί αυτών βλέπε Μάρτιν Χάιντεγγερ. Το ερώτημα όσον αφορά την τεχνικήν (περιέχεται, ως παράρτημα, στον τόμο έργων του Μάρραυ Μπούκτσιν υπό τον τίτλον Προς μίαν απελευθερωτικήν τεχνολογίαν, Εκδόσεις Διεθνής Βιβλιοθήκη, Αθήναι 1979), Μάρτιν Χάιντεγγερ, Επιμνημόσυνοι Λόγοι, Αθανασίου Κ. Παπατζίμα, Το οικολογικό - πνευματικό αδιέξοδο του τεχνικού πολιτισμού, περιοδικόν ΣΥΝΑΣΗ, τεύχος 30, Απριλλίου - Ιουνίου 1989, Α. Κ. Παπατζίμα, Η μυστική, κατά Μάρτιν Χάιντεγγερ, τοπολογία της τεχνικής.

Α'. Με την συντελούμενη κατάρρευσι των καθεστώτων του Απολύτου Ψεύδους θα έχουμε μιά συνάντησι ελευθέρως εν-αρμονίσεως και, εν ταυτώ, δημιουργικής αντι-παρα-θέσεως. Μία δημιουργική αντιμαχία, μία ερωτική συνάφεια της Φιλίας και του Νείκους του Εμπεδοκλέως. Ένας ηρακλειτειος κοσμικός πόλεμος

ΠΕΡΙ ΎΦΟΥΣ

(Γλωσσικόν ζήτημα και κοινωνικόν κίνημα)

Δοκίμιον πολεμικής

*Ουδέ γάρ οίον τε μικρά και δουλοπρεπή
φρονούντας και επιτηδύοντας παρ' όλον τόν
βίον θαυμαστόν τι και τού παρόντος
αιώνος εξενεγκείν άξιον.*

"Μα ελληνικά μιλούν αυτοί οι άνθρωποι,"
Σχόλιον Ηπειρώτου ποιμένος ακρωμένου το δελ-
τίον ειδήσεων. Νοέμβριος 1981.

*"Το θέμα ετέθη επί τάπητος, για να χρησιμοποιήσω μιά
έκφραση της καθαρεύουσας."*

A. Παπανδρέου

"Το θέμα συζητιέται στη διάσκεψη κορφής."

E.P.T.

"Feeling tomorrow like I feel today"

Billy Holiday

"Saint-Louis woman, with her diamond ring"

Billy Holiday

"Η πολεμικά μας αεροπορία."

E.P.T.

"Τρισβάρβαρα τα ελληνικά των, οι άθλιοι."

K. Π. Καβάφης

Επειδή σε ωρισμένους φίλους αναγνώσαντας το δοκίμιον του Martin Heidegger Το ερώτημα όσον αφορά την τεχνικήν, την νέα ολοκληρωμένη απόδοσι της Κοινωνίας τους Θεάματος του Guy Debord και το κείμενον Προς τους αντι-εξουσιαστές αναφορικώς προς την Ισπανία ξένισε / ξάβνιασε η μεταφράζουσα γλώσσα και επειδή άλλοι φίλοι προβλέπουν ότι θα ξεσηκώση κύματα ιδεολογικής ιερής αγανακτήσεως (και συνακόλουθες μάταιες προσπάθειες εμπορικού ενταφιασμού των τόμων), κρίνουμε τίμιο να σημειώσουμε τα κάτωθι.

1

Το έρπον γλωσσικό πραξικόπημα των διανοουμένων (τουτέστιν των ειδικών της μη-σκέψεως) εναντίον της ελληνικής γλώσσης, προκύψαν ως αποκύημα των διεστραμμένων φαντασιώσεων ενός δουλοπρεπώς δυτικόφρονος παρινού συναδέλφου των του παρελθόντος αιώνος, ευρίσκειται εν πλήρει εξελίξει και φυσικά δεν είναι τυχαίον ότι συνοδεύει το ύστατο και έσχατο εγχείρημα εκσυγχρονισμού του Κεφαλαίου στην Ελλάδα. Συνδέεται προσέτι με τον μακαρθισμό της αριστεράς στους χώρους τους οποίους ελέγχει ακόμη.

2

Ο ενσκήψας γλωσσικός βαρβαρισμός ενορχηστρώνει την υλοποίησιν της ιδεολογίας και της δυτικής ταξινομικής νοοτροπίας εν Ελλάδι. Η κακοποιός δημοτικιστική δύσλεπτος - τεχνητή απ' άκρου εις άκρον - ουδεμία σχέση έχει με την ομιλουμένη, αντιμετωπίζεται δε με απέχθεια και χλευασμό από τους απλούς, δηλαδή ανεπιτηδύτους, αν-

θρώπους του λαού. Η εγκαθίδρυσι του μονοτονικού είναι το πρώτο βήμα προς τον εκλατινισμό της ελληνικής (ρητώς προταθέντος από το αντεπαναστατικό εργαστήριο του συγκροτήματος Λαμπράκη ήδη το 1973).

3

Η νεο-δημοτικιστική κακοφωνία - έκτρωμα, έκφρασις εκπεσμού και προγραμματισμένες τεχνικές αφασίας, αποτελεί το κύριο μέσον για την πολιτιστική / πολιτισμική ισοπέδωσι και τον στραγγαλιστικό έλεγχο των συλλογικών μνημών του κοινωνικού σώματος, όπως ακριβώς διευτώθη υπό του George Orwell. Εκείνο το οποίο διακυβεύεται δεν είναι ωρισμένα "ν" και δήθεν παρωχημένοι γλωσσικοί τύποι, αλλά αυτό τούτο το νοείν και το σκέπτεσθαι και τα άξια προς σκέψιν πράγματα, άπαντα έχοντα κοινή πηγή με την γλώσσαν. Επί παραδείγματι, η φαινομενικώς ανώδυνος μεταλλαγή της καταλήξεως -εως εις -ης (εξόντωσις - λούμπεν-προλεταριοποίησις των τριτοκλίτων) συνιστά μιά καιρία ιδεολογική βραχυκύκλωσις του νοός συνεπαγομένη την παράλυσιν της γλώσσης-σώματος. Το κακόηχον συμβαδίζει με την βάρβαρον χούνωσιν, την (αυτο)λογοκρισία της πολιτικής κοινωνίας και την απεγνωσμένη αναδιοργάνωσι του Κράτους - και με την πατροπαράδοτο παντοειδή αναισθησία αριστερών τε και δεξιών. Ο ύστερος εργολαβικός ρυθμός των καπάτων, των ξύπνιων, των καταφερτζήδων, των (αντι)μή-κοροίδων, των προοδευτικών (πρόοδος εστί η αδιέξοδος αυτοκτονική απομάκρυνσις εκ της πρωταρχικής αυθεντικής τοποθεσίας), δεν μπορεί να θριαμβεύση παρά κατακρουεργώντας την ελληνικήν, την ελληνίδα φωνήν, ασελγώντας επ' αυτής.

4

Η δίμορφος αγκύλωσι της γλώσσης εις τυποποιημένο ως εν super-market ιδίωμα εμφανίζεται ως καθαρεύουσα: Φαίνεται ότι κοινός ο γεννήτωρ "δημοτικής" και "καθαρευούσης": ο Κορσής, συνειδητώς αγνοήσας τον ζώντα Ελληνισμόν των βυζαντινών χρόνων και της τουρκοκρατίας· η επίκλησις του αρχαίου Ελληνισμού όπως τον αναπαρίστα διαστρεβλωτικώς η Ρωμαιογενής Δύσις απεσκόπει εις την διά της τεθλασμένης επιβολή της φραγκοκρατίας.

Η δημοτική-βρυσκόλαξ εξαντλείται εις την αθλίαν ζουρλομανδουακή μετάφρασι - μετάβρασι - παράφρασι της ελληνικής.

5

Ο εξοβελισμός των ελληνικών εκφράσεων εντός, υπό, περί, κατά συν αιτιατική, επί συν γενική, ενώπιον, εις, υπεράνω κ.λ.π. ως και το ταμπού της δοτικής και ο βιασμός της ελληνικής συντάξεως και η αντικατάστασις των με αξιολογηθέντα ersatz-βαρβαρισμοί τον οποίον δεν συναντούσε κανείς εις τους παλαιούς σεμνούς δημοτικιστάς - είναι χαρακτηριστικός της επικρατήσεως του σταλινικού γλωσσολογικού τύπου της μαλλιαρής - τύποι τραβηγμένοι απ' τα μαλλιά. ΑΥΤΗ ΑΥΤΗ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΤΑΜΠΟΥ. Ο κορμός της γλώσσης, παράδοσις των τριών περιόδων του Ελληνισμού, παραδίδεται τοις κυσσι και στους Κλέωνες της μικρομεσαίας δημαγωγίας.

Υπουργικόν όργανον ισοπεδώσεως αποτελεί εξ άλλου η δολοφονία της δοτικής, η σύνθλιψις του εις, ο άτοπος τονισμός των λέξεων, η εξαφάνισις πλείστων τύπων γενικής ως

και μορφών ρηματικής συντάξεως, η υπονόμεισις της πολυφωνίας και της πολυτυπίας. Η εξόντωσις του γραπτού λόγου, συνακολούθως δε του λόγου, ηρακλειτείου και ενσάρκου. Η συστηματική προογραφία χιλιάδων λέξεων μη ανηκουσών στην εξωπραγματική αργού των περιβόητων κυκλωμάτων, των πολιτικάντηδων, των τρισάθλιων καλλιτεχνιζόντων, των ειδικών επί της συσκοτίσεως δημοσιογραφών.

Η δολοφονία της δοτικής στέφει την ανάπηρη κοινωνία της μοιρασιάς: όπου θεοποιούνται τα δικαιώματα και αι διεκδικήσεις, τίθεται εκτός νόμου η χάρις της δωρεάς του πνεύματος, η δόσις του ολοκληρωτικού, εμπλέου πάθους έρωτος, η γενναιοδωρία, η φιλοτιμία - παλληκαριά (εκ του πάλλω - πάλλομαι), η θέωσις του ανθρώπου: το Πρόσωπον έχει μεταβληθί εις προσωπέιον (προσωπέιον το οποίον έχει κολλήσει ανατριχιαστικώς και ατρέπτως εις το δέρμα, κατά την γλαφυρά απεικόνισι του Ιάπωνος σκηνοθέτου).

6

Ενα ευρύ φάσμα εμπροθέτων ρηματικών εκφράσεων, λεπτών αλλ' ουσιωδών αποχρώσεων σημασίας (άγω, διάγω, προσάγω, εξάγω, διέρχομαι, παρέρχομαι, υπεισέρχομαι, υψώνω, αυξάνω, εμβαθύνω, τίθεμαι), υποκαθίστανται από ωρισμένες λέξεις - οδοστρωτήρες, προκρούστειο κλίνη του νοός (βγάζω, βάζω, μπαίνω, βγαίνω, προχώρημα, βάθεμα, ανέβασμα). Ως επίσης η μικρονοϊκή αντικατάστασι προθέσεων όπως υπό, διά, μετά, εντός με την άτοπο και αντικαισθητική χρήσι των "κάτω από", "μέσα σε".

Η βάνουσις μετατόπισις του τονισμού των λέξεων, ο παρατονισμός (του πανεπιστήμιου), αποσκοπεί εις την εκρίζωσιν της καρδιάς της ελληνικής, της μουσικότητός της.

Ο υπό μορφήν ξέφρενου πλειστηριασμού κακοήθους δανεισμός ξενικών λεκτικών τύπων για την άνευ λόγου αντικατάστασι εύστοχων δικών μας - καθ' ήν στιγμήν οι ξένες γλώσσες συνεχίζουν να αναβαπτίζονται εις την ελληνικήν προς εμπλουτισμόν.

Η αποκρουστική κατάχρησις της "ποιήσεως" ως δευτέρου συνθετικού για να δηλωθή ροπή, διεργασία (ελληνοποίηση αντί εξελληνισμός, ομαλοποίηση αντί εξομαλυνσι, υπεράνω δε όλων κρατικοποίηση, ήτοι κρατική ποιήσι).

7

Στην Ελλάδα ουδέποτε παρουσιάσθηκε το λατινογενές φαινόμενο της διγλωσσίας - μία νεκρή γλώσσα επιβιώνουσα εις βάρος των ριζικών διαφερόντων εγχωρίων. (Υπήρχε πάντοτε αρμονία αφανής μεταξύ λογίας και δημώδους παραδόσεως). Η πηθικίζουσα ημιμαθής διανόησι έσπευσε να μεταφέρει το σχήμα εις τα καθ' ημάς, όπως σπένδει να χαρακτηρισί φεουδαρχία την προβιομηχανική ελληνική κοινωνία - εν γένει άκριτος υιοθέτησι ποικίλων (αιτιοκρατικών μηχανιστικών) θεωριών - πας-παρτού.

Η λογία παράδοσις ανέκαθεν ανεπτύσσετο εν αρμονική συμβίωσι μετὰ της δημώδους. Η καλλιέργεια κλίματος τεχνητού διχασμού και έχθρας προς την λογία παράδοσι υπό αλόγων λογίων με λάβαρο ένα είδωλο δημώδους - δημοτικής μηδέποτε υπαρέξασις - οδηγεί καθ' ευθείαν εις τον ολοκληρωτισμόν του μη-σκέπτεσθαι. Ιδού ο κίνδυνος της νέας Αλώσεως του Ελληνισμού: γλωσσική αφασία, παραλυτική αποβλάκωσι, έρμαια της αδιεξόδου υπολογιστικής - κατατασσούσης - κατατεμνούσης - εμπλαισιωνούσης νοστορίας. (Οι συμπλεγματικές ενοχές του διανοούμενου απλώς αντιστρέφονται).

8

Η γλώσσα δεν αποτελεί όργανον, μέσον επικοινωνίας, σύστημα, πεδίο διαμεσολαβήσεως, εργαλείον, κώδικα. Η γλώσσα είναι τρόπος εκκαλύψεως της αληθείας, της αναδύσεως εκ της λήθης. Σιγή προς αφουγκρασμόν του Είναι,

του κόσμου - κοσμήματος, της παρουσίας της παιζούσας κρυφτό φύσεως εν τω περιεχόντι ζωοποιούντι / ζωαίζον χρόνω. Η γλώσσα είναι σώμα και πηγή έρωτος. Ζωοδόχ Πηγή και γλωσσικά απόβλητα είναι αδύνατον να συνυπάρξουν.

9

Κίνες γάρ καταβαύουσιν ων αν μη γινώσκουσι.
Ηράκλειτος ο Εφέσιος

Τις πανικόβλητες αντιδράσεις των δημοτικιστών θα πει μάλλον να τις δούμε ως "αντιστάσεις" με την ψυχαναλυτική έννοια. Οι καθ' εξοχήν φορείς της ξυλίνης δυσδιαλεκτου ίστανται έντρομοι ενώπιον της ρεούσης ελληνικής γλώσσας. Εν τέλει το σταλινικό ιδίωμα και τέως καθρέουσα της επίσημης γραφειοκρατίας δεν διαφέρουν οσινδώς - καθώς και το νυν σχιζοειδές συννοθύλευμα (μοιρασοκαθαρεύουσα).

10

Ας θυμηθούμε ότι τις υγιέστατες βίαιες διαδηλώσεις εναντίον της δημοτικιστικής ιδεολογίας - λέπρας (μάλλον πικτήτου ανοσοποιητικής ανεπαρκείας του κοινωνικού οργανισμού) στους δρόμους των Αθηνών στις αρχές του αιώνου, οι διανοούμενοι τις διερμήνευαν ως ζωώδες ξέσπασι των αναρχουμένων ορδών!

Σημειώσατε εξ άλλου την γραμμήν συνεχείας: δυτικέων Κοραΐς υπερβασιλόφρων Ψυχάρης Μεταξάς Τριανταφυλλίδης 1936 προγονόπληκτος Παλαμάς βρεβείον Λένιν Ρίτσος Ε.Ρ.Τ. των σοσιαλιστηρίων και λοιπών ετών. Προσέτι, φοιλοκορικός Καζαντζάκης δυσκοίλι Σεφέρης επαναφομοιωτής Ελύτης εκ γλυκερίνης. (Μοναχική ίσως εξαίρεσι νοήμονος δημοτικιστού ο Αγγελος Σικελιανός. Ομοίως ο Ν. Γ. Πεντζίκης).

11

Ας αναλογισθούμε προς στιγμήν - οι σημαντικότερες νεο-Ελληνες ποιηταί (Κάλβος, Παπαδιαμάντης, Καβάφη Εμπειρίκος) ωμίλησαν μία γλώσσα υπερβαίνουσα τόσο την ψευδο-δημοτική, όσον και την καθαρεύουσα και την "μεικτή": ωμίλησαν την ελληνικήν, ελληνικώς.

12

Ω μάλιστα διηνεκώς ομιλούσι λόγω τούτω διαφέρουν και οίς καθ' ημέραν εγκυρούσι ταύτα αυτοίς ξένα φαίνεν
Ηράκλειτος ο Εφέσιος ο Σκοτεινός

Όσον αφορά το καλοπροαίρετο ξάφνιασμα των φίλων έχουμε να τους πούμε το εξής. Το οικείο είναι εκείνο που μας ξενίζει περισσότερο. Το ξάφνιασμα - έκπληξις είναι από τις αυθεντικότερες υπαρκτικές καταστάσεις· δύναται να άγη εις το συν-ειδέναι, εις την αγχιβασίην θεμελιών πραγμάτων - πεπραγμένων. Εν δε εξ αυτών είναι γλώσσα - σκέπτεσθαι. Είναι επιτακτική βιωματική ανάγκη να πολεμήσουμε, έστω την ύστατη στιγμή, την επιβαλλομένη γλωσσική - νοητική νάρκωσι.

ΩΣ ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

Στο μεταξύ ο σκληροπυρηνικός Αλμπιν Σίβαν, μέλος του Πολιτικού Γραφείου του Πολωνικού Κ.Κ., σε λόγο τε ζήτησε να συνεχισθούν "σταθερά οι εκκαθαρίσεις και στην ανασύστασι του κόμματος να δοθεί περισσότερη έμφασι στους διανοούμενους παρά στους απλούς εργάτες".

Εφημερίδες της Παρασκευής 22-1-1982

Επιλογικώς σημειώνουμε ότι αν εν τέλει εναγωνίως αγωνιζόμεθα για κάτι είναι η στοιχειώδης ελευθερία της έκφράσεως - των δημοτικιστών συμπεριλαμβανομένης. Αγνώστια ενώπιον της προϊούσης ισοπεδώσεως. Εκείνο που μοι νοιάζει είναι η αισθητική της ωραιότητας και η οντολογική

της ερωτικής παρουσίας. Το ανά χείρας κείμενο εντάσσεται στην παράδοσι των πολεμικών, των προκηρξέων είν θέλετε, εξ ου το επιθετικόν - κτυπητόν ύφος. Σε μιά νηφάλια συζήτησι ασφαλώς η γραμμή των επιχειρημάτων θα ηκολούθει διαφορετικήν οδόν. Περατώνοντες υπενθυμίζουμε στους θιασώτες της ακόμψου δυσδιαλέκτου το αποσβολωμένον, την αμηχανίαν που αισθάνονται όταν πρόκειται να εκφέρουν τον παρατατικό των εις -ομαι συνηρημένων ρημάτων. Ας αναλογισθούν προς στιγμήν πως καταβάλλουν τεχνιώς υπέρμετρον προσπαθειαν όταν προφέρουν οι νικητές και το μουσικώς αιθέριον του οι νικηταί· προσωπικότητας - προσωπικότητας· ευθύτητα - ευθύτης. Με τους επικρατούντες βαρβαρισμούς καταργείται η απόχρωσις του λόγου (μπαίνω - πεισέροχομαι), αμαυρούται / θολούται ο ζωγραφικός κόσμος - πίναξ που μας περιβάλλει. Ας τονισθεί ότι οι αναφερθείσες κοινωνιο-γλωσσικές διεργασίες δεν είναι αιτιοκρατικές, αλλά ταυτοχρόνως δρώσες και αλληλοεπιδρώσες.

Τέλος, κάτι που καθίσταται πλέον στους πάντες εμφανές. Η επιβαλλομένη δυσδιάλεκτος δεν είναι ούτε δημοτική, ούτε καθαρεύουσα: είναι ψευδογλώσσα κρατική, κώδιξ-εργαλείον για την ενοποίησι του εν Ελλάδι θεάματος. Ο γλωσσικός ακρωτηριασμός, η βιαία διάρρηξις του νήματος της ζωηφόρου πνοής της Παραδόσεως είναι όρος εκ των ων ουκ άνευ για την αλλοίωσι της ελληνικής ταυτότητος στην προοπτική εντάξεως της χώρας στον διεθνή θεαματικό καταμερισμό.

Κούραι δ' οδόν ηγεμόνευον

*Ηλιάδες κούραι, προλιπούσαι δώματα Νυκτός
εις φάος, ωσάμενοι κράτων άπο χειρσί καλύπτρας
και με Θεά πρόφρων υπεδέξατο, χείρα δεν χειρι
δεξιτερήν έλεν*

ημέν Αληθείης ευκυκλέος ατρεμές ήτορ

Παρμενίδης ο Ελεάτης

Αθανάσιος Κ. Παπατζίμας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Στυλιανός Ράμφος, Παιδεία Ελληνική, Εκδόσεις Κέδρος
2. του ίδιου, Η Γλώσσα και η Παράδοση, Εκδόσεις Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου, 8' έκδοσις Κέδρος
3. του ίδιου, Μελέτη Θανάτου, Κέδρος
4. του ίδιου, Η Πολιτεία του Νέου Θεολόγου: Προϊστορία και αγωνία του νέου Ελληνισμού, Κέδρος
5. του ίδιου, Κυριακοδρόμιον, Κέδρος
6. του ίδιου, Γλωσσοδιωρθωτές και Τονοφάγοι, εκδόσεις Ακρίτας
7. του ίδιου, Μονοτονισμένα Μουσικά, Ακρίτας
8. του ίδιου, Το φώς ως ήμιατιον. Ο τύπος και το αίσθημα στην γλώσσα. Περιοδικόν ΣΥΝΑΞΗ 13, Ιανουάριος - Μάρτιος 1985
9. Γ. Μπαμπινιώτης, Νεοελληνική Κοινή: Πέραν της δημοτικής και της καθαρευούσης, Εκδόσεις Γρηγόρη
10. Martin Heidegger, Unterwege zur Sprache [Καθ' οδόν προς την γλώσσαν]
11. του ίδιου, Holzwege ["Αδιέξοδα" μονοπάτια του δάσους]
12. του ίδιου, Vortrage und Aufsätze [Διαλέξεις και Δοκίμια]
13. του ίδιου, Poetry, Language, Thought, Harper and Row, New York [Ποίηση, Γλώσσα, Σκέψις]
14. Μιχαήλ Bookchin, Προς μίαν απελευθερωτικήν τεχνολογία, Εκδόσεις Διεθνούς Βιβλιοθήκη
15. Benjamin Lee Whorf, Language, Thought and Reality [Γλώσσα, Σκέψις και Πραγματικότητα] The M.I.T. Press
16. Γρηγόριος Νύσσος, Περί κατασκευής του ανθρώπου
17. Στέλιος Ράμφος, Στάσιμα και Εξοδος, Εκδόσεις των Φίλων
18. του ίδιου, Φιλύσοφος και Θεός Ερως, Εκδόσεις Τήνος
19. του ίδιου, Ιθαρόν Φως και Κόσμου, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν
20. Το Άγιον Όρος και η Παιδεία του Γένους μας, Κείμενον Αγιορειτών Μοναχών του 1984 μ.Χ.

ΠΡΟΧΕΙΡΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Περί Υψους: κείμενο ανωνύμου συγγραφέως των ελληνιστικών κρών (Λογγίνου): ο τίτλος εννοεί "περί υψηλού ύψους και περί υψηλής στάσεως στη ζωή" [Εκδόσις Βικελσίας Δημοτικής Βιβλιοθήκης Ηρακλείου Κρήτης υπό Μιχαήλ Κοπιδάκη, επιμέλεια Νικολάου Γιανναδάκη]

...ουδέ γάρ οίον τε μικρά και δουλοπρεπή φρονούντας και επηπιδεόνας παρ' όλων τον βίον θαυμαστόν τι του παρόντος αιώνας εξενηκείν άξιον...

ΕΚ ΤΟΥ "ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ"

<οι φρονούντες και ενασκολούμενοι σ' όλν τους τη ζωή με μικρά και δουλοπρεπή πράγματα - υποθέσεις δεν εκφέρουν - προσφέρουν - εισφέρουν τίποτε το θαυμαστό και άξιο της παρούσης εποχής>

η μεγάλη Αμερικανίς μαύρη τραγουδίστρια Billy Holiday πολύ μικρά σέοι "έχει" με την ελληνική διαμάχη περί γλωσσικού γνήματος - προβλήματος: η παρουσία της οφείλεται στην μεγάλη έλξι-γοντεία που ασκεί επάνω μου

ο παρισινός συνάδελφος: Γ. Ψυχάρης συγκρότημα Λαμπράκη: εφημερίδες ΤΟ ΒΗΜΑ, ΤΑ ΝΕΑ κ.λπ. ένα από τα "προοδευτικά" κέντρα εξουσίας της συγκρόνου Ελλάδος

Κλέων: αρχαίος δημαγωγός, βιοτέκνης - θυροσδέψης το επάγγελμα, έμμεσος παραλληλισμός με τον εξιμνούοντα τους διαδόχους μικρομεσαίους Ανδρέα Παπανδρέου

αρμονία αφανής φανεράς κρείττων (Ηράκλειτος): η αφανής, υποφώσκουσα αρμογή - αρμονία είναι ισχυροτέρα, θεμελιωδεστέρα της φανεράς

υπολογιστική νοοτροπία: παραπέμπει στην διάκρισι του μεγάλου Γερμανού στοχαστού και Διδασκάλου Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger) μεταξύ της αναυθεντικής "σκέψεως" - νοοτροπίας - ιδεολογίας - ιδεοληψίας (calculative thinking) και του αυθεντικού αυτοπεριουλληγομένου περιουλληκτικού σκέπτεσθαι (meditative)

εμπλαισιόνουσα: Ge-Stell (M.H.): το εμπλαισιόνειν το πλάσιο-θέτειν, η πλαισιοθεσία, ως το κυριότερο χαρακτηριστικό της τεχνικής· η οποία συνιστά τον κυρίαρχο σημερινό τρόπον εμφανίσεως του είναι. κυρίαρχος τρόπος άκρας επικίνδυνος, εφ' όσον προσ-βάλλει και προ-καλεί τον πυρήνα, την ουσίαν του ανθρώπου

φύσις κρύπτεσθαι φιλεί (Ηράκλειτος): κατά λέξιν "η φύσις (εκ του φύομαι - εμφανίζομαι - αναδύομαι - έρχομαι εις την επιφάνειαν - παρουσίαν του φωτός) αρέσκειται εις την απόκρυψιν - απόσυρσιν" ή - επί το ποιητικώτερον - "φύσις ερωτεύεται παίζοντα κρυφτό"

εργολαβικός ρυθμός: νεολογισμός δικός μου χαρακτηρίζων τις σύγχρονες ελληνικές πόλεις - σκουπιδοτόπους καθώς και τον παρεμφερή τρόπον οικονομικού βίου - οικονομικής δραστηριότητος: "αερτζάδικη" (παρα)οικονομία, ρυπαίνουσα βαρβαρότης, προχειρότης - "τσαπατοουλιά", α-νότος πολυπραγμοσύνη, αντι-κοινωνική / αντι-κοινωνική πλεονεξία - δουλημία

κύνες γαρ καταβαύζουσι εν αν μη γινώσκουσι: οι σκόλοι γαυγίζουσι αυτούς που δεν γνωρίζουν

Μεταξάς - Τριανταφυλλίδης: η περιβάπτος γραμματική της δημοτικής συνεγράφη κατόπι προτροπής του δικτάτορος... (1936-1940)

σοσιαλσωτήριον έτος. ειρωνεύεται την έκφρασιν "εθνοσωτήριον" καθώς και την καραμέλα του σοσιαλισμού

επαναφομοιωτής: recuperateur: ο χρησιμοποιών διαστρεβλωτικώς - παραποιητικώς ωρισμένα "επαναστατικά" - ριζοσπαστικά στοιχεία γλυκερίνη· εννοεί γλυκερός, γλυκανάλατος, άνευ ουσίας

Ω μάλιστα διπνεκώς ομιλοούσι λόγω τούτω διαφέρονται και οίς καθ' ημέραν εγκυροοσι ταύτα αυτοίς ξένα φαίνεταί

<αν' αυτόν τούτον τον λόγον (την περιουλληκτικήν περιουλλέγουσα περιουλληγομένην ισχύ - παρουσία του αυτο-εμφανιζομένου - αυτο-αποκρυπτομένου), τον οποίον (επι)κοινωνούν και σχετίζονται συνεχώς / διαρκώς, διαφοροποιούνται - δίστανται και αυτά με τα οποία έρχονται καθημερινώς εις επαφήν, τους φαίνονται ξένα>

...αγκισθισί...: μοναδική λέξι - σπάρημα, η μόνη σωθείσα από κάποιο απόσπασμα / απόφθεγμα του Ηράκλειτου· σημαίνει να εγγίζης το(ν) εγγός, να πλησιάζης το(ν) πλησίον

θέαμα με την έννοια [τεχνικός όρος] του Γάλλου "καταστασιακού" (Situationniste) Γκυ Ντεμπόρ (Guy Debord). εννοεί την οργάνωσι του γενικευμένου διαχωρισμού / καταπραχισμού

εκ των ων ουκ άνευ: conditio sine qua non: όρος, συνθήκη, κατάσταση τελείως / απολύτως αναγκαία και απαραίτητα

"Κούραι... ατρεμές ήτορ": απόσπασμα εκ της εισαγωγής του Ποίηματος του Παρμενίδου, [Εκδόσεις Δόμος], σε δική μου διάταξι: η εύκαρις υποδοχή την οποία επιφύλασσι στον ποιητή φιλόσοφο η Θεά Αλήθεια

Love story

Ελεγε πως ήθελε να γνωρίσει τον εαυτό του... περνώντας "τυχαία" μπροστά από έναν καθρέφτη του αποκαλύφθηκε πως ήταν νεκρός. Είδε φευγαλέα τον εαυτό του θαμμένο σε μια ανθρωπόμορφη σαρκοφάγο χωρίς πόρτα και με πολύχρωμο προσωπείο και το σώμα του εντοιχισμένο στο εσωτερικό της, αγκυλωμένο από την ακαμψία της... την επόμενη στιγμή βρισκόταν αιμόφυρτος στο πάτωμα της λάρνακας όταν πανικόβλητος από την είδηση του θανάτου του τράβηξε απότομα και με δύναμη τη σάρκα του από το ακινησία του. Ο πόνος που ένιωθε στο σώμα του του θύμησε τον πόνο που περιέγραφε κάποιος για τα μέλη του που ξανάπαιρναν ζωή όταν τον κατέβασαν τελευταία στιγμή από την κρεμάλα. Ψιλαφώντας με τα ελεύθερα πια χέρια του το πληγιασμένο σώμα ανακάλυψε δύο βαθύτερες πληγές στα πλευρά του και λίγα σκουλήκια που φρόντισε να ξεριζώσει από την κοιλιά του... Τρομοκρατημένος από το σκοτάδι σκαρφάλωσε προς το φως που διακρινόταν να μπαίνει από δύο τρύπες στη θέση των ματιών του προσωπείου και κοιτώντας τη διπλανή του λάρνακα, του φάνηκε πως είδε δύο εξίσου τρομαγμένα και φυλακισμένα μάτια... Κάθε μέρα παρατηρούσε πώς τον κοίταζαν και κάθε βράδυ ονειρευόταν ότι κάθε ζευγάρι ματιών φυσούσε ζωή στα ακίνητα χέρια της μούμιας του και άγγιζε τον άλλο, ώσπου ξυπνώντας ξαφνικά μια νύχτα συνέλαβε το χέρι του να

χαϊδεύει με ηδονή τις αραχνιασμένες καμπύλες της δικής του σαρκοφάγου. Εχωσε τα νύχια του στα βρώμικα τοιχώματα και έσκαβε λυσσασμένος απ' την προδοσία, αλλά λίγους πόντους πριν το φώς διαπίστωσε την εξωτερική επιφάνεια πολύ σκληρή για τα νύχια του που απόμειναν σπασμένα, καρφωμένα πάνω της. Τα δάχτυλα του αιμοραγούσαν πια χωρίς σταματημό και αφού έσκυψε το κεφάλι άρχισε να κλαίει μ' ένα παράξενο νευρικό κλάμα. Το νευρικό λυγμό του ήρθε να συνοδέψει ένας επίμονος και μηχανικός ψίθυρος των ονομάτων των γονιών του, για πολλές ώρες μέχρι που κοιμήθηκε... Ονειρεύτηκε την εποχή που ήταν ζωντανός και θυμήθηκε τους γονείς, τ' αδέρφια και το σπίτι του. Κι όπως κάποια βράδια που επειδή φοβόταν να κοιμηθεί μόνος του καλούσε τη μάνα στο πλάι του, έτσι και τώρα την παρακαλούσε να τον παρηγορήσει ενώ οι πληγές στο σώμα του άρχισαν σιγά - σιγά να μικραίνουν επειδή μικραίνε και ο ίδιος. Απ' τα πλευρά του ξεπετάχτηκαν δύο ατροφικά στην αρχή φτερά που δυνάμωναν κατά το πέταγμα προς το ψεύτικο στόμα του προσωπείου, το οποίο ανοίγοντας για πρώτη φορά, ξέρασε το φτερωτό ανθρώπακι για να απομείνει στάχτη με όλη την υπόλοιπη σαρκοφάγο πίσω του...

15.9.91 (Νικήτα Μεγαλομάρτυρος)

Κώστας Δημητρίου

Λίγα λόγια πάνω στον φασισμό - ρατσισμό στην Ελλάδα σήμερα

Η μαζική εισροή προσφύγων στην Ελλάδα έδωσε αφορμή σε κάποια ρατσιστικά ανθρωπάκια να αρχίσουν να δημιουργούν θέμα ξενοφοβίας. Η "Απογευματινή" σε πρωτοεξελιδό της είχε ως τίτλο "πρόβλημα οι Αλβανοί" και μιλούσε για την "άνοδο" της εγκληματικότητας λόγω των προσφύγων ενώ το περιοδικό της "Ελευθεροτυπίας" "Επιλον" δεν παρέλειψε να κάνει ένα αφιέρωμα στους νεοναζί.

Βέβαια οι νεοναζί και οι λοιποί ακροδεξιοί φασίστες δεν έχουν σήμερα καμιά σημαντική οργάνωση κι ο αριθμός τους είναι πολύ χαμηλός. Για μας, όμως, το πρόβλημα δεν μετριέται με πολιτικά κριτήρια. Ακόμη και η ίδια η ύπαρξη αυτών των ελάχιστων, αλλά πάντα σε αγαστή συνεργασία με το κράτος και τους μηχανισμούς του, θρασυδειλών προσβάλλει βάνανσα την ανθρωπινή αξιοπρέπεια μας. Και δεν υπήρξε περίπτωση που οι φασίστες, οι βασιλόφρονες και όλα τα παρόμοια σκουλήκια να μην συνεργάστηκαν με τους μπάτσους για να καταστειλουν διαμαρτυρίες (θυμίζουμε χαρακτηριστικά την επίσκεψη του Λεπέν καθώς και τις συγκρούσεις φασιστών και ΜΑΤ με τους αναρχικούς όταν οι πρώτοι έκαναν εκδηλώσεις για την αποφυλάκιση των χουντικών).

Στο θεωρητικό επίπεδο είναι μάλλον διασκεδαστικοί. Μιλούνε για "φυλετική καθαρότητα", για "πατρίδα", για "θρησκεία και οικογένεια", για την "ηρωϊκή ζωή και τον θάνατο", μέχρι και για τις "ένοπλες δυνάμεις" ενώ μερικοί επιμένουν ότι "πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Κωνσταντινούπολη". Φυσικά μόνο ένας ηλίθιος θα μπορούσε να υποστηρίξει σήμερα τη "φυλετική καθαρότητα". Η ιστορία και οι αλληπάλληλες κατακτήσεις και αποικισμοί μέσα στους αιώνες φρόντισαν ώστε αυτή η "καθαρότητα" να μην είναι και τόσο καθαρή πλέον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εθνική τους επανάσταση του 1821 της οποίας οι περισσότεροι οπλαρχηγοί εκτός από τους Πελοποννήσιους ήταν Αρβανίτες κι όχι Έλληνες. Αλλωστε και η ίδια η Θεσσαλονίκη μέχρι την απελευθέρωση δεν ήταν παρά ένα συνοθύλευμα Εβραίων, Τούρκων, Ελλήνων και Βουλγάρων. Από τότε, βέβαια, οι Ελληνικές αρχές και οι ναζί στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο φρόντισαν για την "φυλετική καθαρότητα" της πόλης.

Με το περιβόητο τρύπτυχο "πατρίς, θρησκεία, οικογένεια" δε χρειάζεται βέβαια να ασχοληθούμε. Τα σημάδια του είναι ακόμα νωπά στην ελληνική κοινωνία και στη μνήμη όλων των ανθρώπων που βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν και δολοφονήθηκαν για να προστατεύσουν αυτά τα τρία "ιδανικά".

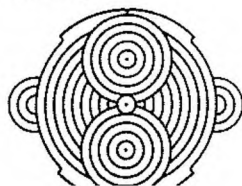
Η θρησκεία όμως δε χρησιμεύει στους φασίστες μόνο σαν όρος αναφοράς. Χρησιμοποιούν τις μεθόδους της θρησκείας ως μέσο επιβολής. Όλες τους οι αναφορές παραπέμπουν σε μυστικιστικά αρχέτυπα, όπως το "αίμα" και η "φυλή", αναφορές που μερικές φορές στερούνται κάθε νοήματος (όπως το σύνθημα που υπήρχε σ' έναν τοίχο "Ο υπερβόριος Απόλλων επιστρέφει" χωρίς κανείς να ξέρει ποιός ή τι είναι αυτός ο Απόλλωνας και από πού επιστρέ-

φει) σε μια προσπάθεια να υποκαταστήσουν το ανούσιο των λόγων τους με ψυχολογικά, υποστηρίγματα. Αυτό το νόημα είχαν οι τεράστιες συγκεντρώσεις των ναζί και οι ομοιόμορφες στολές. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι σαν άβουλοι λάτρεις του θανάτου, στρέφονται ενάντια σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής και βέβαια ενάντια στον έρωτα. Η οικογένεια είναι το προπύργιο της "καθαρότητας" που πρέπει να διατηρήσει το "έθνος". Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια του ίδιου του Χίτλερ: "Το αμάρτημα εναντίον του αίματος και της φυλής είναι το προπατορικό αμάρτημα του κόσμου τούτου και το τέλος μιας εκμαυλισμένης ανθρωπότητας". Ανίκανοι οι ίδιοι να νιώσουν τον έρωτα και την ευτυχία της ζωής, ικανοί μόνο να βιάσουν και να καταστρέψουν, προσπαθούν να δικαιολογήσουν αυτήν την αδυναμία τους.

Δυστυχώς, όμως, το πρόβλημα του φασισμού και του ρατσισμού δεν περιορίζεται στα λίγα ξυρισμένα γοριλάκια που υπάρχουν στην Ελλάδα. Υπάρχουν σε λανθάνουσα κατάσταση με μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού, σε όλους τους συντηρητικούς και τους νεοφιλελεύθερους, στους αυριανιστές και στα μέχρι πρότινος ΚΝΑΤ (που ευτυχώς μας τελείωσαν) σε όλους τους βολεμένους μικροαστούς που νομίζουν ότι η τάξη, η ασφάλεια και η στασιμότητα τους εξασφαλίζουν την ευτυχία μέσα στα χρυσά, και ούτε καν κλουβιά τους. Οι αγανακτισμένοι πολίτες, οι κυρίες των πλουσιών προαστείων με τις Φιλιππίνες, οι δημοσιογράφοι που βαφτίζουν αλήτες τους καταληψίες τρομοκράτες τους αναρχικούς, τεμπέληδες τους εργάτες είναι χειρότεροι από τους κάθε λογής ΕΠΕΝίτες. Γιατί οι τελευταίοι προκαλούν αντανάκλαστικά το μίσος και την έχθρα μας. Ενώ η δράση των πρώτων είναι ευρύτερα διαδεδομένη και διαβρώνει πιο ύπουλα τις ανθρωπίνες συνειδήσεις.

Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να ασχοληθούμε με το οικονομικό ζήτημα, το θέμα της ανεργίας και όλα αυτά για τα οποία κάποιος μαρξιστής θα έγραφε τόμους ολόκληρους. Γιατί για μας η δράση μας και η στάση μας απέναντι στα κοινωνικά φαινόμενα δεν καθορίζεται από οικονομίστικες και πολιτικάντικες αντιλήψεις αλλά καθαρά και μόνο από τη συνείδηση μας. Και η συνείδηση μας, μας λέει ότι όλοι οι άνθρωποι ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα, γλώσσα, είναι ίσοι κι ότι όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα στην ελευθερία και στη ζωή. Οι εχθροί μας δεν καθορίζονται με εθνικά ή φυλετικά κριτήρια. Εχθροί μας είναι οι εξουσιαστές, αυτοί που καταπιέζουν και εκμεταλλεύονται τον άνθρωπο στο όνομα είτε κάποιας πατρίδας είτε κάποιου κόμματος της εργατικής τάξης. Σ' όλους αυτούς που επιβουλεύονται την ελευθερία μας και τη ζωή μας καθημερινά δεν έχουμε παρά να αντιτάξουμε την ασίγαστη οργή και το μίσος μας καθώς και την κραυγή των αναρχικών εργατών του Σικάγο: ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

Αγγελος Κορνηλάκης

Τα χρόνια της αποκάλυψης

Νέα Εποχή, ή Αρχαία Σύγκρουση;

Ένα από τα πράγματα που έχουν τρομερό ενδιαφέρον όταν πλησιάζει το τέλος μιάς εποχής, είναι να παρατηρεί κανείς όλους αυτούς που τρέχουν μανιωδώς να εξασφαλίσουν μία θέση στην εποχή που έρχεται. Το τι συνέβηκε στο τέλος της περασμένης χιλιετηρίδας, ή ακόμη και σε άλλες εποχές σημαδιακές, είναι λίγο-πολύ γνωστό, ή τέλος πάντων οι πληροφορίες είναι προσιτές, σ' αυτούς που έχουν διάθεση να το ψάξουν.

Το τι συμβαίνει σήμερα, όμως, δεν είναι ακόμα γραμμένο πουθενά, ή μάλλον όλα τα συμβάντα που συγκροτούν την ιστορία αυτής της εποχής, δεν έχουν ακόμα συγκεντρωθεί, συσχετιστεί και παραλληλιστεί. Ένα είναι σίγουρο. Όλα φαίνονται να μας τελειώνουν. Η αμόλυπτη τροφή, ο αέρας, τα νερά, τα δάση, το όζον, οι θεωρίες, οι ιδεολογίες, τα σύνορα, όπως μας τελειώνει και η ελπίδα στον άνθρωπο.

Τι γίνεται λοιπόν; Τι μας μένει όταν τελειώνουν όλα αυτά; Μα η πίστη στους βαρβάρους, αυτοί που πάντα ήταν, έτσι κι' αλλιώς, η κρυφή μας ελπίδα.

Οι οικολόγοι θα σώσουν τον πλανήτη με ολιστικές λύσεις, ή τουλάχιστον, αν δεν προλάβουν, θα μπορούν να κοιτάξουν επιτιμητικά εμάς τους υπόλοιπους και να κουνήσουν απογοητευμένοι το κεφάλι τους, λέγοντας: "δεν σας τα λέγαμε εμείς;"

Οι πολιτικοί, φωτισμένοι επιτέλους, θα προτείνουν οικουμενικές λύσεις, θα γιαιτρευτούν από την τοξικομανία της εξουσίας και, σαν στοργικοί πατέρες, θα μας ζέψουν όλους να τραβήξουμε τον πλανήτη και τους εαυτούς μας έξω από το βούρκο.

Κάποιο παλιό χίππηδες πιστεύουν ακόμα πως την έσχατη στιγμή, θα κατέβουν τα UFO που περιμένα υπομονητικά ως τώρα να μας λυτρώσουν.

Αλλά όλοι αυτοί είναι άνθρωποι, καλύτεροι, χειρότεροι, τα ίδια σκατά με μας θα είναι. Εμάς, μόνο ένας θεός θα μας σώσει.

"Ανάμεσα στους προφήτες μερικοί ξεχωρίζουν με ειδική υπεροχή. Κάθε μερικούς αιώνες ένας μεγάλος θείος Αποκαλυπτής - ένας Κρίστος, ένας Ζωροάστρης, ένας Μωυσής, ένας Ιησούς, ένας Μωάμεθ - εμφανίζεται στην Ανατολή σαν πνευματικός Ηλιος, για να φωτίσει τα σκοτάδια, τα σκοτεινά μυαλά των ανθρώπων και για να ξυπνήσει τις κοιμισμένες ψυχές.

Οποιοι και νάναι οι ιδέες μας όσον αφορά το σχετικό μεγαλείο αυτών των θεμελιωτών των θρησκειών, πρέπει να παραδεχτούμε ότι Αυτοί ήταν οι πιο ισχυροί παράγοντες για την εκπαίδευση του ανθρώπινου γένους. Όλοι αυτοί οι Προφίτες δηλώνουν ότι τα λόγια που λένε δεν είναι από τους ίδιους, αλλά είναι μια Αποκάλυψη διαμέσου αυτών, ένα θείο Μήνυμα του οποίου Αυτοί είναι οι φορείς. Τα γραμμένα τους λόγια αφθονούν επίσης σε νύξεις και υποσχέσεις για ένα μεγάλο παγκόσμιο δάσκαλο ο Οποίος θα παρουσιαστεί "με το πλήρωμα του χρόνου" για να συνεχίσει το έργο Τους και να το φέρει σε καρποφορία, για Έναν που θα ιδρύσει ένα βασίλειο ειρήνης και δικαιοσύνης πάνω στη γη και θα κάνει όλες τις φυλές, τις θρησκείες, τα έθνη και τα γένη μια οικογένεια "και ότι θάνατι ένα ποιμνιο και ένας ποιμήν" και ότι όλοι "από τον πίο απλό μέχρι τον πίο μεγάλο" θα γνωρίζουν και θα αγαπούν το Θεό. Σίγουρα ο ερχομός αυτού του "Εκπαιδευτή του Ανθρώπινου Γένους" στις τελευταίες μέρες, θα πρέπει να είναι το μεγαλύτερο γεγονός στην ιστορία της ανθρωπότητας. Και οι Μπαχά'ι διακηρύσσουν στον κόσμο τα χαρμό-

συνα νέα, ότι ο Δάσκαλος Αυτός έχει πραγματικά εμφανιστεί, ότι η Αποκάλυψη Του έχει δοθεί και καταγραφεί και μπορεί να μελετηθεί από κάθε ευσυνείδητο αναζητητή, ότι η "Μέρα του Κυρίου" έχει ήδη ξημερώσει και ο ήλιος της δικαιοσύνης έχει ανατείλει. Μέχρι τώρα μόνο λόγοι στις κορυφές των βουνών είδαν την όψη του Ενδοξου Ουράνιου Σώματος, αλλά ήδη οι ακτίνες του φωτίζουν τον ουρανό και τη γη και σε λίγο θα ανατείλει πάνω από τα βουνά και θα φωτίσει με πολύ δύναμη τις πεδιάδες και τις κοιλάδες, δίνοντας ζωή και καθοδήγηση σε όλους."

Αυτά γράφει στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου "Ο Μπαχάολλα και η Νέα Εποχή" ο κύριος ESSLEMONT και συνεχίζει για να περιγράψει, σε 340 σελίδες περίπου, τη θρησκεία της Νέας Εποχής.

Η θρησκεία του Μπαχάολλα (BAHA'ULLAH) ξεκίνησε στην Περσία, στα μέσα του 1800. Ο Μπαχάολλα διώχτηκε και φυλακίστηκε για τις διδαχές του και μεσ' τη φυλακή κατέγραψε το σύστημά του σε 100 τόμους περίπου. Από τότε μέχρι σήμερα, τα κέντρα Μπαχά'ι πληθαίνουν στη Δύση και την Ανατολή, μιά και η θρησκεία αυτή δε ζητάει από κανένα οπαδό να απαρνηθεί το δόγμα του. Απλά, όλα ερμηνεύονται λίγο διαφορετικά και, ως δια μαγείας, φαίνονται να ταιριάζουν γάντι στο σύστημα του Μπαχάολλα.

Το βιβλίο προσπαθεί να δικαιώσει σύστημα και προφήτη, με αναφορές σε προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης, αναφορές σε άλλα ιερά βιβλία του ανθρώπινου γένους, καλεί τον κόσμο σε πλήρη υποταγή σε κάποιους ηγέτες, η Σωτηρία θα δοθεί με τους κουβάδες στους ανθρώπους, που τώρα θα ξεχάσουν τις διαφορές τους και το έθνος, η πίστη, η δικαιοσύνη, η γλώσσα, θα γίνουν Ένα.

Ακόμη ένα απόσπασμα, από το τέλος του βιβλίου αυτή τη φορά.

Η σύνταξη και η ορθογραφία είναι όπως τα βρήκα.

"Η ενότητα της ανθρώπινης φυλής, όπως οραματίστηκε από τον Μπαχάολλα, προϋποθέτει την ίδρυση μιάς παγκόσμιας κοινοπολιτείας στην οποία όλα τα έθνη, φυλές, δόγματα και τάξεις είναι στενά και μόνιμα ενωμένα, και στην οποία η αυτονομία των κρατών μελών της και η προσωπική ελευθερία και πρωτοβουλία των ατόμων, που τη συνθέτουν, είναι σαφώς και πλήρως προφυλαγμένες.

Η κοινοπολιτεία αυτή πρέπει, όσο μπορούμε να τη φανταστούμε, να αποτελείται από ένα παγκόσμιο νομοθετικό σώμα, τα μέλη του οποίου, σαν έμπιστοι ολόκληρου του ανθρώπινου γένους, θα ελέγχουν οριστικά το σύνολο των πόρων απ' όλα τα συνιστάμενα έθνη και θα νομοθετούν τέτοιους νόμους που απαιτούνται για να ρυθμίσουν τη ζωή, να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και να προσαρμόσουν τις σχέσεις όλων των φυλών και των λαών. Μία παγκόσμια εκτελεστική αρχή, που θα υποστηρίζεται από μία διεθνή Δύναμη, θα εκτελεί τις αποφάσεις, θα εφαρμόζει τους νόμους της παγκόσμιας βουλής και θα επιτηρεί την οργανική ενότητα ολόκληρης της κοινοπολιτείας. Ένα παγκόσμιο δικαστήριο θα επιδικάζει και θα εκφωνεί τις υποχρεωτικές και οριστικές του ετυμηγορίες για όλες και οποιοσδήποτε διαφωνίες που μπορεί να προκύψουν μεταξύ των διαφόρων μελών που αποτελούν αυτό το παγκόσμιο σύστημα. Ένας μηχανισμός παγκόσμιας επικοινωνίας θα επινοηθεί, που θα αγκαλιάζει ολόκληρο τον πλανήτη, απελευθερωμένος από εθνικά εμπόδια και περιορισμούς και που θα λειτουργεί με υπεροχή ταχύτητα και τέλειο ρυθμό. Μία παγκόσμια μητρόπολη θα ενεργεί σαν ένα κέντρο νευρών ενός παγκόσμιου πολιτισμού, η εστία προς την οποία οι ε-

νοποιητικές δυνάμεις της ζωής θα συγκλίνουν και από την οποία θα ακτινοβολούν οι ενεργαποιητικές επιρροές. Μια παγκόσμια γλώσσα είτε θα δημιουργηθεί είτε θα επιλεχτεί ανάμεσα από τις υπάρχουσες γλώσσες και θα διδάσκεται στα σχολεία όλων των ομόσπονδων εθνών σαν βοηθητική προς τη μητρική γλώσσα. Μια παγκόσμια γραφή, μια παγκόσμια λογοτεχνία, ένα ομοιόμορφο και παγκόσμιο νομισματικό σύστημα, σύστημα μέτρων και σταθμών, θα απλοποιηθούν και θα διευκολύνουν την επικοινωνία και την κατανόηση ανάμεσα στα έθνη και στις φυλές του ανθρώπινου γένους."

Ελέγχουν, νομοθετούν, ρυθμίζουν, προσαρμόζουν, επιτηρούν, επιδικάζουν, υποχρεωτικές, οριστικές, ετυμηγορίες - πολλές οι λέξεις που δε μου κάθονται καλά. Πάντως, πολύ οικουμενική η θρησκεία Μπαχά'ι, έχει αναφορές σε πολλά θρησκευτικά βιβλία, αλλά αφήνουν έξω από τα σχόλιά τους την Αποκάλυψη του Ιωάννη, το βιβλίο της μεγάλης σύγκρουσης, λέγοντας πως αυτό γίνεται σε ένα άλλο, πιο ειδικό και άγνωστο ακόμα σε μένα, σύγγραμμα.

Αρχαία σύγκρουση, λοιπόν και όλα τα περί NEW AGE και GOLDEN DAWN είναι απλά διαφήμιση και καλές δημόσιες σχέσεις. Και, ό,τι κι' αν ήτανε αυτό που είδε, ή έκανε ο Ιωάννης σ' αυτό το μαγικό Αιγαιοπελαγίτικο νησί, την Πάτμο, σίγουρα δεν ήτανε κάτι που είναι εύκολο να απορρίψει κανείς, ή να το βάλει να δουλέψει για τους δικούς του σκοπούς, γιατί είναι τμήμα της μνήμης του καθενός, όλοι, και αυτοί που πιστεύουν και αυτοί που μάχονται την Αποκάλυψη, την έχουνε τυπωμένη μέσα τους, είναι πράμα αρχέγονο η σύγκρουση. Ομως, μιά αλλόκοτη ανατριχίλα με πιάνει όταν κάποιος μιλάει για εποχές που δε θάχουνε πιά σύγκρουση, όπου όλοι οι άνθρωποι θα ζούνε αρμονικά και η Βασιλεία του Θεού θα έχει πραγματοποιηθεί πάνω στη γη. Τι νόημα έχει αυτό; Ποιά είναι αυτή η μαγική μηχανή, το αέναον, που κινείται χωρίς ενέργεια, χωρίς δράση και αντίδραση; Τι νόημα θα είχε ένας επί της γης παράδεισος, όταν ζει κανείς 60, 70, 100 χρόνια το πολύ; Τι καινούργιο θα μάθουμε όταν όλοι συμφωνούμε; Τι νόημα έχει να γεννιέσαι και να πεθαίνεις μέσα σε μιά μακαριότητα που δεν την έχεις κερδίσει με τη γλυκιά οδύνη της προσπάθειας, του λάθους και μετά ξανά της προσπάθειας, με πόνο και ταπείνωση; Πως θα λυτρωθεί λοιπόν κάποιος, όχι απλά κάποιος, αλλά όλος ο κόσμος του πλανήτη, αν ο καθένας δεν πολεμήσει τους προσωπικούς του δαίμονες, δεν ξεριζώσει από μόνος του τη σύγκρουση από μέσα του, αν δεν πληρώσει ο καθένας ξεχωριστά το τίμημα της ελευθερίας του;

Και τώρα, μιά και οι περισσότεροι θεοί παλιώσανε και ο Χριστός δεν τους κάνει, δεν είναι καλό μοντέλο, αφού απέφυγε να δεχτεί οποιαδήποτε εξουσία έξω από την πνευματική - τη μόνη εξουσία που είναι για τον καθένα μοναδική και για όλους το ίδιο - τώρα λοιπόν κάποιοι ετοιμάζονται να πλασάρουν ένα καινούργιο θεό, σ' έναν κόσμο που θεωρεί τον εαυτό του πολύ εξελιγμένο για να την πατήσει. Και όσο σκέφτομαι, τόσο πιο πιθανό μου φαίνεται ότι θα τα καταφέρουν. Είναι η πρώτη φορά που οι μάζες είναι τόσο ώριμες, ώστε να την πατήσουν σε πλανητικό επίπεδο.

Το είχε, πριν από μερικές δεκαετίες, δοκιμάσει η ξακουστή Μπλαβάτσκυ με τη θεοσοφική της εταιρεία, είχανε μάλιστα βρει έναν πολύ ταλαντούχο νεαρό, ένα ορφανό Ινδό, που με πολύ φροντίδα ετοιμάζαν επί χρόνια, με σκοπό να τον παρουσιάσουν σαν θεό. Ευτυχώς όμως, ο ορφανός Ινδός ήταν πράγματι πολύ ταλαντούχος και μυρσίστηκε το λούκι που πήγαιναν να τον βάλουν και, τελευταία στιγμή, διαχώρισε τη θέση του από τους θεοσοφιστές και τα σχέδιά τους. Ο Ινδός αυτός ήταν ο Κρισναμούρτι.

Τώρα όμως, που οι έννοιες έχουν τόσο πολύ μπερδωθεί μεταξύ τους, οι ιδεολογίες έχουν έντεχνα, μέσα απ παραπλανητικές και λανθασμένες εφαρμογές, ποινικοποιηθεί, τώρα είναι ο καιρός όλος αυτός ο αχταρμάς να σεβριστεί από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, σ' όλες τις κριες της γης, BABYLON SPECIAL, φάτε τη Σωτηρίδα σας.

Τα MEDIA θα έχουν πανηγύρι με το ξεφούρνισμα του νέου θεού. Από τη φύση τους είναι οικουμενικό σκοπός τους είναι ν' αγγίξουν σιδηρότερο ζει, όπου και να ζει και να δρέψουν την προσοχή του, να τη μαγνητίζουν, να την υπνωτίσουν και να την παραπλανήσουν. Τελικός σκοπός των MEDIA είναι να υπατάξουν πλήρως την προσοχή κάθε ζωντανού και νοήμονος όντος και γινα το πραγματοποιήσουν αυτό, πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλες τις εικόνες, όλες τις ιδέες, όλες τις γλώσσες, όλα τα χρώματα και τα σύμβολα και τις τέχνες και τις μαγειρίες και τις μαγγανείες μαζί, σε όλους τους δυνούτους συνδυασμούς, ξανά και ξανά. BABYLON SPECIAL. Κυρίες και κύριοι... ο Θεός!

ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΑΥΤΟΥ, ΜΑΙΤΡΕΥΑ.

ΜΑΙΤΡΕΥΑ, ο πέμπτος Βούδας των Βουδιστών ΜΑΙΤΡΕΥΑ ΜΑΗΔΙ, ο 12ος Ιμάμης για τους Μουσουλμάνους, ΜΑΙΤΡΕΥΑ ο μεσσίας, ή Χριστός, για τους Εβραίους και τους Χριστιανούς. Οι Ινδουιστές έτσι κι' αλλιώς χωράνε τα πάντα. Όλοι οι άλλοι ακολουθούν ανοηχαστικά, αν ψηθούν οι παραπάνω. Και μου φαίνεται πως θα ψηθούν, ήδη η ορολογία της νέας εποχής είναι γνωστή σε εκαταμμύρια ανθρώπους: MIND CONTROL, Ασκήσει Αναπνοής, Πράνα Γιόγκα, Ταντρικός Ερωτας, Ασκήσει ΛUCIFER DEUS, Ακτίνες Δημιουργίας, Μυστική Καβάλλα Πενταγράμματα, Εξαγράμματα και Εννιαγράμματα.

Οι μόνοι που θα μπορούσαν νάχουν βάλει τα γέλια με ένα θεό με σάρκα και οστά και τέτοια προίκα, ήταν ο Παλιός Έλληνας, τη Χρυσή Εποχή. Αυτοί είχανε φτιάξει τον επίγειο παράδεισο, είχανε κατεβάσει και τους θεούς τους εκεί, ξέρανε γιατί και πως τον είχαν στήσει, με τι τίμημα κι' ως που φτάνανε τα όριά του. Και όταν ο παράδεισός τους άρχισε να χαλάει, δεν τα βάλανε με τον θεούς τους, τους άφησαν στην ησυχία τους. Ούτε δεχτήκανε καινούργιους, ό,τι και να τους έταζαν.

Αυτό το κατάλαβε καλά ο Αλέξανδρος, όταν σε μιά προσπάθεια κι' αυτός να ενώσει τον τότε γνωστό κόσμο ζήτησε να τον κάνουνε θεό, για να έχει τη δύναμη να μπολιάσει τον καινούργιο κόσμο με το ελληνικό πνεύμα. Οι Έλληνες δε δώσανε τη συγκατάθεσή τους. Ήταν οι Αιγύπτιοι ιερείς του Αμμωνα Δία που σύρανε τον Αλέξανδρο σε κάποιο ναό της ερήμου, τον μύησαν στα μυστήρια και τον ονομάσανε θεό. Η Ελλάδα όμως, πάγωσε μπροστά στην αξίωση του Αλέξανδρου. Αλλο βασιλιάς κατακτητής κι' άλλο θεός και οικουμενικός σωτήρας. Αν τον είχανε πραγματικά δεχτεί και σαν θεό, ίσως οι Μακεδόνες να μη σταματούσαν στο Μπέα ποταμό, μα να συνέχιζαν στην κοιλάδα του Ινδού, αήττητοι όπως πάντα, να κάνουνε τον κόσμο Ενα. Όλοι οι Έλληνες ξέρανε όμως καλά, πως οι σύτοπιές και οι παράδεισοι που χιζονται στη γη, δεν μπορεί να είναι για όλους, αφού σε κάποιων την πλάτη θα στηρίζονται.

Ο μόνος θεός που όχι μόνο δέχτηκαν οι Έλληνες, αλλά γίνανε και ο επιούσιος λαός του, ήταν ο Χριστός, που τους είπε πως ό,τι ήτανε να φτιάξουνε στη γη, το φτιάξανε. Αυτό φαίνεται οι Έλληνες το καταλάβανε, όπως καταλάβανε και τη διδασκαλία του και τη φωτίσανε με τον τρόπο τους.

Δε θέλω να δικαιώσω τους Χριστιανούς, θέλω μόνο να πω πως, απ' όλο τον κόσμο, μόνο αυτοί, οι ορθοδοξοί, έχουν κάποιον λόγο να αμφισβητήσουν, ή να αντιταχθούν κάποιον χειροποιαστό θεό, που γίνεται πανίσχυρος από τα εκατομμύρια οπαδών που οργανώσεις του έχουν καλλιεργήσει για πολλά χρόνια, σ' όλο τον πλανήτη.

Από κείνους λοιπόν τους Παλιούς Έλληνες που θα βάζανε τα γέλια με τον επίγειο θεό, δεν έχουν μείνει παρά μιά χούφτα γέροντες στο Άγιο Όρος, λίγες μαυροντυμένες γριούλες που κάνουν πορεία γιατί δε θέλουνε τις καινούργιες ταυτότητες με το 666 και δύο-τρεις κύκλοι νέων χριστιανορθόδοξων, που οι συλλογισμοί τους βρίσκονται αρκετά μέσα στο χώρο της παράνοιας.

ΜΑ ΠΟΙΟΣ ΔΙΑΒΟΛΟ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ Ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ;

Ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ είναι ο Μεγάλος. Έτσι μας λέει ο κύριος BENJAMIN CREAM, το φερέφωνο του καινούργιου θεού, σε τέσσερις διαφορετικές, στημένες συνεντεύξεις, που στην Αμερική τουλάχιστον, κυκλοφορούν ευρύτατα σε βιντεοκασέτες.

Ο κύριος CREAM είναι ένας συμπαθέστατος ασπρομάλλης αγγέλος, στους πιά πολλούς θα θυμίζει τον αγαπημένο τους παπού, ή θείο, είναι φυσικά άψογα ντυμένος, φαίνεται τέλειος δημοσιογράφος και ξέρει το μάθημά του πολύ καλά. Η μαγνητοσκοπήση έχει γίνει σε ένα ενοικιαζόμενο στούντιο στην Καλιφόρνια και η ταινία είναι στολισμένη με OPENING GRAPHICS και FREEZE FRAMES. Δεν ξέρω αν αυτός που παίρνει την συνέντευξη είναι επαγγελματίας δημοσιογράφος ή όχι, οι ερωτήσεις έτσι κι αλλιώς είναι στημένες και είναι βασικά ίδιες και στις τέσσερις συνεντεύξεις, ελαφρά μόνο διαφοροποιημένες, ώστε να δίνουν την ευκαιρία στο κύριο CREAM να αναπτύξει την ιστορία του έτσι, που να γίνεται κατανοητή από όλων των λογίων ανθρώπους, όποια και νάναι η ορολογία που καταλαβαίνουν.

Η ιστορία με λίγα λόγια.

Κάπου στα βουνά του Θιβέτ (;) ζουν μιά παρέα φωτεινών όντων, ασωμάτων, λίγο δύσκολο σε μας να καταλάβουμε τη φύση τους, που για χιλιάδες χρόνια επιτηρούν και καθοδηγούν το ανθρώπινο γένος (και τη ζωή γενικότερα) στην εξέλιξή του.

Σε διάφορες, κρίσιμες για την ανθρωπότητα εποχές, κάποιον απ' αυτούς τους ασώματος ενσαρκώνονται και με τη διδαχή τους, φώτιζαν τους ανθρώπους και τους βοηθούσαν να εξελιχθούν. Ο τελευταίος απεσταλμένος, ήταν ο Ιησούς που, κατά τον κύριο CREAM, οι Χριστιανοί θεώρησαν Μοναδικό Αληθινό Θεό, τον έβαλαν στο τσεπάκι τους και δεν θέλουνε να δούνε την αλήθεια. Είναι χαρακτηριστικό των συνεντεύξεων η πολεμική ενάντια στους Χριστιανούς, ο CREAM αποκαλύπτει άθελά του το μοναδικό αγκάθι στη στρωτή πορεία που φαίνεται να έχουν μπει τα σχέδια του ΜΑΙΤΡΕΥΑ. Γιατί, τώρα πιά, ο ίδιος ο Μεγάλος των Ασωμάτων, ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ, έχει αναλάβει το SHOW. Εδώ και πολλά χρόνια καθοδηγεί, άμεσα, με τηλεπάθεια, τους ανθρώπους που έχει επιλέξει να προετοιμάσουν το έδαφος. Ο CREAM αφήνει να φανεί πως αυτή η επιτροπή υποδοχής θα είναι παγκόσμια, πως η επιρροή του ΜΑΙΤΡΕΥΑ τα τελευταία χρόνια είναι τόσο έντονη, που είναι υπεύθυνη για τις συγκλίσεις μεταξύ των δύο μπλοκ, για τις επιλύσεις των διαφορών σε παγκόσμιο επίπεδο, για όλες τις αλλαγές που συντελούνται.

Μετά, μαθαίνουμε πως ο Μεγάλος έχει ήδη ενσαρκωθεί και ζει, ανώνυμος ακόμα για τον πολύ κόσμο, στη Μουσουλμανική κοινότητα, στο ανατολικό Λονδίνο. Τον τελευταίο καιρό μνει διάφορους δημοσιογράφους σ' όλο τον κόσμο, αυτούς που θα ετοιμάσουν την παρουσίασή του στα

MEDIA, σε μια παγκόσμια PRESS CONFERENCE. Αφού αφυπνισθούν τα MEDIA, ο κόσμος θα απαιτήσει να τον γνωρίσει. Τότε, σε μιά πρωτοφανή συνεργασία, όλα τα μέσα επικοινωνίας θα αναλάβουν την τηλεοπτική παρουσίαση του ΜΑΙΤΡΕΥΑ, ταυτόχρονα, σε όλο τον πλανήτη. Ψυχή δεν θα υπάρχει που δεν θα τον δει και όλοι θα τον αναγνωρίσουν γι' αυτό που είναι, όχι από την εικόνα του, αλλά από τα εξής τρία σημεία. Πρώτον: θα μιλήσει, όχι με το στόμα, αλλά στον καθένα ξεχωριστά, με τηλεπάθεια. Δεύτερον: ο κάθε θεατής θα νοιώσει τον εαυτό του να πλημμυρίζει από την παρουσία του ΜΑΙΤΡΕΥΑ. Τρίτον: θα πραγματοποιηθούν χιλιάδες θεραπείες ασθενών, ταυτόχρονα, σε κάθε μήκος και πλάτος της γης. Κυρίες και κύριοι... ο Θεός!

Αυτή είναι η ιστορία που πολύ εύγλωττα παρουσιάζει ο κύριος CREAM, διανθισμένη από όλων ειδών μυστικοεπεξηγηματικές λέξεις (ενσάρκωση, ακτινοβολούσα ενέργεια, αστρικό σώμα, αβατάρ κλπ.), αλλά και αναφορές στις γραφές όλων των θρησκειών.

Δεν σταματάει όμως εδώ. Συνεχίζει για να περιγράψει το νέο κόσμο που κατέβηκε να φτιάξει ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ.

Ένα πρώτο βήμα θα είναι η Μεγάλη Μοιρασιά. Ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ και οι Ασώματά του θα φροντίζουν ώστε όλα τα καλά της γης που περισσεύουν σε κάθε χώρα, θα μπαίνουν σε ένα κοινό ντορβά και θα μοιράζονται σε όλους. Κανείς δεν έχει να χάσει τίποτα απ' αυτά που έχει, απλά θ' αρχίσουν όλοι να έχουν.

Τα φωτεινά όντα ξέρουν κι' άλλα κόλπα.

Οι γνώσεις τους γύρω από τη Ρομποτική, μαζί με μιά φόρμουλα παραγωγής απεριόριστης ενέργειας, χωρίς κατάλοιπα, θα δώσουν λύση μια και καλή στα προβλήματα των βιομηχανιών, του περιβάλλοντος και της εργατικής τάξης.

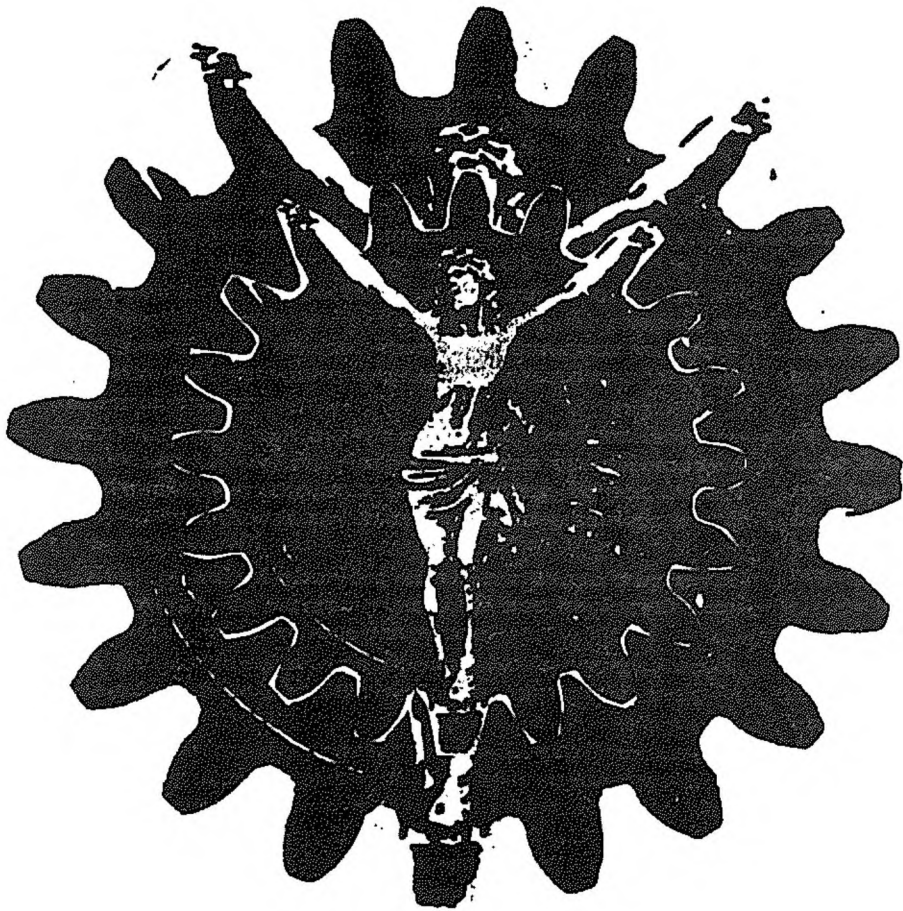
Ωραία! Αλλά τώρα που είναι όλοι μονιασμένοι και χορτασμένοι και χωρίς δουλειά, τι γίνεται; Είναι απλό: οι άνθρωποι θα εκμεταλλευθούν τον ελεύθερο χρόνο τους, για να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους. Ας μην ξεχνάμε πως τώρα έχουμε την ενέργεια του θεού των θεών, σ' ακροδάχτυλά μας. Ο ΜΑΙΤΡΕΥΑ θα μας διδάξει τη λατρεία του, ή, όπως το θέτει ο κύριος CREAM, το δρόμο για τη χαμένη μας πνευματικότητα.

Αυτά νομίζω πως είναι ήδη αρκετά για να βγάλει κανείς κάποιο συμπέρασμα για το τι σημαίνει Νέα Εποχή. Αν θέλετε ακόμη καλύτερη γνώση του πράγματος, ο ίδιος ο κύριος CREAM σας προτείνει τα βιβλία της ALICE BAILEY (για πραγματική ανατριχίλα, διαβάστε το "Περωμένο των Εθνών"), ή το περιοδικό της οργάνωσής του. Αλλά βιβλία για ανατριχιαστικά βράδνα, είναι: "Τα πρωτόκολλα των σοφών της Σιών", "Ο αστρικός κόσμος", ακόμα και το "Εκκρεμές του Φουκώ", του πολύ κυρίου Εκο. Για τους αγγλομαθείς, προτείνω την τριλογία ILLUMINATUS (I, THE EYE IN THE PYRAMID - II, THE GOLDEN APPLE - III, LEVIATHAN), των ROBERT SHEA και ROBERT ANTON WILSON (SPHERE BOOKS). Και, φυσικά, την Αποκάλυψη του Ιωάννη.

Μια τελευταία παρατήρηση. Η μελέτη και οι σκέψεις γύρω από τέτοιου είδους θέματα (θεοί, σωτήρες, μυστικές οργανώσεις κλπ.), μπορεί να αποβεί πραγματικά κάτι επικίνδυνο, αν όχι για την ψυχή σας, σίγουρα για τη διανοητική σας κατάσταση.

Η δική μου άποψη είναι ότι δεν πρέπει να φοβάστε τίποτα άλλο, έξω από την ευπιστία σας. Στο τέλος, θριαμβεύτρια είναι πάντα η Αρχαία ελληνίδα θεά, η Εριδα, που αιώνια θα ρίχνει το μήλο της ανάμεσα σ' ανθρώπους και θεούς, κι' απ' όλους θα ζητάει πάντα τον Ωραιότερο. Και διεκδικητής ποτέ δε θάναι ο Ένας.

Άγγελος Μπάκας

Ελμινθες

Ελμινθ I: αυτή είναι η εποχή του Υδροχόου.

Όπως, είναι γνωστό, η κίνηση των άστρων και των αστερισμών ορίζει κάποιους συσχετισμούς μεταξύ τους, οι οποίοι, όπως είναι φυσικό, επηρεάζουν μέχρι κάποιο βαθμό και τη συμπαντική μονάδα, που λέγεται Γη, όπως και τους κατοίκους της. Κάθε 2.000 χρόνια, η εαρινή ισημερία περνάει και από ένα διαφορετικό ζωδιακό σύστημα. Από την εποχή της γέννησης του Χριστού, μέχρι και για λίγα χρόνια ακόμα, η εαρινή ισημερία (θα) περνάει από τον αστερισμό των Ιχθύων, ενώ για τα επόμενα 2.000 χρόνια, θα περνάει μέσα από τον αστερισμό του Υδροχόου.

Η κίνηση της Νέας Εποχής, έχει πάρει το όνομά της, ακριβώς, από αυτήν την αλλαγή που θα επέλθει σε λίγα χρόνια και που όπως ισχυρίζονται οι "υδροχοϊστές" (μία από τις ονομασίες των οπαδών της Νέας Εποχής) θα σημαίνει μια "νέα εποχή", κατά την οποία ο κόσμος θα αναγεννηθεί και θα φτάσει στην ευτυχία, πάντα διά μέσου του νέου ζωογόνου πνεύματος, που θα διαχύσει ο ... Υδροχόος και ο ... θεός του. Η εποχή του Χριστού θα φτάσει στο τέλος της μαζί με την απέμπνευση του "Ιχθύος", ενός συμβόλου που χρησιμοποιήσαν οι πρώτοι χριστιανοί του καιρού των διωγμών τους από τους ειδωλολάτρες.

Ελμινθ II: η "Νέα Εποχή" είναι παντού.

Μια "νέα εποχή" ανατέλει. Στην αρχή με δειλά βήματα, αργότερα με ολοένα και πιο επιταχυνόμενους ρυθμούς, αλλά πάντα με ιδιαίτερη προσοχή, που παραπέμπει σε ... θέματα στρατηγικής, φαίνεται να κατακλύζει και να κατακτά τον κόσμο. Ουσιαστικά έχει καταφέρει να διεισδύσει στη ζωή των ανθρώπων και των κοινωνιών και στις καθημερινές δραστηριότητές τους, μια και όντως, όπως και διατείνεται, έρχεται να τις αγκαλιάσει ολόπλευρα. Εμφανίζεται, λοιπόν να έχει ολική θεώρηση, παρεμβάσεις σε επιμέρους τομείς και προβλήματα και λειτουργία θρησκείας. Δε βασίζεται, μέχρι τώρα, στην κεντρική διεύθυνση και οργάνωσή της, αλλά αυτή υπάρχει περισσότερο σαν υπονοούμενο, γι' αυτό και η υψηλή ιεραρχία της καλύπτεται από ένα επιτηδευμένα δημοσηγμένο και πολλά υποσχόμενο μυστήριο. Αντίθετα, "διασκορπίζεται" σε ένα δίκτυο μικρών οργανώσεων και οργανισμών, ειδικευμένων σε κάποιο τομέα. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει μια σειρά εκδοτικών οίκων, ερευνητικών κέντρων, θεραπευτικών κέντρων, ινστιτούτων, κέντρων πληροφόρησης, σχολών, σχολών, εκκλησιών, κέντρων διακοπών, πολιτικών οργανώσεων, ποικίλων επιχειρήσεων (ας σημειωθεί, ότι και όλοι οι προηγούμενοι οργανισμοί έχουν καθαρό επιχειρηματικό προσανατολισμό) όπως π.χ. υγιεινών τροφών ή συνδεδεμένων με τις Τεχνολογίες Συνείδησης (όπως οι ίδιοι τις ονομάζουν) και διάφορων ομάδων που "ασκούνται" στο Διαλογισμό, τον Πνευματισμό, τη Θεοσοφία, το Ζεν, τη Γιόγκα και άλλα. Η κίνηση της Νέας Εποχής, αποδεδειγμένα πλέον, ασκεί μεγάλη επερωή στον Ο.Η.Ε., στην Ουνέσκο, στο Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών, σε διάφορες μασονικές στοές, στο Ίδρυμα Ροκφέλερ, στο Ίδρυμα Φόρντ και αλλού. Έχει αποκτήσει δεκάδες χιλιάδες πιστούς σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα στη δυτική ακτή των Η.Π.Α. και στη Γερμανία, ενώ στη χώρα μας μόλις πρόσφατα άρχισε να αναθαρεύει και να δίνει δείγματα έντονης εξωστρέφειας. Ανάμεσα στους πιστούς της βρίσκεις, από λαϊκούς ανθρώπους μέχρι πριγκίπων και νυν χίππηδες, από πρώην επαναστάτες μέχρι επιφανείς οικονομικούς παράγοντες και κυβερνητικά στελέχη (π.χ. ο Βάταλαβ Χάβελ, πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας, ο Αρπαντ Γκεντς, πρόεδρος της Ουγγαρίας, ο Τζέλον Βόικαν, αντιπρόεδρος της Ρουμανίας, ο Αρίας Σάντσεζ, πρόεδρος της Κόστα - Ρίκα, ο Ρόμπερτ Μίλλερ, βοηθός του γενικού γραμματέα του Ο.Η.Ε. και πολλοί άλλοι...).

Και τι είναι αυτό που ενώνει όλους αυτούς τους διαφορετικούς ανθρώπους; Η αρχή "της απεριόριστης αγάπης" η δημιουργία "μιας παγκόσμιας κοινωνίας, όπου δε θα υπάρ-

χουν εντάσεις" και βέβαια ο ερχομός... Εκείνου.

Ελμινθ III: οι φωτισμένοι.

Όσοι έχουν διαβάσει το "Εκκρεμές του Φουκώ" του Ουμπέρτο Εκο και το "Illuminati" των R. Shea και R. A. Wilson (που πολύ σωστά συστήνει ο φίλος Άγγελος στο προηγούμενο άρθρο), ήδη θα έχουν γευτεί, μέσω μιας μυθιστορηματικής - αφηγηματικής διάστασης, τις δοξασίες που έχουν καλλιεργηθεί μέσα στο χρόνο γύρω από κάποιες κάστες ανθρώπων, με ιδιαίτερες γνώσεις και ικανότητες, που αντιβαίνουν το κοινό θνητό, για κάποιους "φωτισμένους" ή για περιέργες οικογενειακές συνωμοσίες, που βαστούν μέσα στο χρόνο μέσω σχεδόν απίθανων συνδέσεων και συνεχειών, για ροδόσταυρους που διαιωνίζουν παντοινές αλήθειες. Βέβαια, οι Εκο και R. Shea, R. A. Wilson φροντίζουν με ευρηματικό τρόπο να ανατρέπουν την ίδια τη φιλολογία τους γύρω από αυτά, με τις αναιρέσεις ή το χιούμορ. Γι' αυτό, όσοι έχετε εντυπώσει σε κάποια από τα βιβλία του "Πύρινου Κόσμου" και του "Ιάμβλιχου" ή στην αντίστοιχη πολεμική που τους έχει γίνει από ορθόδοξα χριστιανικά βιβλία, θα ξέρετε πληρέστερα τη συνέχεια και τις συνδέσεις αυτών των ιστοριών καθώς και το πόσο απασχόλησαν και απασχολούν αμέτρητους ανθρώπους. Και ακόμα και αν δεν έχετε έρθει σε ολοκληρωμένη επαφή, σίγουρα θα έχετε ακούσει αρκετά πράγματα περί του θέματος, που συνήθως εξάπτει τη φαντασία και την αίσθηση του μυστηρίου και θα έχετε ασχοληθεί σε επίπεδο συζήτησης ή προσωπικής επαφής, λιγότερο ή περισσότερο σοβαρά, λιγότερο ή περισσότερο ακίνδυνα.

Οι "θεοί" είναι εξωγήινοι και μερικοί από αυτούς ζουν πάνω στη Γη, απομονωμένοι, διευρύνοντας τους κύκλους της γνώσης και κυβερνώντας τη Γη. Ή έστω, κατά μια άλλη εκδοχή, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι, που έχουν αποκτήσει μεγάλη δύναμη (μπορεί και να είναι θάνατοι ή να ζουν, σαν ενέργεια πια, μεταξύ γης και στρατόσφαιρας και "τρέφονται" από τις προσεχές των πνευματικών απογόνων τους - βλ. σενάριο Ροδόσταυρων), ζουν και αυτοί απομονωμένοι, μάλλον στο Ιμαλάια, και κινούνται βάσει ενός αιώνιου σχεδίου, που καταλήγει στην Αλήθεια και στην αποκάλυψη του Θεού. Το "σχέδιο" προχωράει με μυστικότητα μέσω συνωμοσιών, που αναλαμβάνουν οι μυημένοι διδάσκαλοι, μέχρι και να φτάσει στο τελευταίο του στάδιο, οπότε και θα αποκαλυφθεί. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, διαδίδονται διάφορα "σενάρια", όπως ότι ο Χριστός ήταν Εσαίος ή μεγάλος διδάσκαλος, όπως μεγάλοι διδάσκαλοι ήταν και οι προφύτες των υπόλοιπων θρησκειών, ότι όταν διαλύθηκε το τάγμα των Ροδόσταυρων, κάποιοι κατάφεραν να διαφύγουν, διασώζοντας τα "μεγάλα μυστικά" τους, ότι οι μασόνοι στην πραγματικότητα έχουν τις αρχές τους σε αυτούς και ότι υπηρετούν αυτό το σχέδιο και πολλά άλλα, βάσιμα και αβάσιμα.

Ήδη, από το 1875, η "Νέα Εποχή", άρχισε να βρίσκει τη θέση της στο πάνθεον των χαρακτηριστικά ονομαζόμενων "conspiracy theories". Τότε, είναι, που η Ρωσίδα Helena Petrovna Blavatsky ίδρυσε τη "Θεοσοφία", που έχοντας πανθειστικό χαρακτήρα, θα προσπαθήσει να γεφυρώσει όλες τις θρησκείες με βάση ακριβώς αυτή την αντίληψη περί "διδασκάλων" και "σχεδίου". Σήμερα, θεωρείται από τους ακολούθητες της "Νέας Εποχής" και η ουσιαστική ιδρύτρια της κινήσής τους. Η συνέχεια έγινε από την Αγγλίδα Alice Bailey, που μύηθηκε από τον Θιβετιανό διδάσκαλο Djwal Khul και, που όπως και η Blavatsky θεωρείται ότι έλαβε μηνύματα από μέλη της "Μεγάλης Λευκής Στοάς". Τότε δόθηκαν και οι τελευταίες μυστικές οδηγίες: θα έπρεπε να αποφευχθεί κάθε δημοσιοποίηση ή έκθεση μέχρι το 1975, οπότε και θα ξεκινούσε (όπως και έγινε) η παρουσίαση των σκοπών του σχεδίου. Αυτοί είναι (όπως ορίζονται από την ίδια την κίνηση) η δημιουργία μιας Παγκόσμιας Κυριαρχίας, που θα εκφράζεται μέσω μιας Παγκόσμιας Τάξης - Θρησκείας - Κυβέρνησης και η υποδοχή

του νέου Θεού Maitreya. Το κέντρο σχεδιασμού των κινήσεων της Νέας Εποχής είναι το "Lucis Trust" (στην πόλη μας αντιπροσωπεύεται από κεντρικό βιβλιοπωλείο), που αρχικά ονομαζόταν Lucifer Publisher Company. Η εμφάνιση του Maitreya έχει ανακωινωθεί ότι θα γίνει ταυτόχρονα σε όλο τον κόσμο (μάλλον με τη χρήση των σύγχρονων δορυφορικών μέσων) και ότι ο Maitreya θα καταφέρει να μιλήσει στη συνείδηση του καθένα, ενώ την ίδια στιγμή θα συμβούν θαύματα σε όλο τον κόσμο. Ηδη στις 24 - 25 Απριλίου 1982 υπήρξε ολοσέλιδη καταχώρηση σε εφημερίδες 16 πρωτευουσών του κόσμου (και σε εφημερίδες της Αθήνας) που ανάμεσα στα άλλα έλεγε: "Ο Χριστός είναι παρών... Από τον Ιούλιο του 1977 ο Χριστός εμφανίστηκε ως εκπρόσωπος μιας ομάδας ή κοινότητας σε μια πολύ γνωστή σύγχρονη χώρα... Στο κέντρο της "πνευματικής Ιεραρχίας" (που κυβερνά την ανθρωπότητα) ιστάται ο Παγκόσμιος Διδάσκαλος, ο Κύριος Μαιητρέγια, γνωστός στους Χριστιανούς ως Χριστός. Και όπως οι Χριστιανοί περιμένουν τη Δεύτερα Παρουσία, έτσι και οι Ιουδαίοι αναμένουν τον Μεσσία, οι Βουδδιστές τον πέμπτο Βαούδα, οι Μουσουλμάνοι τον Ιμάμη Μαχντί και οι Ινδουίστες τον Κρίσνα. Ολα αυτά είναι ονόματα για το ίδιο άτομο... Η παρουσία του στον κόσμο εγγυάται, ότι δεν θα γίνει ο τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος..."

Ελμς IV: "Τα γυαλιά της ηρεμίας".

Επιμέρους σημεία που θα οδηγήσουν στην επίτευξη του σκοπού του "σχεδίου", σύμφωνα με τις μέχρι τώρα δημοσιοποιήσεις που έχει κάνει η κίνηση είναι και τα εξής: Ενα παγκόσμιο σύστημα πιστωτικής κάρτας, μια παγκόσμια αρχή τροφίμων, που θα ελέγχει όλα τα εφόδια, εγκαθίδρουση ενός παγκόσμιου οικονομικού συστήματος, βιολογικός έλεγχος, έλεγχος των γεννήσεων. Μέσα στις διακηρύξεις της, σποραδικά εμφανίζεται η ανάγκη κυριαρχίας της αρχής φυλής (!), η ανάγκη μιας παγκόσμιας επιστράτευσης (!!), το χρέος υποστηρίξεως της προσηλικής ζωής από ένα παγκόσμιο διευθυντήριο (!!!), η ανάγκη μύησης των μαζών στο πλανητικό σύστημα (ονομάζεται εωσφορική μύηση) (!!!!), η προώθηση της "πράξης καθάρσεως", που παρά την αρχή της "απεριόριστης αγάπης", περιμένει όσους δεν ακολουθήσουν την κίνηση - "το ξίφος της τομής περιμένει όσους δεν δεχθούν τον Maitreya -Χριστό" (!!!!!).

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στις πιο "λεπτές" εξελίξεις των νέων τεχνολογιών. Η κίνηση της "Νέας Εποχής" έχει να παρουσιάσει μια σειρά υποστηρικτικών - βοηθητικών προϊόντων για τη ζωή του σύγχρονου, γεμάτου προβλήματα, ανθρώπου, που κατακλύζουν την αγορά και τυγχάνουν ευρείας χρήσεως: κρύσταλλοι που φοριούνται είτε στο μέτωπο, είτε σαν μενταγιόν και έχουν θεραπευτικές και διεγερτικές ικανότητες, "γυαλιά της ηρεμίας", βιντεοκασέτες που εκπέμπουν κύματα που σου δημιουργούν ηρεμία, χαλάρωση, σεξουαλική διέγερση κ.αλ., "καθρέπτες του νου", "αναλυτές εγκεφαλικών κυμάτων", "σύγχρο-ενεργοποιητές", "γυροσκοπία Γκράχαμ" κ.αλ. Η κορύφωση των εφαρμογών αυτών των εφευρέσεων γίνεται στη μαζική χρησιμοποίησή τους στα πανάκριβα ειδικά κέντρα, που προσφέρουν αυτογνωσία, ενόραση, χαλάρωση, θεραπεία. Οι ερευνητές των κέντρων της Νέας Εποχής, προχωρώντας τις "αναζητήσεις" τους στα εγκεφαλικά κύματα άλλα, είναι αισιόδοξοι, ότι σύντομα θα έχουν ετοιμάσει τη συσκευή (που, παρεμπιπτόντως, θα μοιάζει με γουάνυ-τόκυ - έχουν μια απλότητα στο να τα λένε οι άτιμοι), με την οποία θα υπάρχει δυνατότητα άμεσης εισχώρησης στα κύματα της σκέψης. Επίσης δηλώνουν ότι έχουν φτάσει σε ικανοποιητικό βαθμό, όσον αφορά την επιρροή της ανθρωπίνης συμπεριφοράς μέσω ψυχικών κυμάτων και ότι τα μωρά της Νέας Εποχής θα γεννιούνται με μεγάλες τηλεπαθητικές ικανότητες και μεγάλη ενστικτώδη γνώση των φυσικών και πνευματικών δυνάμεων.

Ελμς V: το μεγάλο ερωτηματικό;

Σίγουρα, όλα τα παραπάνω (που με δυσκολία μπόρεσα να τα βάλω σε μια σειρά, ακριβώς για να "στελεχώσω" τη φυσιογνωμία της κίνησης της Νέας Εποχής - αφήνοντας πάρα πολλά στοιχεία από έξω) γεννούν μια σειρά από ερωτηματικά και σκέψεις, που ίσως και να οδηγούν σε με-

ρικά "ακραία" συμπεράσματα. Επειδή, όμως, η παρουσία της κίνησης αυτής πιθανολογείται να είναι καταλυτική, τουλάχιστον, τα επόμενα χρόνια, θα πρέπει να εξεταστεί με πνεύμα νηφάλιο και διαυγές, ώστε να είναι δυνατός ο ορισμός της φύσης, των αιτιών, και των αποτελεσμάτων αυτής της κίνησης (πάντα στο μέτρο του δυνατού). Σε αυτή την πρώτη προσέγγιση, θα μας διευκόλυνε όλους μια τεμαχισμένη εξέταση της Νέας Εποχής, σύμφωνα με τρεις άξονες:

α. Θρησκευολογικός άξονας

Το κύριο χαρακτηριστικό της Νέας Εποχής είναι ο θρησκευτικός συγκρητισμός, αλλά και το ανοικτό πεδίο ξεπεράσματός του, που πάντα αφήνει. Ακολουθώντας τη θεωρία των μυστικών - πεφωτισμένων - διδασκάλων - προφητών, δέχεται την (μερική) αλήθεια των θρησκειών που υπήρξαν μέχρι τώρα, γι' αυτό και εμπεριέχει με φυσικό, για τη διδασκαλία της, τρόπο, πολλά στοιχεία διάφορων θρησκειών, κυρίως "ανατολικών".

Αυτά τα στοιχεία προέρχονται είτε από το "τυπικό" αυτών των θρησκειών, είτε αποτελούν τεχνικές, σύμβολα ή σημεία της φιλοσοφίας τους. Ποτέ, όμως, δεν υπάρχει μια συνολική τους αποδοχή και κυρίως της φύσης (που διακηρύσσουν οι ίδιες ότι έχουν), της βάσης ή του δόγματός τους. Ιδιαίτερα απέναντι στο Χριστιανισμό, υπάρχει έντονος αρνητισμός, που φτάνει σε αφορισμούς, ενώ η διδασκαλία του, όποτε χρησιμοποιείται, προσαρμόζεται στους σκοπούς της κίνησης και δεν χρησιμοποιείται αυτούσια. Επίσης, γίνεται μια προσπάθεια, απόδειξης της φυσικής κατάληξης του Χριστιανισμού (όπως και των άλλων θρησκειών) στη Νέα Εποχή. Η επίθεση της Νέας Εποχής στο Χριστιανισμό αφορά κυρίως το δόγμα και τη γραμμή ζωής, που έχει κρατήσει η Ορθόδοξη Εκκλησία, που είναι και η μόνη που έχει εκφράσει την αντίθεσή της στη Νέα Εποχή (εννών κομμάτια της Ορθόδοξης Εκκλησίας και όχι το σύνολό της και ιδιαίτερα την ιεραρχία της οργανωμένης κοσμικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, που μέσω των διασυνδέσεων της με μασονικές στοές και το γενικότερο εκφυλισμό της ίσως αποδειχθεί στήριγμα της Νέας Εποχής).

Από θρησκευολογική άποψη ίσως και να αποτελούσε ένα κακότεχνο δημιουργήμα, ανάλογο με αυτό των μασόνων, αν δεν κατέληγε σε έναν... δια αποκαλύψεως... Θεό. Το συνταρακτικό που έχει να επιδείξει η Νέα Εποχή είναι ο νέος Θεός που έρχεται σύμφωνα με αυτό το (προ;) αιώνιο σχέδιο, να φέρει την αλήθεια και την επίγεια ευτυχία στους αδύναμους ανθρώπους, που έτσι θα γίνουν ισόθεοι. Μετατρέπεται, δηλαδή, αυτόματα σε εξ αποκαλύψεως θρησκεία και θα φέρει μπροστά στα μάτια όλων τον παντοδύναμο θεό της - που τι ειρωνεία (!) φαίνεται να είναι ο αντίπαλος Θεός του Θεού των Χριστιανών, ο ενσαρκωμένος εωσφόρος.

β. φιλοσοφικός άξονας

(Καταρχήν, ας ξεκαθαριστεί, ότι στην προηγούμενη ενότητα δεν εμπεριέχεται ο θεολογικός άξονας, γιατί θα παρουσιαζόταν εμπλοκές πάνω στο κείμενο, που καλύτερο θα ήταν να λυθούν σε μια επόμενη εξέταση του ζητήματος. Παρόλα αυτά μερικές νύξεις αναγκαστικά θα εμπεριέχονται σε αυτό τον άξονα).

Και σε αυτό το επιπεδο, παρατηρείται έντονος συγκρητισμός με κύριο χαρακτηριστικό πάλι, ότι τα πράγματα που χρησιμοποιεί, δεν κρατούν την πρώτη και ολοκληρωμένη σημασία τους, αλλά χάνουν την αξία τους μέσω της χρήσης τους σε ένα παζλ σκοπιμότητας (βλ. π.χ. τις αναφορές που προσπαθούν να κάνουν στον Πλάτωνα, μέσω της "συνένωσης" της πολιτικής με τη φιλοσοφία, της πρακτικής της πολιτικής ζωής με τις πνευματικές αξίες, που υποτίθεται ότι εκφράζουν οι άνθρωποι της που κατέχουν θέσεις εξουσίας, με χαρακτηριστικότερο όλων τον Χάβελ). Γι' αυτό και τα μέχρι τώρα κείμενα της Νέας Εποχής, που έχουν πέσει στα χέρια μου δεν αντέχουν μιας κάπως διεισδυτικής κριτικής.

Γίνεται μια προσπάθεια να ξεπεραστεί αυτή η αδυναμία με την καταφυγή - υπεκφυγή είτε προς έναν πανανθρώπινο χαρακτήρα, είτε προς το μυστικισμό. Τα παναν-

θρώπινα μηνύματά της, όμως, διαλύονται από την ίδια τη φύση της Νέας Εποχής, που δεν φαίνεται να περιλαμβάνει ούτε όλο τον άνθρωπο, ούτε όλους τους ανθρώπους. Γιατί η θεοποίηση του εγώ, η δύναμη, η φυλετική καθαρότητα οδηγούν στην αλαζονεία, την εξουσία, τους ρασιστικούς διαχωρισμούς. Η απεριόριστη αγάπη σημαίνει θυσία, ταπείνωση, σεβασμό της αδυναμίας, πάλη, κοινότητα, (ενίοτε) απομόνωση. Η σύνδεσή της με το μυστικισμό γίνεται μέσω κάποιων παγανιστικών στοιχείων, ακριβώς, δηλαδή, με τον ίδιο τρόπο που συνδέθηκε και ο εθνικοσοσιαλισμός μαζί του. Το γνωστό - άγνωστο μυστικό όλων, είναι ότι το οικοδόμημα του εθνικοσοσιαλισμού είχε σαν υπόβαθρο, αλλά και σαν κατευθυντήριο οδηγό το μυστικισμό και κάποιες παγανιστικές απόψεις. Ο Χίτλερ πίστευε (όπως και οι υπόλοιποι πίστευαν για το Χίτλερ) ότι ήταν ένας από αυτούς τους μυστικούς διδασκάλους, που ήρθε να εκπληρώσει τον προορισμό του. Μια ράτσα ανθρώπων (αρεία φυλή), με "ιδιαίτερο αίμα", ξεχωρίζει και είναι η μόνη καθαρή και αντάξια να συνεχίσει να ζει. Η φύση είναι και αυτή Μεγάλη, Ομορφή, γι' αυτό και θεοποιείται. Είναι ο ευπρεπής οίκος των ξεχωριστών ανθρώπων. Υπάρχει μόνο το Πεπρωμένο, που καταργεί κάθε κίνηση και σύγκρουση. Οι αναφορές της Νέας Εποχής σε αυτό το σύστημα ιδεών είναι σαφείς και συχνές.

γ. κοινωνικός - πολιτικός άξονας

Το σχέδιο της Νέας Εποχής, όσον αφορά αυτόν τον άξονα εναρμονίζεται πλήρως με τις παρούσες εξελίξεις. Ο στόχος της παγκοσμιοποίησης, της οικουμενικότητας σε πολιτικό - κοινωνικό επίπεδο, επιτυγχάνεται με την ενοποίηση της Ε.Ο.Κ., την κατάρευση του ανατολικού μπλοκ, την κατάρευση των ιδεολογιών, το τέλος της Ιστορίας, την παγκόσμια επικυριαρχία των Η.Π.Α., ιδιαίτερα μετά τον πόλεμο στον Περσικό. Τα πράγματα, μάλιστα, φαίνεται να προχωρούν ταυτόχρονα και ταυτόσημα, όταν πάρεις υπ' όψιν σου, ότι πίσω από τα πολιτικά προσκλήνια βρίσκονται οι άνθρωποι της Νέας Εποχής (που πολλές φορές τυγχάνουν μασόνιοι, μεγαλοπολιτικοί και μεγαλοκεφαλαίουχοι) και ότι σημεία του σχεδίου της Νέας Εποχής εμπεριέχονται στις εξελίξεις. Π.χ. μέσα στο πρόγραμμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, υπάρχει σχέδιο, καταρροή, καταργησης των εθνικών νομισμάτων και αντικατάστασής τους με κοινό νόμισμα και δεύτερον, αντικατάστασης του κοινού νομίσματος με πιστωτική κάρτα, ο αριθμός της οποίας θα είναι χαρακτηριστικός για τον καθένα. Ή, όλα τα προϊόντα, καθώς και η κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα που θα ακολουθήσει θα σχηματίζουν μέσα στο Barcode το 666 (σύμφωνα με δήλωση της Α. Bailey αυτός ο αριθμός έχει ιερές ποιότητες και θα πρέπει να χρησιμοποιείται όσο πιο συχνά γίνεται).

Βλέπουμε, ότι το απόλυτο όνειρο των εξουσιαστών, για ένα ολοκληρωτικό κράτος στο οποίο θα υπάρχει ο απόλυτος έλεγχος μέσα από την επίφαση ευτυχίας και τη χαλνωση των υπηκόων και την ισοπέδωση των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων, συμπέφτει με το πολιτικό σκέλος της κίνησης της Νέας Εποχής. Και ότι αυτήν την εποχή υπάρχουν και τα μέσα υλοποίησης αυτού του σχεδίου: οι νέες τεχνολογίες. Η ζώη θα είναι πάντα πιο συναρπαστική από τη φαντασία...

Επίσης, αξιοσημείωτο είναι, ότι η κίνηση της Νέας Εποχής εκφράζεται κυρίως μέσα από το ρεύμα που σήμερα σχηματοποιεί το διαχωρισμένο και μερικό λόγο: το ρεύμα της οικολογίας. Πράγματι, η Νέα Εποχή "πατώντας" στην (ψευδή) οικολογική ευαισθησία της πλειονότητας των ανθρώπων, βρίσκει ευνοϊκές συνθήκες παρέμβασης στις διάφορες οικολογικές οργανώσεις. Η αποσύνδεση του αποτελέσματος από τις αιτίες του, οι αποσπασματικές απόψεις που απορρέουν από την έλλειψη ενιαίας φιλοσοφίας, οι συμπληρωματικές (και όχι ανατρεπτικές) θέσεις τους για την υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων και ο εκφυλισμός που επήλθε σε αυτόν τον χώρο, εξ αιτίας των παραπάνω, αποτελέσει το έδαφος πάνω στο οποίο αναπτύχθηκε η κίνηση της Νέας Εποχής. Η Νέα Εποχή εξαγγέλει τη θεραπεία του σημερινού αγχώμενου, αν-ισόρροπου ανθρώπου του προτείνει νέες σχέσεις με τη φύση, συμπιλίωση με τον εαυτό του, κοινωνικές σχέσεις με κατανόηση και επιχειρη-

ματικό πνεύμα βασισμένο στην αμοιβαιότητα. Επίσης, δημιουργεί και νέες ελίτ, τους λεγόμενους πράσινους γιάπες, που τρώνε υγιεινές τροφές, πηγαίνουν σε κέντρα αυτοσυγκέντρωσης, ακολουθούν τις αλήθειες της ανατολικής σοφίας, πηγαίνουν ταξίδια σε τροπικά και παρθένα μέρη κ.ο.κ.

Ελμς VI: μπορεί να υπάρξει επίλογος;

Δεν είναι μέσα στις προθέσεις μας, ούτε να εκφράσουμε ολοκληρωμένη θέση για τη Νέα Εποχή, ούτε να δημιουργήσουμε σενάρια συνάντησης της χριστιανικής εσχολογίας με την αναρχική προφητεία. Απλώς, θέλαμε να κάνουμε γνωστά κάποια πιθανώς άγνωστα στοιχεία και να δώσουμε ερεθίσματα για παραιτέρω σκέψη και συζήτηση. Κατά τα άλλα, η Νέα Εποχή, είτε αποτελεί μια φάρσα, όπως τόσες άλλες, είτε όχι, είτε θα μας ταλαιπωρήσει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, για λίγο ή πολύ, είτε όχι, δεν αλλάζει τίποτα για εμάς. Η στάση μας απέναντι στα πράγματα είναι δεδομένη και εξάλλου μερικές φορές είναι πέρα από αυτά.

Είναι αρκετά εύκολο για τον καθένα μας να υποπέσει σε σύνδρομο καταστροφολογίας και χιρδυνολογίας. Εξάλλου, αυτό είναι κάτι που ανά εποχές χαρακτηρίζει τους ανθρώπους - και ιδιαίτερα εκείνες τις περιόδους, που υπήρχε συσσωρευμένη κρίση, κάνοντας τις καταστάσεις οριακές, αλλά όχι αδιέξοδες, όπως αποδείχθηκε. Δεν ισχυρίζομαι, βέβαια, ότι υπάρχει για την κάθε κατάσταση μια διέξοδος ή ότι η εξέλιξη ενός πολιτισμού είναι απεριόριστη. Η απεριόριστη πρόοδος και ανάπτυξη είναι γνωστό πιά ότι φέρνουν την παρακμή και το θάνατο. Εξάλλου, αυτό δεν είναι και το ζήτημα της σημερινής εποχής; Το οριακό σημείο στο οποίο έχει φτάσει αυτός ο πολιτισμός, που καταστρατηγεί κάθε αντοχή, τόσο δική του, όσο και του περιβάλλοντα χώρου; Ένας τέτοιος εξουσιαστικός, ανθρωποκεντρικός, υλιστικός πολιτισμός έχει σίγουρα όρια και αυτά τα έχει ήδη ξεπεράσει... Όσο, για τα λεγόμενα του τρομακτικού βιβλίου της "Αποκάλυψης", που μας μιλάει γι' αυτά που σαν αρχέτυπο υπάρχουν μέσα μας και που φαίνονται να επαληθεύονται στην εποχή μας και ιδιαίτερα μέσα από αυτήν την κίνηση την Νέας Εποχής, δεν υπάρχει λόγος να υπάρξει κάποια πιο εξειδικευμένη σύνδεση ή πρόβλεψη, γιατί φιλολογίες πάνω στο άγνωστο και το ασύλληπτο δεν πρέπει να κάνει κανείς.

Η Νέα Εποχή (τουλάχιστον από την όποια επαφή είχα μαζί της) έρχεται να ιδεολογικοποιήσει τη σημερινή κενή ζωή του ανθρώπου. Φαίνεται να είναι το απαραίτητο συμπλήρωμα της επίθεσης που έχουν υποστεί οι σημερινοί άνθρωποι και που τους έχει καταντήσει απαθείς, μη δημιουργικούς, κενούς. Η Νέα Εποχή, φέρνει και πάλι ιδέες, οράματα, ιδανικά με τρόπο που όμως δεν αμφισβητεί στο παραμικρό την παρούσα κατάσταση και τα γεννουσιουργά αίτια της. Γι' αυτό και τελείως πρακτικά, ίσως, να σημαίνει το τελευταίο στάδιο του ολοκληρωτισμού: τη συγκατάθεση των ανθρώπων σ' αυτόν. Όπως λένε και οι ίδιοι οι υδροχολιστές, η Νέα Τάξη δεν είναι παρά το πρώτο βήμα για τη Νέα Εποχή..., την εποχή της ατελείωτης "ειρήνης"...

Το σίγουρο, λοιπόν, είναι ότι δεν θα συμματώσουμε σε οργανωμένες προβολές μαζοψευδαισθήσεων (όποιες και αν είναι αυτές, όπου και αν καταλήγουν) και ότι θα σταθούμε όρθιοι σε κάθε προσπάθεια αφαίρεσης της αυτοδυναμίας του νου και της ζωτικότητας. Οτι, κυρίως, δεν θα καταφέρουν ούτε να ξεριζώσουν αυτή την σύγκρουση (για την οποία χαρακτηριστικά μιλάει ο φίλος Άγγελος) που υπάρχει μέσα μας, ούτε να σβήσουν τη φωτιά του ηρακλειτείου υφής (όπως πολύ σωστά λέει ο φίλος Θανάσης) κοινωνικού πολέμου.

Πάκης Τζιλής

ΠΗΓΕΣ - ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ:

Ελληνικά και ξένα περιοδικά της Νέας Εποχής (όπως ΑΝΕΞΗΓΗΤΟ, ΖΕΝΟΦΙ, ESOTERA κ.α), φιλικά προσεχόμενα υλικό μέσα από τον τόπο, εκδόσεις (βιβλία, προκηρύξεις, μπροσούρες) ορθόδοξων χριστιανών, συνομιλίες με πατέρες του Αγίου Όρους και... και ο κόσμος που μας περιβάλλει.

Κυνηγοί

Πρώτη προσπάθεια

Το κυνήγι του Θαλάσσιου ίππου

Το κυνήγι του Θαλάσσιου ίππου με καγιάκ ανάμεσα στους πάγους, που επιπλέουν, πρέπει μερικές φορές να γίνει μέσα στο σκοτάδι του χειμώνα. Η σε συνθήκες γνωστές σαν "whiteout", όταν ο ουρανός γίνεται ζωντανός καθρέπτης του χιονιού και των πάγων από κάτω, κάνοντας δύσκολο τον προσανατολισμό. Σε τέτοιες στιγμές, οι γυναίκες στην ακτή φυσούν σ' ένα μεγάλο κέρασ, φτιαγμένο από τον κούφιο χαυλιόδοντα μιας φάλαινας μονόκερης και τραγουδούν για να δείξουν την κατεύθυνση και τον προσανατολισμό στους κυνηγούς.

Ο χειμώνας είχε σχεδόν φτάσει. Ο άνεμος είχε μια έντονη και επίμονη manía. Ο απογευματινός ήλιος κοντοστάθηκε για μια στιγμή στον ορίζοντα, πριν χαθεί βιαστικά μέσα στα παγωμένα νερά. Πετώντας καθάλα στο δυνατό άνεμο, ο ήχος από το κέρασ και τα τραγούδια δίνουν οικογενιά στους κυνηγούς. Η πορεία του καγιάκ ήταν ήρεμη και σταθερή.

Το φως που είχε απομείνει ήταν ελάχιστο, έτσι ένας κοιμώμενος Θαλάσσιος ίππος μπορούσε εύκολα να κρυφθεί στα βαθιά σκοτεινά κοιλώματα των παγόβουνων.

Αλλά μια στιγμή! Εκεί στον πάγο... Ναι, ένας Θαλάσσιος ίππος. Μια χαρούμενη, αλλά σιωπηλή ανακάλυψη.

Το καμάκι, σε σχήμα σφενδόνας, βγήκε από τη δερμάτινη θήκη του και άρχισε να στριφογυρνά γρήγορα, γύρω και πάνω από το κεφάλι του κυνηγού μέχρι που απέκτησε αρκετή ταχύτητα για να το στείλει περιστρέφοντάς το προς το ανυποψίαστο θύμα. Το ζώο είχε χτυπηθεί. Φωνές βγήκαν από τα στήθη των αντρών καθώς έκαναν γρήγορα κουπί προς το ζώο, που βούτηξε γρήγορα στα παγωμένα νερά. Αλλά η θάλασσα δεν πρόσφερε καμία προστασία, καθώς οι Εσκιμώοι, παίρνοντας τα ρόπαλά τους φτιαγμένα από κόκκαλο φάλαινας, άρχισαν να τα χτυπούν.

Ο ίππος επέπλεε ήσυχχα στο νερό, ενώ τα καγιάκ ξεκίνησαν σε αναζήτηση άλλης κοιμώμενης λείας.

Γέννηση

Αφού, τα πιο σημαντικά άτομα στην κοινωνία των Εσκιμώων είναι οι κυνηγοί κι αφού ένας κυνηγός είναι πάντα αρσενικός, τα θηλυκά παιδιά σκοτώνονται, αν δεν υπάρχει αντίστοιχο αρσενικό, που κάποια μέρα θα χρειαστεί μια σύντροφο να μαγειρεύει, να ράβει και να μασά το δέρμα γι αυτόν.

Οι πόνοι έρχονταν σε κανονικά διαστήματα κι εκείνη ήξερε, ότι τα πόδια της μπορεί να κατέρρεαν πριν φτάσει στην παγωμένη σπηλιά, αν δεν άρχιζε να κινείται τώρα. Η παραδοσιακή μπάντα έπαιζε ήδη τη μουσική της γέννησης και οι γυναίκες τραγουδούσαν σε μια προσπάθεια να την ανακουφίσουν. Καθώς, όμως τα βήματά της την πήγαιναν προς την παγωμένη σπηλιά και η μουσική της μπάντας χανόταν σιγά σιγά στον άνεμο, η πραγματικότητα της μοναξιάς της πρόβαλλε απειλητικά ακόμα μεγαλύτερη στο μυαλό της.

Το άνοιγμα της εισόδου της σπηλιάς την περίμενε ανυπόμονα. Ομως, παρόλο, που ένιωθε το φόβο, ήξερε ότι η σπηλιά θα προσέφερε ανακούφιση στους πόνους της, που μεγάλωναν μια και το ταξίδι αυτό το είχε κάνει αρκετές φορές. Το βήμα της ήταν σταθερό καθώς έμπαινε στη σπηλιά, που τώρα μεγάλωνε μπροστά της και την κατέπινε μέσα σε μια γλυκιά μουσική των κρυστάλλινων σχηματισμών από πάγο, που έτρεμαν γύρω της πήγε βαθειά μέσα

στη σπηλιά.

Οι άντρες έπαιζαν το Κοοα και τραγουδούσαν για τη γέννηση ενός αρσενικού. Τελικά έφτασε στο πιο μακρινό δωμάτιο, όπου στέκονταν ο Αγκαοή (ο μάγος της φυλής). Η γέννα άρχισε αμέσως, καθώς ο μάγος γέμισε το δωμάτιο με προστατευτικές προσευχές. Το παιδί γεννήθηκε. Η γυναίκα έσυρε απαλά το χέρι της στην κοιλιά του ήδη παγωμένου από το κρύο, παιδιού της για να νιώσει το φύλλο του. Οι υπόλοιπες γυναίκες μπήκαν στο δωμάτιο τραγουδώντας το τραγούδι της ζωής και πήραν το παιδί που έκλαιγε.

Η γιορτή του Θανάτου

Καμμία ίσως γιορτή δεν είναι πιο σημαντική στους Εσκιμώους από τη γιορτή του Θανάτου. Αυτό το πανηγύρι είναι κάτι παραπάνω από απόδοση τιμής στους νεκρούς της φυλής, αφού σημαδεύει το τέλος έξι μηνών αρκτικής νύχτας.

Κάτι κινήθηκε στο σκοτάδι. Ένα πρόσωπο ψηλό, όσο ένας άνθρωπος. Ένα μεγάλο ψηλό διαβολικό πρόσωπο περιπλανήθηκε στην τύχη. Περισσότερα πρόσωπα! Και τότε η πραγματικότητα: Οι νεκροί περπατούν στο χιόνι, σφυρίζοντας και τραγουδώντας. "Έχουμε κλέψει τον ήλιο και θα πρέπει να ζείτε στο σκοτάδι".

Μα νάτες, οι γυναίκες της φυλής, που κρύβονταν στα ιγκλού τους, έτρεξαν έξω ουρλιάζοντας και χτυπώντας τα στήθη τους. Φωνάζοντας για τα δικαιώματά τους στην πηγή της ζωής. Τα νεκρά πνεύματα τρώμαζαν τόσο πολύ από τις γυναίκες που χάθηκαν μέσα στο σκοτάδι.

Μουσική άρχισε να παίζει και οι γυναίκες μαζεύτηκαν σε κύκλο, συμβολίζοντας της φύσης τη χρυσή σφαίρα και τραγούδησαν έναν ύμνο, ζητώντας από τους νεκρούς να γυρίσουν τον ήλιο στις μητέρες του χιονιού. Οι άντρες έχοντας βγάλει τις μάσκες των νεκρών πνευμάτων ενώθηκαν με τις γυναίκες σε τραγούδια και παιχνίδια χτυπώντας τα χέρια τους.

Επί τέλους, οι πρώτες αχτίδες του ήλιου ξεχύθηκαν στον αρκτικό ορίζοντα, κλείνοντας, έτσι έξι μήνες χειμώνα και σκοταδιού. Οι νεκροί αφήσαν αυτό που κρατούσαν στην κατοχή τους για μια ακόμη φορά.

Τρία αποσπάσματα από το δίσκο "Eskimo" των Residents. Όλες οι ιστορίες στο δίσκο εκφράζονται σε παρελθόντα χρόνο κι αυτό γιατί οι Εσκιμο και ειδικά οι πολικοί Εσκιμο, στους οποίους το άλμπουμ αυτό βασίζεται, διεσώθηκαν από το μίζερο και δυστυχή τρόπο ζωής τους με αγαθοεργία της αμερικάνικης κυβέρνησης στο τέλος της δεκαετίας του 60. Τώρα, πια, έχουν εγκατασταθεί στο σύνολό τους σε κυβερνητικές κατοικίες και περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας βλέποντας τηλεόραση.

Δεύτερη Προσπάθεια

Η φανταστική νέα τεχνολογία ξυπνά με ήχους τρομακτικά δημιουργικές δυνάμεις και απελευθερώνει το νικητή μέσα σου!!!

Super Brain Thrusters

Μια καινούρια αιχμή της τεχνολογίας. Ο άνθρωπος τώρα μπορεί να πετύχει περισσότερα. Η διαδικασία γενικά αναφέρεται σαν "Selflearning".

Οι βαθειά κρυμμένες ανθρώπινες ικανότητες μπορούν να απελευθερωθούν. Η τεχνική αυτή στηρίζεται στο συγ-

χρονισμό του αριστερού με το δεξί ημισφαίριο του εγκεφάλου. Εμείς στο "The Threshold group" είμαστε περήφανοι να σας ανακοινώσουμε τη δυνατότητα να "μάθετε" κασέτες τελείως διαφορετικές από οτιδήποτε έχετε ακούσει μέχρι τώρα.

Κάθε κασέτα Threshold Response έχει δύο πλευρές:

πλευρά Α (κατώφλι αντίδρασης για διδαχή προσωπικής ανύψωσης του εαυτού)

πλευρά Β (πρόγραμμα κατάστασης α κυμάτων για συνειδητή ακρόαση και χαλάρωση)

Η χαραυγή της επιτυχίας κατευθείαν στο υποσυνείδητο.

Η πρώτη πλευρά περιέχει ψυχολογικά επεξεργασμένες θετικές επιβεβαιώσεις και εύστοχες προτάσεις σε τέσσερις τύπους.

Χάρη στη βοήθεια υπολογιστή τώρα οι θετικές επιβεβαιώσεις και προτάσεις μπορούν να ηχογραφηθούν ακριβώς στο κατώφλι της αντίληψής σας. Οι υπολογιστές που χρησιμοποιούνται, κατά την παραγωγή, ελέγχουν τις αναλογίες των ήχων ώστε η αποτελεσματικότητα των μηνυμάτων να γίνεται μέγιστη.

Δεν διαταράσσουν ούτε αποσπούν το συνειδητό τμήμα του εγκεφάλου σας, αφού δεν τα αντιλαμβάνεται. Το πανίσχυρο όμως υποσυνείδητό σας ανταποκρίνεται. Το αποτέλεσμα είναι ένα τεράστιο άλμα προς την επιτυχία σας.

Διαφήμιση στο περιοδικό OMNI

Η σωτηρία λοιπόν είναι σε τελευταία ανάλυση πάλι η γνώση. Η αδιάκοπη και ανειρήνευτη, η γενναία και αδυσώπητη αναζήτηση και βάσανος της αλήθειας. Αν είναι μαχαίρι και κόβει, ας ανοίγει πληγές κι ας πονάει. Ελευθερία φέρνει και ελευθεροί άνθρωποι την υπηρετούν και τη χαίρονται, πως είναι δυνατόν να μην στοιχίζει ακριβά;

Καλώς ήλθατε άνθρωποι στον κόσμο της γνώσης, στον γνώριμο και κορεσμένο από κουλτούρες, βιομηχανικό κόσμο. Οπου τα ηλεκτρονικά και η βιοτεχνολογία έχουν κορέσει όλες τις πόρμες της εμπειρίας. Ενα περιβάλλον χωρίς διεξόδους, μια τεχνόσφαιρα. Ενα παρών με μόνιμα πατημένο στο κουμπί του fast forward (παραμορφωμένη πραγματικότητα), τόσο τεχνολογικά αποφασισμένο που δεν μπορείς να καταφέρεις τίποτε περισσότερο από την επιβίωσή σου. Αδύναμος αλλά και χωρίς να είσαι ιδιαίτερα αναστατωμένος για την κατάσταση γύρω σου.

Χαμένος σε μια όμορφη, μελετημένη αμφетаμινική πορεία πληροφοριών, όπου το χρώμα και η αντανάκλαση γίνονται η νέα πραγματικότητα. Οπου οι ηλεκτρονικές εικόνες, τα ψηφιακά δεδομένα και οι ωκεανοί επεξεργασμένων παραισθήσεων αναμινύονται με μια πραγματικότητα, όπου τα αντίγραφα πασχίζουν να μιμηθούν τα πρωτότυπα, όπου σχεδόν τα πάντα αντανακλούν, αντιγράφουν ή μιμούνται κάτι άλλο.

Όταν η ζωή γίνεται μαθηματικό μοντέλο σε υπολογιστή, όπου τα δεδομένα μπορούν να προγραμματισθούν και να γίνουν πράξη, από τους κρατούντες τη δύναμη.

Όταν η γνώση ταυτίζεται με τις λέξεις τεχνολογία, δύναμη, εξουσία, βία, θάνατος. Τότε, σίγουρα κάπου στην πορεία του το ανθρώπινο πνεύμα διάλεξε λάθος μονοπάτι.

Κανείς βέβαια δεν μπορεί να κρίνει τους κρατούντες, μιας και η απόλυτη εξουσία διαφθείρει αφάνταστα. (Μπροστά στο ΕΓΩ μιας πολυεθνικής δεν υπάρχει κοσμικό εμπόδιο ή οποιοσδήποτε οίκτος).

Τρίτη προσπάθεια

Στο ξεκίνημά του ο άνθρωπος είχε δύο ορατούς εχθρούς. Τα θηρία που τρώγανε τα παιδιά του και τον ίδιο, και τους υπόλοιπους ανθρώπους που επιβουλεύονταν την ε-

λευθερία του (πνευματική και σωματική). Στην πορεία αιώνων ιστορίας και απεγνωσμένης αναζήτησης της αλήθειας, αυτό που μάλλον κατάφερε είναι να παραγκωνήσει τα θηρία με τις μηχανές οι οποίες και τα αντικατέστησαν. Σαν να μην έφτανε αυτό δώθηκαν τα μέσα στους άπληστους και ομοιάζοντας με θηρία, να καρπωθούν τη δύναμη που ποθούσαν, για πρώτη φορά στην ιστορία του κόσμου, οικουμενικά και κατά τα φαινόμενα μη αντιστρεπτά.

Η ανησυχία, ο φόβος και ίσως η απόγνωση που έχει καταβάλλει κάποιους από εμάς, που γνώση και ελευθερία μιλούν για το ίδιο πράγμα μέσα μας, είναι και η μεγάλη απόδειξη ότι είμαστε ακόμα ζωντανοί. Αυτό είναι και το πρώτο βήμα, που περιέχει ταυτόχρονα ελπίδα και αρχή.

Μπαίνουμε τώρα στα δύσκολα ερωτήματα, όπως για παράδειγμα, πόσο είναι εφικτό σήμερα να υψωθεί αποτελεσματικά το παράστημα ενός ανθρώπου μπροστά στα γραφεία μιας πολυεθνικής, όταν αυτός προσπαθεί με όρους βίας να την καταλύσει.

Για να είμαστε ρεαλιστές πρέπει να είμαστε έξυπνοι, βασική προϋπόθεση που την είχε ο Δαβίδ όταν έριξε νεκρό τον Γολιάθ. Δε μπορείς να υπερβείς έναν αντίπαλο όταν αντιγράφεις τις τεχνικές του, όταν οι κινήσεις σου είναι κακότεχνα και αδύναμα αντίγραφα των κινήσεών του.

Δε μπορείς να αντιτάξεις βία και αίμα σ' έναν αντίπαλο που ξέρει να τα χειρίζεται αφάνταστα καλύτερα από σένα.

Δε μπορείς να αντιτάξεις το εγώ σου και να γίνεις ένας μικροηγετίσκος του εαυτού σου, γιατί το παιχνίδι αυτό το γνωρίζει καλύτερα από όλα τα υπόλοιπα είναι άλλωστε και η παγίδα, όπου πεφτούν συνεχώς, ακόμα και αυτοί που διακυρήτουν την ελευθερία.

Ο σημερινός κόσμος της υπερσύγχρονης τεχνολογίας, της κατεύθυνσης συνειδήσεων και του απόλυτου ελέγχου, μπορεί να αφομοιώσει μόνο μονάδες από εγώ. Είναι τέτοια η κατασκευή και φύση της τεχνολογίας που η δύναμή της βρίσκεται στον κατατεμαχισμό και την αποσπασματοποίηση της ανθρώπινης υπόστασης. Ενα δικαίωμα, που της δίνεται απλόχερα μιας και σε μια κοινότητα ανθρώπων δεν υπάρχει μεγαλύτερη αφορμή για κάτι τέτοιο από τον εγωισμό, που αφήνει τον καθένα μόνο του, άρχοντα του τίποτα, δούλο και τροφή των θηρίων.

Ο δρόμος προς την ελευθερία είναι δρόμος κοινωνίας με όσους συμμερίζονται τους φόβους μας, συνειδητότητας - που έχει να κάνει με τη γνώση του πόσο ελεύθεροι είμαστε και τι μας εμποδίζει στην επικοινωνία μας με τους άλλους, αγώνα - που έχει να κάνει με έναν πόλεμο που από ότι φαίνεται στα χρόνια μας (που είναι περίοδος προετοιμασίας) θα είναι περισσότερο εσωτερικός και αθόρυβος, φοβερός αλλά και αποτελεσματικός.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερο όπλο από ένα πνεύμα σφυρηλατημένο στη φωτιά, σ' ένα κόσμο σύγχισης απελπισίας και τρέλας.

Δεν απομένει παρά η πράξη...!

"Ας ερευνούμε, καθώς ψάχνουν αυτοί που πρέπει κάτι να βρουν, κι ας βρίσκουμε, όπως εκείνος που πρέπει να ψάξουν ακόμα περισσότερο. Γιατί είναι γραμμένο, ότι ο άνθρωπος που έφτασε στο τέλος αυτής της έρευνας μόλις τώρα αρχίζει."

Αγιος Αυγουστίνος

(De Trinitate, αρχή του 9ου κεφαλαίου)

Υ.Γ. Ας μείνει, ακόμα, βαθειά χαραγμένο μέσα μας: "ο γαρ προσιθείς γνώσιν προστίθειν άλγημα"

Μάκης Δόβας

ΠΕΝΤΕ ΑΙΩΝΕΣ (1492 - 1992) ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ. ΠΕΝΤΕ ΑΙΩΝΕΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ, ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΩΝ.

"Η πλειοψηφία των εκπροσώπων απέρριψε την πρόταση της Ισπανικής κυβέρνησης για τον εορτασμό της λεγόμενης ανακάλυψης της Αμερικής γιατί τη θεωρούμε σαν την αρχή της γενοκτονίας που υλέστησαν και συνεχίζουν να υφίστανται οι αυτόχθονες λαοί της Αμερικής".

Διακήρυξη του Συμβουλίου Αυτοχθόνων Νότιας Αμερικής στη λήξη των εργασιών του 5ου συνεδρίου του Παγκόσμιου Συμβουλίου Αυτοχθόνων Λαών. (Λίμα, 1η Ιούλη του 1987)

1. Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΧΡ. ΚΟΛΟΜΒΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: Η ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΜΙΑΣ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ.

Στις 12 Οκτώβρη 1492 ένας ναυτικός λεγόμενος Χρ. Κολόμβος, έχοντας θέσει τον εαυτό του στις υπηρεσίες των βασιλιάδων της Καστίλλης και της Αραγωνίας Ισαβέλλας και Φερδινάνδου, τους λεγόμενους και Καθολικούς Βασιλείς, έφτασε με τρία πλοία στις ακτές του Γκουανανί, ενός νησιού που σήμερα είναι γνωστό ως Σαν Σαλβαδόρ και το κατέκτησε στο όνομα του Θρόνου της Καστίλλης. Οι κάτοικοι του νησιού υποδέχτηκαν ειρηνικά τον Κολόμβο, ο οποίος έγραψε:

"Εγώ, επειδή μας φέρθηκαν με πολύ φιλία και επειδή ήξερα ότι γι' αυτούς θα ήταν πολύ πιο εύκολο να σώσουν τις ψυχές τους και να ασπαστούν την Αγία Πίστη με την αγάπη και όχι με τη βία, τους έδωσα μερικές χρωματιστές χάντρες και κομμάτια από καθρεφτάκια που τα φόρεσαν στο σβέρο... και στάθηκαν τόσο κοντά μας ώστε ήταν σαν θαύμα. Οι ίδιοι αργότερα ήρθαν στα πλοία και μας έφεραν παπαγάλους και ίνες βαμβακιού... Αυτοί ζουν ολόγυμνοι όπως τους γέννησε η μάνα τους, ακόμα και οι γυναίκες... αυτοί δεν κρατάν όπλα και ούτε τα γνωρίζουν γιατί όταν τους δείξαμε σπαθιά αυτοί τα έπιασαν από την κόψη και τραυματίστηκαν από άγνοια... Αυτοί μπορούν να έχουν καλό υπηρετές και έχουν μεγάλη αντίληψη γιατί πολύ εύκολα επαναλαμβάνουν αυτά που τους είπα και πιστεύω ότι ταχύτατα θα γίνουν χριστιανοί γιατί δεν μου φαίνεται να πιστεύουν σε κάποια αίρεση. Εγώ για τη Δόξα του Κυρίου θα φέρω όταν αναχωρήσω από εδώ 6 από αυτούς για να τους παρατηρήσει η υψηλότητά σας".

Τις επόμενες μέρες ο Κολόμβος έφτασε και σε άλλα νησιά που τα ονόμασε Χουάνα (σήμερα Κούβα) και Εσπανιόλα (σήμερα Αγίος Δομνίκος). Πριν ολοκληρώσει το ταξίδι του μάλιστα στην Εσπανιόλα κατασκεύασε ένα φρούριο στο οποίο εγκατέστησε στρατιωτική δύναμη. Στην επιστροφή του αποβιβάστηκε στη Βαρκελώνη φέρνοντας μα-

ζί του πολλούς ιθαγενείς από τις περιοχές που είχε επισκεφθεί. Ο θρόνος του παραχώρησε όλους τους τίτλους και τα προνόμια που είχαν συμφωνηθεί στο Σύμφωνο της Αγίας Πίστεως (αντιβασιλιάς, ναύαρχος και κυβερνήτης που κατέλαβε και επιπλέον το 10% των αγαθών που αυτές παρήγαγαν).

Το Σεπτέμβριο του 1493 ξεκίνησε το δεύτερο ταξίδι με 17 καραβέλες και 1700 άντρες κατά το οποίο εξερεύνησε τη σημερινή Κούβα και τη Τζαμάικα καταλαμβάνοντας και άλλα νησιά της Καραϊβικής. Στο τρίτο του ταξίδι, το 1498, έφτασε στο νησί Τρινιτάδ, στις εκβολές του Ορινόκου και σε διάφορα σημεία της ηπείρου. Οι Ευρωπαίοι άρχισαν τότε να αποκαλούν Αμερική τα νέα εδάφη, μια ονομασία που προήλθε από το όνομα του Ιταλού ναυτικού Amerigo Vesprucci που συμμετείχε στις πρώτες εκστρατείες και διατύπωσε την άποψη ότι είχε ανακαλυφθεί ένας νέος κόσμος.

2. ΔΙΠΛΗ ΑΠΑΤΗ ΤΗΣ "ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ" ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Όταν ο Κολόμβος έφτασε στην Αμερική, η ηπειρός ήταν ήδη κατοικημένη από περίπου 100 εκτομύρια ιθαγενείς, από την Αλάσκα μέχρι τη γη του Πυρός. Ο πληθυσμός είχε φτάσει στην Αμερική περισσότερο

από 20.000 χρόνια πριν, κυρίως μέσω του Βερίγγειου πορθμού. Αναρίθμητες κουλτούρες και πολιτισμοί είχαν αναπτυχθεί πολλούς αιώνες πριν την άφιξη του Κολόμβου.

Όμως ούτε και το πλήρωμα των τριών πλοίων του Κολόμβου αποτελούσε τους πρώτους Ευρωπαίους που έφτασαν στην Αμερική. Σύμφωνα με ένα Νορβηγικό θρύλο, στο τέλος της πρώτης χιλιετίας μ.Χ. ο ναυτικός Leif Ericsson έχοντας χάσει τον έλεγχο του πλοίου του κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού από τη Νορβηγία στη Γροιλανδία έφτασε σε μια χώρα που την ονόμασε Vinlandia εξαιτίας των αμπελιών που συνάντησε. Πιθανότατα στη συνέχεια υπήρξαν και άλλες εκστρατείες των Βίκιγκς προς την Αμερική χωρίς όμως να δημιουργήσουν ποτέ σταθερές αποικίες.

Ο Χριστόφορος Κολόμβος είχε ζήσει κάποια χρόνια στην Πορτογαλία στην οποία

διαφώνησε με τους ναυτικούς που πραγματοποιούσαν εξερευνητικές στις ακτές της Αφρικής. Η τελειοποίηση της χαρτογραφίας των πλοίων και της πυξίδας, η υπόθεση της σφαιρικότητας της γης και η ανασφάλεια των εμπορικών δρόμων εξαιτίας της επέκτασης της Τουρκικής αυτοκρατορίας οδήγησαν στην αναζήτηση ενός θαλάσσιου δρόμου προς την Ανατολή. Ο Κολόμβος, μέχρι το θάνατο του πίστευε πως είχε φτάσει στην Κίνα και την Ινδία, αρνούμενος να κατανοήσει ότι είχε φτάσει σε μια νέα ηπειρο.

3. Η ΑΦΙΞΗ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΑΙΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΧΘΟΝΩΝ ΛΑΩΝ

Αμέσως μετά την άφιξη του Κολόμβου οι κάτοικοι των νησιών της Καραϊβικής άρχισαν να υποβάλλονται σε κάθε μορφή εκμετάλλευσης και καταπίεσης. Ο Κολόμβος αρνιόταν στους αυτόχθονες κάθε δικαίωμα αυτοδιάθεσης και, λέγοντας πως τους οδηγούσε στην κατάκτηση της ομίλιας, έδειχνε την οργή του απέναντι σ' αυτούς που δεν μάθαιναν τα Ισπανικά. Όπως τόσες φορές στην Ιστορία, η άγνοια και η καταπίεση βιάζαν χέρι - χέρι. Στο δεύτερο ταξίδι του Κολόμβου πάρθηκαν σαν σκλάβοι 1500 από τους Αραουάκους που κατοικούσαν στην Εσπανιόλα. Ο Κολόμβος έστειλε 500 υπόδουλους ιθαγενείς στην Ισπανία, από τους οποίους 200 πέθαναν στο ταξίδι.

Οι περισσότεροι από τους Κονκισταδόρες που έφτασαν μαζικά στα επόμενα χρόνια ήταν πρώην στρατιώτες και τυχοδιώκτες χωρίς ιδιαίτερη ηθική. Οι Ισπανοί έφαγαν πυρετωδώς για να βρουν χρυσό και όταν αποτύγγαν τον απαιτούσαν με απίστευτη βιαιότητα από τους Ινδιάνους. Η αντίσταση των ιθαγενών συντρίφτηκε με τρομακτικές σφαγές. Οι σφαγές και οι ασθένειες που μεταφέρθηκαν από τους Ευρωπαίους προκάλεσαν τέτοια μείωση του Ινδιάνικου πληθυσμού ώστε οι αποικιοκράτες άρχισαν να έχουν προβλήματα εργατικών χεριών. Το 1501 η Ισαβέλλα διέταξε την μεταφορά σκλάβων από την Αφρική. Το 1512 το Συνέδριο των Θεολόγων του Μπούργκος απαγόρευσε τη δουλεία των Ινδιάνων η οποία όμως στην πραγματικότητα συνέχισε να υπάρχει με τη μορφή της καταναγκαστικής εργασίας, που μόνο φραστικά διέφερε από τη δουλεία.

Από το 1578 οι Ινδιάνοι άρχισαν να απομακρύνονται από τους παραδοσιακούς τόπους κατοικίας μαζικά, με τις οικογένειές τους και όσα υπάρχοντα τους είχαν απομείνει, για να μεταφερθούν σε επιλεγμένους τόπους εργασίας. Η δικαιολόγηση αυτών των βαρβαροτήτων γινόταν από όχι λίγους

λόγιους. Το 1547, στην "Πραγματεία σχετικά με τα δίκαια αίτια του πολέμου ενάντια στους ινδιάνους", ο Juan Gines Sepulveda έγραψε τα ακόλουθα: "Με απόλυτο δίκαιο οι Ισπανοί επιβάλλονται πάνω σ' αυτούς τους βάρβαρους του Νέου Κόσμου και των σχετικών νησιών, οι οποίοι από άποψη ηθικής, πνεύματος και ανθρωπότητας είναι τόσο κατώτεροι από τους Ισπανούς όσο τα παιδιά από τους ενήλικες και οι γυναίκες από τους άνδρες, μια διαφορά τόσο μεγάλη όσο των θηρίων από τους πολιτισμένους ανθρώπους, των ανθρώπων από τους πιθήκους".

Λίγοι Ισπανοί ύψωσαν τη φωνή τους ενάντια στην καταπίεση και την εκμετάλλευση των ινδιάνων. Μια εξαίρεση ήταν ο δομινικανός Bartolomé de las Casas, ένας ακούρατος αγωνιστής για τα δικαιώματα των αυτόχθονων Αμερικανικών λαών στα έργα του οποίου υπάρχουν καταγραφές των σφαγών και των βιαιοτήτων που έγιναν εις βάρος τους. Το 1552 στη "Σύντομη Ιστορία της καταστροφής των (δυτικών) Ινδιών" ο las Casas αναφέρει την ιστορία ενός Αϊτιανού αρχηγού ο οποίος για να αποφύγει τους Ισπανούς κατεβήθη με το λαό τους προς την Κούβα, περνώντας από τον Αγιο Δομίνικο:

"Αυτός ο αφέντης και άρχοντας (ο Αϊτιανός αρχηγός Ατουέι) μετακινούνταν πάντα αποφεύγοντας τους χριστιανούς μέχρι που έφτασαν στο νησί της Κούβας, αμύνθηκε όταν τους συνάντησε και τελικά συνελήφθη. Και μόνο επειδή κρυβόταν από ανθρώπους τόσο άδικους και σκληρούς και επειδή αμύνθηκε ενάντια σ' αυτούς που ήθελαν να τον εξοντώσουν και να καταπιέσουν μέχρι θανάτου όλη τη φυλή του, τον καταδίκασαν να καεί ζωντανός. Δεμένος στον πάσσαλο, βρέθηκε αντιμέτωπος με έναν ιερωμένο του Sant Francisco, τον άνθρωπο του Θεού της περιοχής, ο οποίος του είπε κάποια πράγματα για το Θεό και για την πίστη μας (για την οποία δεν είχε ακούσει ποτέ), τόσα όσα μπορούσε να πει στο λίγο χρόνο που άφηναν οι δήμιοι και να τον ρωτήσει αν ήθελε να πάει στον παράδεισο, όπου υπάρχει δόξα και αιώνια ανάπαυση ή αν προτιμούσε να πάει στην κόλαση, όπου υπάρχουν ατέλειωτα βασανιστήρια και πόνοι. Τότε, αφού σκέφτηκε λίγο, ρώτησε αν υπάρχουν Χριστιανοί στον παράδεισο. Ο ιε-

4. ΤΑ 500 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΩΝ ΛΑΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

Μέχρι το 1560 η Ισπανο - Πορτογαλική κυριαρχία επεκτεινόταν από την Καραϊβική, όλη τη Νότια Αμερική, την Κεντρική Αμερική μέχρι το Μεξικό και το μεγαλύτερο μέρος του Νότου των σημερινών ΗΠΑ. Σύντομα αλλά ευρωπαϊκά έθνη άρχισαν να εγκαθιδρύουν αποικίες στην Καραϊβική και στη Βόρεια Αμερική όπου πολλαπλασιάστηκαν οι Αγγλικές και Γαλλικές εγκαταστάσεις. Στους επόμενους αιώνες οι Ευρωπαίοι μετανάστες εκτόπισαν σταδιακά τους ιθαγενείς και σε μερικές περιπτώσεις αναμίχθηκαν μαζί τους. Εκατομμύρια Αφρικανών αρπάχτηκαν και μεταφέρθηκαν στο Νέο Κόσμο σαν σκλάβοι.

Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της γενοκτονίας των αυτόχθονων λαών αρκεί να παρατηρήσει κανείς τη σημερινή σύνθεση του πληθυσμού των χωρών της Αμερικανικής ηπείρου. Στα νησιά της Καραϊβικής οι ινδιάνοι έχουν ολοκληρωτικά εξαφανιστεί και έχουν αντικατασταθεί από τους Ευρωπαίους μετανάστες και τους Αφρικανούς σκλάβους. Στο νοτιότερο άκρο της Αμερικανικής ηπείρου οι ινδιάνοι έχουν αφανιστεί σχεδόν τελείως, περιθωριοποιημένοι σταδιακά από τις Ευρωπαϊκές αποικίες. Μόνο στο Μεξικό την Κεντρική Αμερική και την περιοχή των Άνδεων διασώζονται σημαντικοί πυρήνες ινδιάνων.

Στο Βορρά, οι ΗΠΑ διακήρυξαν την ανεξαρτησία τους το 1776. Η νέα χώρα άρχισε αμέσως την επέκτασή της προς τη Δύση και το Νότο, προκαλώντας τους πολέμους ενάντια στους Ινδιάνους, και το Μεξικό. Οι ευρωπαϊκής καταγωγής Βορειοαμερικανοί έδωξαν τους ινδιάνους από τις περιοχές τους αποθώντας τους σταδιακά σε πιο απομακρυσμένες. Από τα 10 εκατομμύρια των Βορειοαμερικανών Ινδιάνων που υπήρχαν πριν την άφιξη των Ευρωπαίων, έχουν απομείνει σήμερα μερικές δεκάδες χιλιάδες συγκεντρωμένοι σε απομονωμένες "ρεζέρβες".

Μέχρι το 1800, 10 έως 15 εκατομμύρια Αφρικανών σκλάβων μεταφέρθηκαν στις ΗΠΑ. Για κάθε τρεις σκλάβους που μεταφέρθηκαν, ένας πέθανε στο ταξίδι... Συνολικά, υπολογίζεται ότι από την Αφρική χάθηκαν 50 εκατομμύρια ψυχές...

5. ΠΕΝΤΕ ΑΙΩΝΕΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ "ΑΝΩΤΕΡΟΤΗΤΑΣ" ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ

Ο δυτικός πολιτισμός, που από τις αρχές του 16ου αιώνα επεκτάθηκε από την Ευρώπη στην Αμερική και στη συνέχεια πρακτικά σ' όλο τον κόσμο, ήταν ο πολιτισμός του λευκού ανθρώπου, της επιστήμης και της προόδου. Όμως στην επιστήμη του ευρωπαϊκού πολιτισμού υπήρχε μια αρρωστημένη πίστη στην ικανότητα των ανθρώπων για την καθυπόταξη της φύσης και τον ολοκληρωτικό έλεγχο του μέλλοντος και η αντίληψη του για την πρόοδο περιέκλειε μια απεριόριστη καταπίεση για τους υπόλοιπους λαούς και τις κουλτούρες τους.

Οι αυτοκρατορίες των Αζτέκων, των Μάγιας και των Ινκας ισοπεδώθηκαν και ο πολύ εξελιγμένος πολιτισμός τους και οι αναπτυγμένες επιστημονικές τους γνώσεις α-

γνοήθηκαν και περιφρονήθηκαν μέχρι που χάθηκαν ολοκληρωτικά. Εκατοντάδες γλώσσες, κουλτούρες και διαφορετικές μορφές οργάνωσης χάθηκαν με τον ίδιο τρόπο. Από την Αλάσκα ως τη Γη του Πυρός, στις πάλμλιντες για Ευρωπαϊκές αποικίες σχηματίστηκαν νέες κυριαρχίες, πλουτοκρατικές τάξεις που επιβλήθηκαν στις πρόσφατα ανεξαρτητοποιημένες από τις Ευρωπαϊκές μητροπόλεις, χώρες της Αμερικής, επιβάλλοντας άδικα κοινωνικά συστήματα τα οποία από την αρχή και μέχρι τώρα εκμεταλλεύονται και καταπιέζουν τους ιθαγενείς.

Με την αποικιοποίηση του μεγαλύτερου μέρους της γης και την εκμετάλλευση των ανθρώπων και των φυσικών πόρων των υποταγμένων χωρών, η ηγεμονική μεταοδοξία των Ευρωπαϊκών κρατών προκάλεσε σ' αυτόν τον αιώνα δύο παγκόσμιους πολέμους. Από τη λήξη του τελευταίου έχουν περάσει τέσσερις δεκαετίες ισορροπίας του τρόμου με ανυπολόγιστα έξοδα για στρατιωτικό εξοπλισμό, με πυρηνικά οπλοστάσια και διεθνείς οικονομικές σχέσεις που επιβάλλουν την εκμετάλλευση των νέων χωρών που προηγούμενες ήταν αποικίες των παλαιότερων ή νεότερων αυτοκρατοριών. Η ταχύρρυθμη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και η εξαφάνιση χιλιάδων ζωικών και φυτικών ειδών προστίθεται στην υπανάπτυξη και την ανέχεια που αντιμετωπίζουν οι περισσότερες από αυτές τις χώρες.

Ο εορτασμός της "Ανακάλυψης" είναι δικαιωμένος μόνο από εκείνη την αντίληψη των πραγμάτων που θεωρεί ότι ο μόνος πολιτισμός και η μόνη κουλτούρα που αξίζουν να επιβιώσουν είναι αυτές του λευκού Ευρωπαίου. Ο εορτασμός των πέντε αιώνων από την άφιξη του Κολόμβου στην Αμερική σημαίνει την απόκρυψη των συνεπειών του ευρωπαϊκού αποικισμού, της γενοκτονία εκατομμυρίων ινδιάνων και τους πέντε αιώνες συστηματικής καταστροφής του πολιτισμού και της κουλτούρας λαών, των οποίων τα κατάλοιπα ακόμα αγωνίζονται για να επιβιώσουν στις περιοχές που κάποτε ήταν δικές τους. Ο εορτασμός είναι η διαστροφή της Ιστορίας και η απόκρυψη των αδικιών όχι μόνο του παρελθόντος, αλλά και του παρόντος. Η αντίσταση σ' αυτή την απάτη είναι υποχρέωση καθενός που αντιτίθεται στη φαλκιδεύση της Ιστορίας και στην αποσιώπηση των αθλιότητων της εποχής μας.

Μετάφραση: Νίκος "Voodoo Child" Νικολαΐδης (από την έκδοση των ελευθεριακών Αθηναιών της Βαρκελώνης, "La Petra A").

ρωμένος του είπε πως, ναι, αλλά μόνο οι καλοί. Ο αρχηγός, χωρίς να σκεφτεί, απάντησε αμέσως ότι δεν ήθελε να πάει εκεί, αλλά στην κόλαση, για να μην είναι εκεί που ήδη βρίσκεται και να μην συναντά ανθρώπους τόσο σκληρούς και βίαιους...".

ΤΟ ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ο αναρχισμός σαν ιδεολογία και σαν κοινωνική φιλοσοφία εμφανίστηκε στην Ευρώπη στα πρώτα μισά του 19ου αιώνα. Όπως και οι περισσότερες παραλλαγές του σοσιαλισμού πριν το μαρξισμό, ο αναρχισμός γεννήθηκε στη Γαλλία αφού οφείλει το όνομα και την πρώτη συστηματική του διαμόρφωση στον Proudhon χωρίς να παραλείψουμε να αναφέρουμε και τη συμβολή του Codwin από την Αγγλία και του Stirner από τη Γερμανία. Σαν κοινωνικό κίνημα των παραγωγικών τάξεων, εργατών, χειρονακτών και αγροτών υιοθέτησε αρχικά, πάλι στη Γαλλία, μετά το 1850, τον μπουτουαλισμό. Στη δεύτερη περίοδο, στη δεκαετία του 1860 και κάτω από την επιρροή του Μπακούνιν εξελίχθηκε προς τον κολλεκτιβισμό, αφιερώνοντας τη δραστηριότητά του κυρίως στην 1η διεθνή στην οποία, σε κάποια στιγμή, έφτασε να αποτελεί το πλειοψηφικό ρεύμα. Πραγματικά, εκείνη την εποχή το μεγαλύτερο μέρος των οργανωμένων εργατών στην Ιταλία, τη Γαλλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, τη Γαλλόφωνη Ελβετία, το Βέλγιο, την Ολλανδία και αλλού ήταν αναρχικοί ή υποστήριζαν έναν επαναστατικό συνδικαλισμό που έκλινε προς τον Αναρχισμό. Ακόμα και στη Μ. Βρετανία, ο τρεϊντ-γιουνιονισμός βρισκόταν πιο κοντά στους Προυντονικούς παρά στους Μαρξιστές.

Ήδη κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1860 οι αναρχικές ιδέες είχαν αρχίσει να φτάνουν στη Λατινική Αμερική και να διαμορφώνονται μέσα σε διάφορες ομάδες δράσης. Στις Γαλλικές Αντιλλές ιδρύθηκαν τμήματα της Διεθνούς, στο Μεξικό διαδόθηκαν οι ιδέες του Προυντόν και του Μπακούνιν και, κάτω από την επίδραση του Έλληνα αναρχικού Πλωτίνου Ροδοκανάτη εμφανίστηκαν οι πρώτες εργατικές, αγροτικές και φοιτητικές οργανώσεις με ελευθεριακά χαρακτηριστικά. Στις αρχές της δεκαετίας του 1870 είναι έκδηλη η παρουσία αναρχικών πυρήνων σε όλες τις περιοχές της κοιλιάδας του Plata. Από τότε και για τις επόμενες έξι δεκαετίες ο αναρχισμός θα έχει μια μεγάλη και επεισοδιακή Ιστορία σε πολλές Λατινοαμερικάνικες χώρες. Σε μερικές, όπως στην Αργεντινή και την Ουρουγουάη είχε την υποστήριξη του μεγαλύτερου τμήματος της εργατικής τάξης, οργανωμένου για πολλές δεκαετίες σε συνδικάτα και κοινότητες αντίστασης. Στο Μεξικό έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή και τις ένοπλες συμπλοκές της χώρας. Σε άλλες, όπως στη Χιλή και στο Περού αποτέλεσε την αναμφισβήτητη αφετηρία της ταξικής πάλης στην επαναστατική της μορφή. Αλλά και σε χώρες που δεν παρουσίασαν συνδικαλιστική ανάπτυξη, όπως στον Ισημερινό, τον Παναμά και τη Γουατεμάλα, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι πρώτες οργανώσεις που αναγνώρισαν τη σημασία της αμοιβαίας βοήθειας και της πάλης των τάξεων ήταν αναρχικές.

Ο αναρχισμός έχει λοιπόν μια εκτεταμένη ιστορία, πλούσια σε αγώνες ειρηνικούς και βίαιους σε ατομικές και ομαδικές εκδηλώσεις ηρωισμού, σε οργανωτικές προσπάθειες, σε προφορική, γραπτή ή με τη δράση προπαγάνδα, σε λογοτεχνικά έργα, σε πειράματα παιδαγωγικά, συνεταιριστικά, κοινοτικής ζωής κ.λπ. Αυτή η Ιστορία δεν έχει ποτέ καταγραφεί στο σύνολό της, αν και υπάρχουν μερικές πολύ καλές θεματικές μελέτες. Οι περισσότεροι ιστορικοί αποσιωπούν ή μειώνουν τη σημασία του αναρχικού κινήματος. Αυτό οφείλεται τόσο σε κακή πληροφόρηση όσο και σε κακή πίστη. Ορισμένοι Ιστορικοί αγνοούν τα γεγονότα ή θεωρούν τον αναρχισμό μια ιδεολογία περιθωριακή και ολοκληρωτικά μειοψηφική και αναξιόλογη. Άλλοι, αντιθέτως, γνωρίζουν τη σημασία του αναρχισμού στην ιστορία των σοσιαλιστικών ιδεών και προπαγάνδας την ενεργητική του αντιπαράθεση στον μαρξισμό και γι' αυτό ακριβώς επιδιώκουν την απόκρυψη ή τον δυσφημιστικό του σαν προϊόν επαναστατικής ανωριμότητας, ασαφή ουτοπισμό ή μικροαστική και λούμπεν στασιαστική αντίδραση.

Όπως όλες οι θεωρίες που προέρχονται από την Ευρώπη, ο αναρχισμός ήταν για την Λ. Αμερική ένα προϊόν εισαγωγής. Όμως οι ιδέες δεν είναι στείρα αντικείμενα αλλά διαμορφώνουν και καθορίζουν σχέσεις και σαν τέτοιες πρέπει να προσαρμόζονται σε κάθε νέο πεδίο, σαν συνέπεια, να μετασχηματίζονται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Το να πεις ότι ο αναρχισμός μεταφέρθηκε από τους Ευρωπαίους μετανάστες είναι σαν να δηλώνεις το προφανές. Η ερμηνεία όμως του γεγονότος σαν ένδειξη ασημαντό-

τητας είναι μάλλον επιδειξη ανοησίας. Παρενθετικά, αν κάτι ήταν πραγματικά ξενόφερτο, με όλη την έννοια της λέξης, ήταν η ιδέα της πατρίδας και η εθνικιστική ιδεολογία. Ο αναρχισμός δεν ήταν απλά η ιδεολογία των εργατών και των εξαθλιωμένων χωρικών που φτάνοντας στην νέα ήπειρο έβλεπαν όλες τις επίδες τους για μια καλύτερη ζωή να καταρρέουν, αδιαφορώντας για την αντικατάσταση των παλαιών μοναρχιών από νέες δημοκρατικές ολιγαρχίες με εξίσου βαριά καταπίεση. Πολύ σύντομα έγινε ο τρόπος ερμηνείας του κόσμου και της κοινωνίας που υιοθέτησαν οι αυτόχθονες πληθυσμοί, από το Μεξικό ως την Αργεντινή, από τη δράση του Zalocostia¹ στο Chalco ως τον Facon Grande στην Παταγονία. Πολύ σπάνια έχει παρατηρηθεί ότι η αναρχική θεωρία του αυτοδιαχειριζόμενου κολλεκτιβισμού, εφαρμοσμένη στο αγροτικό ζήτημα, συνέπιπτε στην πράξη με τον αρχικό τρόπο της οργάνωσης και της ζωής των ιθαγενών του Μεξικού και του Περού, προγενέστερα όχι απλά της επικράτησης του Ισπανικού ιμπεριαλισμού αλλά και του ιμπεριαλισμού των Αζτέκων και των Ινκας. Στο μέτρο που οι Αναρχικοί κατόρθωσαν να φτάσουν μέχρι τους ιθαγενείς, δεν τους αποκάλυψαν κάποιες εξωτικές θεωρίες αλλά μάλλον επανέφεραν στη συνείδηση τους τις πανάρχαιες αγροτικές ιδεολογίες του "caipull" και του "aylla".

Από την άλλη μεριά ανάμεσα στους μιγάδες εμφανίστηκε πολύ συχνά μια επαναστατική τάση και μια απέχθεια για κάθε μορφή της κρατικής εξουσίας που αποτελούσε γόνιμο έδαφος για την ελευθεριακή κοσμοθεωρία, όταν δεν χειραγωγούνταν από милитарιστικές ιδεολογίες. Σχεδόν ποτέ δεν αναφέρεται η ύπαρξη ενός μεγάλου αριθμού αναρχικών ιθαγενών στην Αργεντινή, την Ουρουγουάη και τη νότια Βραζιλία, που έβρισκε την έκφρασή του στους ελευθεριακούς payadores². Όμως, ακόμα και αν αγνοήσουμε αυτά τα γεγονότα, τα οποία αναμφίβολα θεωρούνται ασημαντά από τους ακαδημαϊκούς και τους μαρξιστές ιστορικούς, μπορούμε να πούμε χωρίς δισταγμό ότι ο αναρχισμός ριζώσε ανάμεσα στους αυτόχθονες εργάτες, πολύ πιο εκτεταμένα και βαθιά από ότι ο μαρξισμός με μοναδική εξαίρεση, ίσως τη Χιλή.

Το Λατινοαμερικάνικο κίνημα, αν και δεν συνέβαλε ιδιαίτερα στη διαμόρφωση της αναρχικής κοσμοθεωρίας, από την άποψη της πρακτικής και της οργάνωσης παρουσίασε μορφές άγνωστες στην Ευρώπη. Έτσι, για παράδειγμα η αναρχοσυνδικαλιστική FORA³ (Federacion Obrera Regional Argentina) ήταν υπόδειγμα μιας οργάνωσης η οποία, όντας πλειοψηφική στην εργατική τάξη, δεν έκανε ποτέ καμιά παραχώρηση στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, υιοθετώντας συγχρόνως ένα οργανωτικό μοντέλο διαφορετικό τόσο από της C.N.T. όσο και από της I.W.W. Άλλο παράδειγμα, τυπικά Λατινοαμερικάνικο, είναι η ύπαρξη του φιλελεύθερου Μεξικάνικου κόμματος, PLM⁴, το οποίο, μερικά χρόνια μετά την ίδρυση του, το 1905, υιοθέτησε τον αναρχισμό, σαν αποτέλεσμα κυρίως τους έργου του R. Flores Magon διατηρώντας όμως το όνομα του και εμφανι-

ζόμενος σαν πολιτικό κόμμα, κάτι που προκάλεσε πολύ σκληρές κριτικές από εκφραστές της ευρωπαϊκής αναρχικής "ορθοδοξίας", όπως το Jean Grac.

Με την εξαίρεση του P.L.M., (κάτι αντίστοιχο του οποίου μπορούμε να συναντήσουμε μόνο στο σημερινό P.V.P.⁵ της Ουρουγουάης, του οποίου όμως ο αναρχισμός είναι οπωσδήποτε αμφιλεγόμενος) μπορούμε να πούμε ότι ο αναρχισμός στη Λατινική Αμερική εμφανίστηκε σχεδόν ολοκληρωτικά με τη μορφή του αναρχοσυνδικαλισμού και ήταν πάντα συνδεδεμένος με αγροτικές και εργατικές οργανώσεις. Υπήρχαν, χωρίς αμφιβολία, ορισμένοι ατομικιστές στην Αργεντινή, την Ουρουγουάη, τον Παναμά και αλλού, όπως και στις δεκαετίες του 1880 και 1890 υπήρχαν στο Buenos Aires ορισμένοι αναρχοκομμουνιστές, αντιτιθέμενοι στη συνδικαλιστική οργάνωση, όμως η τεράστια πλειοψηφία των Λατινοαμερικάνων αναρχικών υποστήριζε ένα συνδικαλισμό επαναστατικό και αντι-πολιτικό (και όχι όπως ορισμένοι συνηθίζουν να λένε α-πολιτικό). Αυτή ακριβώς είναι η διαφορά του Λατινοαμερικάνικου αναρχισμού από αυτόν της Βόρειας Αμερικής. Στις ΗΠΑ υπήρχε οπωσδήποτε ένα ισχυρό αναρχικό συνδικαλιστικό ρεύμα, του οποίου η πιο λαμπρή μαρτυρία είναι οι μάρτυρες του Σικάγο του 1886. Αυτός ο αναρχισμός, που αντιπροσώπευε τη συνέχεια του Αμερικάνικου απελευθερωτικού κινήματος στο πεδίο της βιομηχανικής κοινωνίας, υποστηριζόταν από μετανάστες, (Ιταλούς, Γερμανούς, Σλάβους κ.λπ.) που αναγνώριζαν σαν επαναστατικό πρότυπο το γερμανό αναρχικό μετανάστη Johann Most. Αργότερα υπήρχε ο επαναστατικός συνδικαλισμός της I.W.W., αναρχικού ή σχεδόν αναρχικού χαρακτήρα, που μετέφερε στον κόσμο της βιομηχανικής εργασίας τους μύθους, των αγώνων των αγροτών της Δύσης. Από την άλλη μεριά υπήρχε, πολλά χρόνια πριν, ένα αυθεντικά αμερικάνικο, αναρχικό ρεύμα με εκπροσώπους του μεγάλης μορφής της λογοτεχνίας, όπως το Thoreau και ο Emerson, που δεν είχε καμιά σχέση με το εργατικό κίνημα και του οποίου η αφετηρία ήταν ο ριζοσπα-

FORA, ήταν πιο ριζοσπαστικός, μέχρι το σημείο να θεωρείται από την Ισπανική CNT εξτρεμιστικός. Στην Ουρουγουάη, όπως έχει παρατηρήσει ο Nettlau, ήταν πιο ειρηνικός, ίσως γιατί κυνηγήθηκε λιγότερο, εκτός από την περίοδο της τελευταίας δικτατορίας. Στο Μεξικό έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πολιτική σκηνή, όχι μόνο εξαιτίας της συμμετοχής των οπαδών του Magon στην επανάσταση εναντίον του Porfirio Diaz, αλλά και του γεγονότος ότι για κάποιο χρονικό διάστημα οι "κόκκινοι μαχητές" του Casa del Obrero Mundial είχαν συμμαχήσει με τον Carranza εναντίον στο Zapάτα και το Βάλα⁶. Αλλά και αργότερα, οι εκπρόσωποι της C.G.T. διαπραγματευόταν με τον ίδιο τον πρόεδρο Obregon. Στη Βραζιλία, αντίθετα, το αναρχικό κίνημα βρισκόταν πάντα στην παρανομία, καθώς οι αγωνιστές του ήταν συνέχεια στόχος των νόμιμων ή παράνομων ένοπλων συμμοριών, με συνεχείς φυλακίσεις εξορίες και δολοφονίες.

Από το 1918 ως το 1923 σε ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής ήταν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο η ύπαρξη της τάσης του "αναρχομπολσεβικισμού". Μετά τη μπολσεβίκικη επανάσταση του 1917, πολλοί αναρχικοί στην Αργεντινή, την Ουρουγουάη, τη Βραζιλία και κυρίως στο Μεξικό, δήλωσαν την υποστήριξη τους στο Λένιν και τη σοβιετική κυβέρνηση, εξακολουθώντας να θεωρούν τους εαυτούς τους αναρχικούς. Αυτή η τάση εξαφανίστηκε με το θάνατο του Λένιν, ενώ όσοι συνέχισαν να υποστηρίζουν το Στάλιν είχαν από καιρό αποκηρύξει τον αναρχισμό.

Σε όλες τις Λατινοαμερικάνικες χώρες ο αναρχισμός, εκτός από ένα εκτεταμένο θεωρητικό οπλοστάσιο και ένα ογκώδη προπαγανδιστικό περιοδικό τύπο, παρουσίασε και πολλούς ποιητές και συγγραφείς, οι οποίοι ήταν συχνά σημαντικότερες μορφές της λογοτεχνίας. Σε ορισμένες χώρες μάλιστα αυτό το φαινόμενο ήταν ιδιαίτερα εκτεταμένο. Μπορεί κανείς άνετα να υποστηρίξει ότι η πλειοψηφία των συγγραφέων της Ουρουγουάης⁷ και της Αργεντινής στα χρόνια από το 1890 ως το 1920 ήταν αναρχικοί ή επηρεασμένοι απ' τον αναρχισμό. Στη Βραζιλία και στο Περού, την ίδια εποχή, υπήρχαν αρκετοί αντιεξουσιαστές λογοτέχνες, αν και όχι τόσο όσοι στην περιοχή του Rio de la Plata. Στην Κολομβία, τη Βενεζουέλα, το Πόρτο Ρίκο και αλλού όχι μόνο υπήρξε μια σημαντική επιρροή του αναρχισμού στη λογοτεχνία αλλά και μπορούμε να πούμε ότι ήταν πολύ πιο εκτεταμένη από την επιρροή του στο εργατικό κίνημα. Πρέπει πάντως να σημειώσουμε ότι ακόμα και στις χώρες όπου ο αναρχισμός και η λογοτεχνία ήταν σχεδόν έννοιες ταυτόσημες, όπως στην περιοχή του Rio de la Plata, οι αναρχικοί διανοούμενοι ποτέ δεν αποδεχόταν το ρόλο της ελίτ ή της επαναστατικής πρωτοπορίας, ούτε είχαν σχέση με την επίσημη διανοήση ή τους πανεπιστημιακούς κύκλους. Σ' αυτό το σημείο ο αναρχισμός διαφέρει ριζικά από τον μαρξισμό.

Η παρακμή του Λατινοαμερικάνικου αναρχικού κινήματος, η οποία δεν συνεπάγεται επ' ουδενί και την ολοκληρωτική του εκμηδένιση, ήταν αποτέλεσμα κυρίως τριών αιτιών:

- 1) Το πλήθος των πραξικοπημάτων, με περισσότερο ή λιγότερο φασιστική ιδεολογία, τα οποία εκδηλώθηκαν στη δεκαετία του 1930. (Ο Ουριμπούρο στην Αργεντινή, ο Βάργκας στη Βραζιλία, ο Τέρα στην Ουρουγουάη κ.λπ.). Όλες αυτές οι δικτατορίες χαρακτηριζόταν από μία έντονη καταπίεση ενάντια στο εργατικό κίνημα, στις αριστερές οργανώσεις και κυρίως στους αναρχικούς. Σε ορισμένες χώρες, όπως στην Αργεντινή, φτάσαν μέχρι την ολοκληρωτική διάλυση των εργατικών αναρχοσυνδικαλιστικών ομοσπονδιών.
- 2) Η ίδρυση των μπολσεβικικών κομμουνιστικών κομμάτων. Η βοήθεια της Σοβιετικής Ενωσης και των αδερφών Ευρωπαϊκών κομμάτων αύξησε την επιρροή και το γόητρο των φιλοσοβιετικών οργανώσεων και αγωνιστών. Σε ορισμένες χώρες περισσότερο, όπως στη Βραζιλία, και σ' άλλες λιγότερο, όπως στην Αργεντινή, υπήρχαν αναρχικοί που μεταπήδησαν στο κομμουνιστικό κόμμα.
- 3) Η εμφάνιση των εθνικιστικών - λαϊκιστικών ρευμάτων, περισσότερο ή λιγότερο συνδεδεμένων με τις ένοπλες δυνάμεις και τους πρωταγωνιστές των πραξικοπημάτων.

Η κυριαρχία του Ευρωπαϊκού, και κυρίως του Βορειοαμερικάνικου ιμπεριαλισμού, εξέτρεψε την αντίσταση από την πάλη των τάξεων στους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες. Οι εργάτες αντιλαμβάνονταν την εκμετάλλευση και την καταπίεση σαν αποτέλεσμα της παρουσίας των ξένων δυνάμεων. Η ντόπια και η ξένη αστική τάξη, συνδεδεμένη με το στρατό και την καθολική εκκλησία, τους έπειθε

στικός φιλελευθερισμός του Jefferson και άλλων διανοητών του 18ου αιώνα. Δεν υποστήριζε μια αντεργατική ιδεολογία, όμως αναπτυσσόταν σε ένα πεδίο μακριά από τους εργατικούς αγώνες, εστιάζοντας στην άρνηση του κράτους και της γραφειοκρατικής μηχανής, στα ανθρώπινα δικαιώματα, στον αντιμιλιταρισμό κ.λπ.

Από την άλλη μεριά, ο αναρχισμός εμφανίστηκε με διαφορετικό τρόπο σε διάφορες χώρες της Α. Αμερικής. Στην Αργεντινή, με τη

ότι ο εχθρός δεν ήταν παρά το ξένο κεφάλαιο και τα ξένα κράτη. Αυτή η βασικά κατευθυνόμενη πεποιθση είναι, στην πραγματικότητα, η κύρια αιτία της παρακμής του αναρχισμού. Όλα τα υπόλοιπα, συμπεριλαμβανομένων και των ενδογενών δυσχερειών που αντιμετωπίζει στη σύγχρονη εποχή μια αναρχική οργάνωση, όπως η πραγματική ή φαινομενική ουτοπικότητα των ξεχωριστών της προτάσεων, ή η δυσκολία της λειτουργίας αντι-γραφειοκρατικών συνδικάτων, είναι δευτερεύουσας σημασίας.

Του Angel J. Cappelletti, καθηγητή της Φιλοσοφικής του πανεπιστημίου Simon Bolivar του Caracas της Βενεζουέλα. Από το περιοδικό "Acragia" των ισπανόφωνων αναρχικών της Αυστραλίας.

Σημειώσεις - μετάφραση: Νίκος "Voodoo Child" Νικολαΐδης

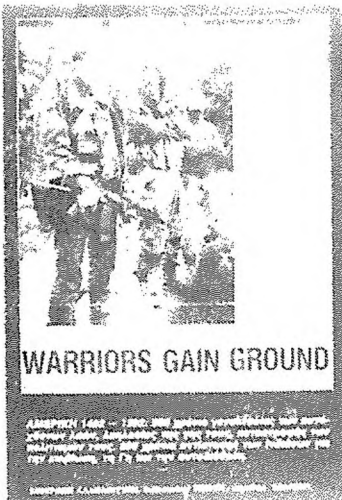
(Οι πληροφορίες των σημειώσεων προέρχονται κυρίως από το βιβλίο του Angel J. Cappelletti "Hechos Y figuras del Anarquismo His panamericano" που μεταφράζεται και θα κυκλοφορήσει σύντομα).

- (1) Francisco Zalacoata: Μεξικάνος επαναστάτης, ινδιάνικης καταγωγής. Το 1863, επηρεασμένος από το Ροδοκανάτι συμμετείχε στην ίδρυση της Ομάδας Σοσιαλιστών Φοιτητών. Το 1865 συμμετείχε στην πρώτη απεργία της Ιστορίας του Μεξικό στα εργοστάσια ιματισμού που καταστέλλεται βίαια. Μαζί με το Ροδοκανάτι ιδρύουν στο Chalco ένα ελεύθερο σχολείο ενώ συγκρόνως προωθούν τη συνδικαλιστική οργάνωση και το σοσιαλιστικό τύπο. Οι αντιλήψεις του θα ριζοσπαστικοποιηθούν εξαιτίας της βίαιης στάσης της κυβέρνησης και των δραματικών γεγονότων του 1869, συγκεκριμένα της αματηρής καταστολής της εξέγερσης των αυτόχθονων πληθυσμών του Chalco - Texcoco που παρακινημένοι από τον επίσης ινδιάνο και μαθητή του Zalacoata, Julio Cháñez, προσπάθησαν να επαναφέρουν το πατροπαράδοτο σύστημα οργάνωσης του caipull, στην ουσία τον αναρχικό αγροτικό φεντεραλισμό. Μετά την εκτέλεση του Cháñez την 1η Σεπτεμβρίου 1869 ο Zalacoata υποστηρίζει με φανατισμό τις ιδέες του Bakunin. Το 1878 με βάση ένα πρόγραμμα κοινωνικής οργάνωσης που συντάσσει, καλεί σε ένοπλη εξέγερση. Οι ένοπλες ομάδες του Zalacoata πολέμησαν ενάντια στον εθνικό στρατό μέχρι το 1880 όταν μετά από μια μάχη ο Zalacoata συνελήφθη και εκτελέστηκε. Η αντίσταση όμως δεν μπορούσε πια να ανακοπεί. Αμέσως εμφανίστηκε το αντάρτικο σώμα του Alberto Sonta Fe που αγωνίστηκε μέχρι το 1890.
- (2) Οι payadores ήταν περιπλανώμενοι τραγουδιστές που με τη συνδεία μιας κιθάρας προπαγάνδιζαν τις ιδέες του ελευθεριακού σοσιαλισμού στους αναλφάβητους χωρικούς, ταξιδεύοντας μέχρι το πιο απομακρυσμένο οικισμό. Από αυτούς εκλύει την καταγωγή του το τόσο δημοφιλές (και κατακλεμένο) και στη χώρα μας, κατά τη δεκαετία του '70, πολιτικό τραγούδι της Α. Αμερικής. Συνεκιστής της παράδοσης των payadores είναι ο Ουρουγουανός αναρχικός τραγουδιστής, Carlos Molina, που το 1991 επισκέφθηκε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, προσκεκλημένος της Α.Ι.Τ.
- (3) Η FORA ιδρύθηκε στις 25 Μαΐου 1901. Σημαντικό ρόλο στην ίδρυση της είχαν γνωστοί Καλοί Αναρχικοί, όπως ο Errico Malatesta

και ο Pietro Gori (στα τελευταία χρόνια του 19ου αιώνα υπήρχε στην Αργεντινή σημαντικός αριθμός εξόριστων Ιταλών).

- (4) Μετά από τις εξεγέρσεις των Cháñez, Zalacoata, Sonta Fe κ.λπ. στο Μεξικό και την άγρια καταστολή τους επιβλήθηκε μια απόλυτη στρατοκρατία και υπήρξε ανακοπή του επαναστατικού ρεύματος σχεδόν για δύο δεκαετίες. Η επιλογή του όρου "φιλελεύθεροι" ήταν θέμα τακτικής. Όπως λέει και ο ίδιος ο Flores Magón: "Δεν πρόκειται παρά καθαρά για θέμα τακτικής. Αν από την αρχή αποκαλούμαστε αναρχικοί, πολύ λίγοι θα μας άκουγαν. Χωρίς να αποκαλούμαστε αναρχικοί έχουμε διαδώσει τις ιδέες μας.. ενάντια στις κυρίαρχες τάξεις... κανένα φιλελεύθερο κόμμα στον κόσμο δεν έχει τις αντικαπιταλιστικές μας ιδέες που είναι έτοιμες να προκαλέσουν μια επανάσταση και δεν θα μπορούσαμε να το καταφέρουμε αυτό ούτε αν λεγόμαστε, αντί για αναρχικοί, σοσιαλιστές. Όλα είναι θέμα τακτικής. Θα φροντίσουμε ώστε κατά τη διάρκεια της επανάστασης η γη να αποδοθεί στο λαό. Μόνο έτσι δεν θα τον εξαπατήσουν. Επίσης τα εργοστάσια, τα ορυχεία κ.λπ. Για να μην προκαλέσουμε αντιδράσεις θα συνεχίσουμε την ίδια τακτική που μας έχει αποφέρει τόσο καλά αποτελέσματα: Θα συνεχίσουμε να λεγόμαστε φιλελεύθεροι ενώ στην πραγματικότητα θα προπαγανδίζουμε την Αναρχία και οι πράξεις μας θα είναι πράξεις αναρχικές". (Lowell L Blaisdell, The desert Revolution, Baja California, 1911, Madison, 1962). Ο Ricardo Flores Magón ήταν μια μορφή του Λατινοαμερικάνικου αναρχικού κινήματος τόσο σημαντική, που όπως και για τον Πλωτίνο Ροδοκανάτι δεν φτάνουν λίγες γραμμές για τη ζωή του αλλά αντίθετα χρειάζεται η έκδοση μονογραφίας. Πέθανε κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες στη φυλακή Fort Leavenworth στις ΗΠΑ, στις 20 Νοέμβριο του 1922.
- (5) P.V.P. (Partido de la Victoria del Pueblo). Κόμμα της νίκης του λαού. Δημιουργήθηκε από εξόριστους αναρχικούς που χωρίς να διακόψουν τις σχέσεις τους με τη CNT υποστήριξαν τη συγκρότηση της πλαιτιάς συμμαχίας ενάντια στη δικτατορία που προπαγάνδιζε το K.K.
- (6) Το παράδοξο αυτό γεγονός βρίσκεται την εξήγηση του μάλλον στο ακόλουθο περιστατικό. Είναι γνωστό ότι οι περισσότεροι αγρότες, οπαδοί του Ζαπάτα, ήταν φανατικοί Χριστιανοί, και μάλιστα πήγαιναν στη μάχη με την εικόνα της παρθένας της Γουαδελούπης. Αυτό το γεγονός δημιουργούσε συχνά προστριβές οι οποίες απ' ότι φαίνεται έφτασαν μέχρι την ένοπλη σύγκρουση. Όσο για την τακτική της CGT, να συζητά δηλαδή με την εξουσία η οποία θεβαίως έδειχνε αυτή την "καλή διάθεση" ακριβώς γιατί ήταν σε δύσκολη θέση, αντί να προωθεί την ένοπλη εξέγερση, σύντομα αναγνωρίστηκε σαν ολέθριο σφάλμα με την συνεισφορά μάλιστα του Durruti, που επισκέφθηκε το Μεξικό το 1921, ήταν όμως αργά. Η θορακιά σκιά του Αμερικάνικου Ιμπεριαλισμού είχε ήδη σκεπασεί τη χώρα και οι όροι ένοπλης αντιστάσεως ήταν πια άνιστοι.
- (7) Όπως οι Ουρουγουανοί συγγραφείς Florencio Sánchez, Angel Falco, Ernesto Herrera, Edmundo Bianchi και Alberto Marinio Gahn. Ακόμα ο διάσημος Περουβιανός λογοτέχνης Gonzalez Prada, ο José Alsina (ο "Παραγουανός Ιψεν"), ο Luis Pozzo και ο Pedro Casullo από την Παραγουάη κ.λπ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΟΜΟΕΘΝΙΑΣ ΤΩΝ ΙΠΟΚΕΖΩΝ

Οι γυναίκες των έξι Εθνών που απαρτίζουν την Ομοεθνία των Ιροκέζων, σαν προστάτες της γης μας, δεν πουλήσαμε, ούτε και παραχωρήσαμε ποτέ κομμάτι της προγονικής μας γης. Σαν κυρίαρχο έθνος, έχουμε τους δικούς μας νόμους, παραδόσεις, έθιμα και περιοχή. Απαιτούμε από τον Καναδά να σταματήσει την ανάμιξη του με την γενέτειρα και κυρίαρχη γη μας.

Η Καναδική Κυβέρνηση, συνεχώς με τα δικαστήρια και τις υπηρεσίες της, έχει συνειδητά και εσκεμμένα προωθήσει μια πολιτική πολιτιστικής και φυλετικής γενοκτονίας στους Ινδιάνους της Ομοεθνίας. Η τοπική Κυβέρνηση (το φυλετικό συμβούλιο), είναι απλά μια επέκταση της Καναδικής Κυβέρνησης. Μέσω αυτού έχουν δημιουργήσει μια πολιτική σχεδιασμένη να καταστρέψει την αυτοκυριαρχία μας.

Η υποκριτική στάση του Καναδά απέναντι στους Mohawks πρέπει να τερματιστεί πριν υπάρξει οποιαδήποτε σχέση ειρήνης και αρμονίας.

Επειδή η Καναδική Κυβέρνηση αρνείται να σεβαστεί το δικαίωμά μας στην προγονική γη, οι Mohawks της Ομοεθνίας των Ιροκέζων αναγκαστήκαμε να στήσουμε οδοφράγματα για να προστατευθούμε από τις παράνομες εισβολές στη γη μας. Το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση και την αυτοάμυνα είναι θεμελιώδη σύμφωνα με τους διεθνείς, αλλά και τους δικούς σας νόμους. Το ίδιο ισχύει και για την κυρίαρχη Ομοεθνία των Ιροκέζων. Αντιστεκόμαστε και θα συνεχίσουμε να αντιστεκόμαστε σε οποιαδήποτε προσπάθεια, απ' όλες τις ξένες αστυνομικές / παραμilitaryτικές και δυνάμεις πολιτών, για εισβολή στην περιοχή μας και την ανάμιξη της στο δικαίωμα μας στην προγονική γη. Η ευθύνη για τυχούσα αιματοχυσία, θα βαρύνει το λαό του Καναδά και την Κυβέρνησή του.

Η ιστορία σας της βίας ή οι απειλές της βίας εναντίον μας στο μέλλον, είναι τα αληθινά οδοφράγματα που εμποδίζουν την αρμονική συμβίωση ανάμεσα στους λαούς μας. Δεν μπορείτε να μας κατηγορήσετε επειδή υπερασπιζόμαστε την διακήρυξη του δικαιώματός μας στη μητέρα γη.

ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΜΗ

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί τη μετάφραση ενός άρθρου που έφτασε στα χέρια μας στις αρχές του καλοκαιριού. Έχει γραφτεί στα τέλη του Οκτώβρη του 1990 από ένα σύντροφο αναρχικό και φίλο που ζει στη Ρώμη της Ιταλίας. Το κείμενο (μέρος του οποίου έχει δημοσιευτεί και σε ιταλικά έντυπα) κατακλύσσεται με την κατάσταση που επικρατεί στη Ρώμη, κυρίως όσο αφορά τις καταλήψεις σπιτιών. Ο συγγραφέας του άρθρου, σαν κάτοικος της μοναδικής κατάληψης στέγης στη Ρώμη (η διαφοροποίηση με τα κοινωνικά κέντρα και τις καταλήψεις των οικογενειών γίνεται ορατή με την ανάγνωση του κειμένου), παραθέτει στοιχεία και απόψεις που απορρέουν από μια εμπειρία ετών τόσο στο κίνημα των καταλήψεων όσο και στο αναρχικό κίνημα της Ιταλίας.

Κατά τη διάρκεια της μετάφρασης του άρθρου προστέθηκαν και κάποιες νεότερες πληροφορίες καθώς και μερικές υποσημειώσεις γεγονός που διασφαλίζει την ισχύ των στοιχείων και των καταστάσεων που περιγράφονται στο κείμενο.

Στη Ρώμη υπάρχουν πολλοί κατειλημένοι χώροι, που ονομάζονται "ΚΑΤΕΙΛΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ" (CENTRI SOCIALI OCCUPATI E AUTOGESTITI). Τη στιγμή αυτή υπάρχουν περίπου δέκα τέτοια κέντρα, τα περισσότερα απ' τα οποία λειτουργούν εδώ και τρία χρόνια. Σ' αυτούς τους χώρους οργανώνονται συναυλίες, πολιτικές συγκεντρώσεις και κουβέντες, προβολές βίντεο και κινηματογράφου καθώς και διάφορες άλλες κοινωνικές δραστηριότητες. Τα κέντρα αυτά δεν είναι όλα ενεργά σε μια σταθερή βάση, υπάρχουν όμως κάποια που οι δραστηριότητές τους εντοπίζονται εβδομαδιαία. Το πιο γνωστό είναι αναμφισβήτητα το "FORTE PRENESTINO"¹, πάνω απ' όλα για τις συναυλίες γνωστών HARD CORE συγκροτημάτων απ' την Αμερική, που συγκεντρώνουν κάθε Σάββατο βράδυ, περίπου χίλια άτομα στο συναυλιακό χώρο της κατάληψης.

Αυτοί οι χώροι διευθύνονται κυρίως από κομμουνιστές², διαφορετικών όμως οργανώσεων και ομάδων, στοιχείο που φυσικά προκαλεί πολιτικές διαφορές μεταξύ των καταληψιών. Το βάρος του πολιτικού τους αγώνα το ελχουν κυρίως στην προσπάθεια να αναγνωριστούν απ' τη Δημοτική αρχή, σαν μια πολιτική δύναμη, να την αναγκάσουν να τους παραχωρήσει τα ήδη κατειλημένα κτίρια³ και τέλος να εισπράξουν οικονομική βοήθεια από το δημόσιο.

Εκτός από τα "ΚΑΤΕΙΛΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ", στη Ρώμη, υπάρχουν άλλες τρεις μεγάλες καταλήψεις, οι οποίες βρισκονται στα προάστια (μια μάλιστα απ' αυτές έχει ζωή δέκα χρόνων). Στις καταλήψεις αυτές μένουν κυρίως οικογένειες, αλλά και μερικοί σύντροφοι. Τα κτίρια ήταν ιδιοκτησία του δημοτικού συμβουλίου, το οποίο είχε χρηματοδοτήσει την ανέγερσή τους με σκοπό, υποτίθεται, να στεγαστούν σ' αυτά άστεγες οικογένειες. Παρόλες όμως τις διακηρύξεις τα σπίτια διατηρούνταν άδεια, για μεγάλο χρονικό διάστημα, αφήνοντας την κερδοσκοπία να οργιάζει.

Αρχικά αυτές οι καταλήψεις ήταν αυθόρμητες, και εννοώ ότι οι άστεγες οικογένειες οργανώθηκαν από μόνες τους και προχώρησαν στην κατάληψη των διαμερισμάτων. Αργότερα, κάποιιοι σύντροφοι

ήρθαν για να δώσουν περισσότερο πολιτικό περιεχόμενο και να ξεκινήσουν τον πολιτικό αγώνα. Ίσως είναι δύσκολο να κατανοήσει κανείς αυτή τη διαφορά, που όμως υπάρχει και συχνά γίνεται πολύ μεγάλη, μια και οι περισσότερες απ' αυτές τις οικογένειες εξαγωγάστηκαν να μπουν στα άδεια σπίτια, γιατί απλά χρειαζόταν μια στέγη και δεν είχαν εναλλακτική λύση.

Αυτό που πολιτικά εκφράζουν οι συγκεκριμένες καταλήψεις (μιλάω για τα τρία μεγάλα συγκροτήματα διαμερισμάτων, στα προάστια της Ρώμης, που έχουν καταληφθεί από χιλιάδες οικογένειες) και ο σκοπός για τον οποίο διεξάγουν τον πολιτικό τους αγώνα είναι, στην ουσία, η εξασφάλιση των κατοικιών σύμφωνα όμως με ένα νόμο που θα εγγυάται την παραχώρηση των σπιτιών αυτών στις άστεγες οικογένειες.

Αυτά, μέσα σε γενικές γραμμές, εκφράζει το εναλλακτικό κίνημα εδώ στη Ρώμη. Φυσικά αναπτύσσονται και άλλες πολλές συλλογιστικές (συχνά και με εκδοτική παρουσία), υπάρχει και λειτουργεί ένας ραδιοσταθμός⁴, πολλές εφημερίδες και περιοδικά, αλλά τίποτα απ' όλα αυτά, κατά τη γνώμη μου, δεν δίνει αυτό το διαφορετικό, το σημαντικό ίσως, ερέθισμα.

Τέλος υπάρχει και η δικιά μας κατάληψη, ένα μεγάλο κτίριο κοντά στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό, το οποίο καταλάβαμε στις 2 του Ιούνη 1990. Απ' την αρχή η ιδέα ήταν να καταλάβουμε ένα χώρο με σκοπό την οργάνωση κοινωνικών δραστηριοτήτων και γενικά για να έχουμε τη δυνατότητα να εκφράζουμε τους εαυτούς μας, μα πάνω απ' όλα για να εκφράζουμε όλα αυτά που βιώνουμε καθημερινά. Πιστεύουμε στην "ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ", μακριά από κηρύγματα και νουθεσίες. Δε μας αρέσει να συζητάμε και να οργανώνουμε πράγματα μέσα σ' ένα κατειλημένο χώρο και αργότερα να επιστρέψουμε στο σπίτι μας και στις οικογένειές μας, ή σ' ένα νοικιασμένο διαμέρισμα, μια στρωμένη δουλειά, κλπ.

Εκτός απ' αυτά πιστεύουμε στην αυτοδιαχείριση και στις μεθόδους άμεσης δράσης, γι' αυτό και κατά βάση αρνούμαστε συμβιβασμούς με τη Δημοτική αρχή, που πιθανά να δρομολογούσαν μια

μελλοντική παραχώρηση του σπιτιού. Θεωρούμε ότι η μόνη εγγύηση για να έχουμε το σπίτι στα χέρια μας, είναι η δικιά μας δύναμη, η θέλησή μας να το κατοικήσουμε και να επικοινωνήσουμε μέσα σ' αυτό.

Αρνούμαστε την ιδέα σύμφωνα με την οποία μια πολιτική ομάδα διευθύνει και διαχειρίζεται τη λειτουργία μιας κατάληψης (όπως για παράδειγμα συμβαίνει στις καταλήψεις των οικογενειών) γιατί πιστεύουμε πως κάθε πολιτική ή πρακτική απόφαση πρέπει να παίρνεται απ' όλα τα άτομα που ζουν στο σπίτι.

Έχουμε αρνηθεί το ρόλο της οικογένειας γιατί για μας η ανάγκη της κατοικίας, γεννιέται σαν μια ατομική ανάγκη, γι' αυτό και ο αγώνας μας δε γίνεται για να υποδεχτεί και να επιστημονήσει απλά την αντίφαση της κοινωνικής πρόνοιας, που υποτίθεται πως παρέχει το κράτος, αλλά στοχεύει στο "χτήσιμο" ριζοσπαστικών - εναλλακτικών λύσεων έξω απ' τους μηχανισμούς του, όσο το δυνατό περισσότερο.

Ένα μικρό ιστορικό της κατάληψής μας: Μπήκαμε στο σπίτι στις 2 του Ιούνη (στην Ιταλία είναι μέρα διακοπών των ενόπλων δυνάμεων) και μέχρι σήμερα δεν είχαμε ιδιαίτερα προβλήματα με την αστυνομία, ίσως γιατί στην αρχή ήταν πολύ απασχολημένη με την γαμημένη ποδοσφαιρική φιέστα του μουντιάλ ("ITALIA '90")⁵ και αργότερα πιθανώς προτίμησαν να συνειδητοποιήσουν με τον καιρό τη δύναμή μας και τις πιθανότητες που είχαμε να συνεχίσουμε να κρατάμε το σπίτι κατειλημένο, μια και είμασταν η μοναδική κατάληψη στέγης στη Ρώμη (κι απ' την άλλη βρισκόμαστε σε μια λαϊκή συνοικία που ιστορικά αποτελεί και ένα ορόσημο για το ριζοσπαστικό - εναλλακτικό κίνημα). Οπωσδήποτε οι προκλήσεις θα ήταν αδύνατο να απουσιάσουν απ' την πιο στρατοκρατούμενη πόλη της Ιταλίας, πιστεύω όμως ότι εμείς έχουμε κάνει τη μεγαλύτερη πρόκληση.

Είμαστε περίπου είκοσι άτομα, ένας αριθμός που συνεχώς αυξομειώνεται γιατί όπως φαντάζεστε πρόκειται για μια πολύ ανοιχτή κατάσταση, και μέχρι στιγμής το πρόβλημα βρίσκεται ανάμεσά μας τόσο όσον αφορά τις προσωπικές σχέσεις όσο κι όταν πρόκειται να γίνουν κάποιες πολιτικές επιλογές. Τα άτομα τα οποία ζουν τώρα στο σπίτι δεν αποτελούσαν μια ομάδα που δούλεψε για να προετοιμάσει την κατάληψη, κάποιοι από μας βέβαια είχαν συζητήσει και δουλέψει μαζί από πριν, όμως οι περισσότεροι γνωρίστηκαν ουσιαστικά μέσα απ' το γεγονός της κατάληψης. Είναι λοιπόν πολύ δύσκολο να "χτίσουμε" και να βγάλουμε προς τα έξω μια ταυτότητα, όμως προσπαθούμε και η τωρινή κατάσταση (να ζεις σε μια κατάληψη στέγης) δεν θα μπορούσε να είναι καλύτερη.

Εξαιτίας των δικών μας εσωτερικών προβλημάτων αλλά πάνω απ' όλα εξαιτίας των πολιτικών διαφορών που έχουμε με τις άλλες καταλήψεις της Ρώμης δεν διατηρούμε καμία ιδιαίτερη σχέση μαζί τους, αλλά προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια επαφή κι ένα δίκτυο πληροφόρησης με άλλες καταλήψεις στην Ιταλία και ταυτόχρονα εξετάζουμε και την πιθανότητα μιας νέας κατάληψης στέγης, στη Ρώμη, σύντομα.

Ο χώρος τον οποίο έχουμε καταλάβει είναι πολύ μεγάλος (στον πρώτο όροφο υπάρχουν οι κοινόχρηστοι χώροι, η κουζίνα, το μπάνιο, δωμάτια για φιλοξενία, χώροι για διάβασμα και προβολές βίντεο, ενώ στο δεύτερο όροφο βρισκονται τα δωμάτια που μένουμε). Προσπαθούμε λοιπόν όσο είναι δυνατό να οργανώσουμε εκδηλώσεις στο εσωτερικό της κατάληψης. Μέχρι στιγμής έχουμε κάνει δύο πάρτυ με βασικό σκοπό την εξοικονόμηση χρημάτων, μια και η κατάσταση του σπιτιού απαιτούσε πολύ προσωπική εργασία και αγορά υλικών, ενώ τελευταία οργανώσαμε και μια εκδήλωση - συζήτηση για τα γεγονότα στην Αγγλία και τη Σκωτία αναφορικά με τον κεφαλικό φόρο ("POLL TAX").

Υπάρχουν πολλά πράγματα ακόμα τα οποία θα ήθελα να προσθέσω αλλά είναι δύσκολο να αναλυθούν επαρκώς όλα και ειδικά να γίνουν κατανοητά άμεσα σε κάποιον που ζει τόσο μακριά και η σχέση του με την εδώ κατάσταση είναι επιφανειακή.

Αλλάζοντας πάντως θέμα, τον περασμένο Σεπτέμβρη, έλαβε χώρα στο Τορίνο ένα πολύ σημαντικό γεγονός σε σχέση με την αυτοδιαχείριση στη μουσική. Πρόκειται για μια συνάντηση κάτω απ' την ονομασία "ΛΙΓΚΑ ΤΩΝ ΟΡΓΙΣΜΕΝΩΝ" ("LA LEGA DEI FURIOSI")⁶ που οργανώθηκε από ανεξάρτητα έντυπα απ' όλη την Ιταλία. Πάνω από τριάντα ομάδες, περιοδικά και "καταστάσεις" από διαφορετικές μεριές της χώρας ήταν εκεί και παρουσίασαν το δικό τους πάγκο που ήταν γεμάτος με δίσκους, κασέτες, φανζίνες, περιοδικά, μπλοτζες, κάρτες, βιβλία όλα ανεξάρτητης παραγωγής.

Η συνάντηση κράτησε τρεις μέρες και έγινε μέσα σε μια μεγάλη αποθήκη στο κέντρο του Τορίνο, η οποία είχε δανειστεί για το συγκεκριμένο γεγονός. Εκτός από τους πάγκους που στήθηκαν και για τους οποίους μίλησα πιο πάνω, κάθε μέρα στα πλαίσια της συνάντησης γινόταν συζητήσεις με διάφορα θέματα, όπως ανεξάρτητες και εναλλακτικές παραγωγές (έντυπες και ηχητικές), τρόποι διανομής του υλικού, ενώ έγινε και μια μεγάλη κουβέντα σχετικά με την ιδέα και τη στήριξη της αυτοδιαχείρισης σε τομείς όπως η μουσική, οι εναλλακτικές παραγωγές και όχι μόνο. Καθημερινά τέλος, γίνονταν συναυλίες ενώ η συμμετοχή του κόσμου ήταν μεγάλη.

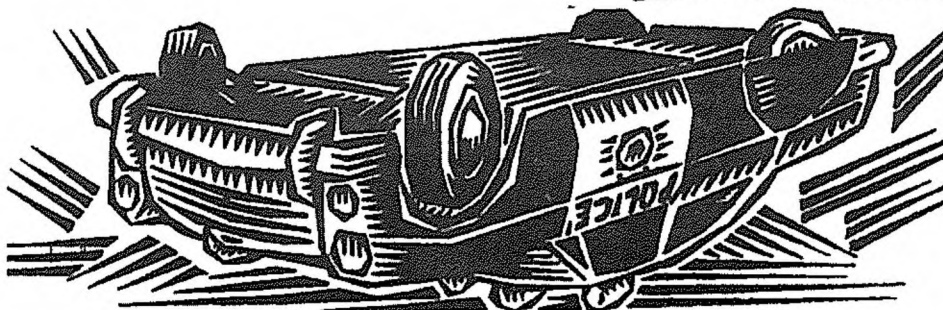
ΦΙΛΙΑ + ΑΓΚΑΛΙΕΣ + ΑΝΑΡΧΙΑ

FABBRIZIO

ΤΕΛΗ ΟΚΤΩΒΡΗ '90

Μετάφραση, εισαγωγή, σημειώσεις: Βαγγέλης Παντελής

- (1) Η κατάληψη του FORTE PRENESTINO στη Ρώμη υπάρχει από τον Απρίλη του 1986. Πρόκειται για ένα παλιό οχυρό-στρατόπεδο, με τεράστιους χώρους που με κάποια επιμέλη αξιοποίησή τους μπορούν να στεγάσουν μέχρι και 100 άτομα. Παράλληλα στο FORTE PRENESTINO λειτουργούν εστιατόριο-μπαρ με πολύ φθηνές τιμές, αίθουσα προβολών βίντεο, συναυλιακός χώρος, πολλές αίθουσες συζητήσεων, χώρος με τα αρχεία, μια μεγάλη αίθουσα φιλοξενίας ενώ επίσης μερικές φορές την εβδομάδα λειτουργεί και ένα υποτυπώδες βιβλιοδισκοπωλείο με φανζίνες, ανεξάρτητες ενογραφίες, αφίσες, και πολιτικά περιοδικά απ' την Ιταλία και όχι μόνο. Αυτή την περίοδο οι κάτοικοι του FORTE PRENESTINO δεν ξεπερνούν τα 20 άτομα.
- (2) Το γεγονός αυτό φυσικά δεν αποκλείει την ύπαρξη και άλλων τάσεων στο εσωτερικό των καταλήψεων αυτών.
- (3) Τα κατειλημένα κτίρια στη Ρώμη είναι, στο μεγαλύτερο ποσοστό, ιδιοκτησία του Δημοτικού συμβουλίου.
- (4) Αναφέρεται στο αριστεριστικό ραδιόφωνο "ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΥΜΑ" (RADIO "ONDA ROSSA"). Στο ραδιόφωνο αυτό συμμετέχουν κατά καιρούς, με εκπομπές και αρκετοί αναρχικοί.
- (5) Στο σημείο αυτό να υπενθυμίσουμε ότι από τα τέλη κιάδας του 1989 και εξαπίας της διοργάνωσης του Μουντιάλ (ITALIA '90) έκανε την εμφάνισή του στην ιταλική κοινωνία και κυρίως στους χώρους που δρούσαν τα πιο ριζοσπαστικά κομμάτια της νεολαίας, ένα κύμα καταστολής με σκοπό το γνωστό πλέον παραμύθι περί καθαρισμού της πόλης απ' τα επιδραστικά, ανατρεπτικά και επικίνδυνα στοιχεία, που με την παρουσία και τη δράση τους θα βάζαν σε κίνδυνο των ομαλή διεξαγωγή της πολυδιαφημισμένης ποδοσφαιρικής φιέστας. Το κύμα αυτό της καταστολής μεταφράζεται, με βίαιες εκκενώσεις κατειλημένων κτιρίων, με "καταλήψεις" των επικίνδυνων πλατειών από αστυνομικά όργανα, με αναπροσαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τη χρήση μαλακών ναρκωτικών, κ.λπ. Κάτι παρόμοιο εξάλλου συμβαίνει και αυτή την περίοδο στην Βαρκελώνη της Ισπανίας που φυσικά σχετίζεται άμεσα μ' αυτό που λέγεται "ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ - ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ '92".
- (6) Για οποιαδήποτε επαφή με τη "LEGA DEI FURIOSI" μπορείται να γράψετε στα διεθνή: NAUTILUS CP 1311 10100 TORINO

ΠΕΡΙ ΑΝΑΡΧΙΑΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Εξωτερικοί νόμοι δεν υπάρχουν. Εφόσον η εσωτερική φωνή δεν επαναστατεί, όλα επιτρέπονται. Γενικά (όπως και στην τέχνη) αυτή είναι η μόνη αρχή που υποστηρίχθηκε σε παλιότερους καιρούς από τους μεγάλους γνώστες του *verbum incarnata*.

Σε όλες τις τέχνες και ιδιαίτερα στη μουσική, κάθε μέθοδος που πηγάζει από μια εσωτερική αναγκαιότητα είναι σωστή. Ο συνθέτης επιθυμεί να εκφράσει ό,τι εκείνη τη στιγμή του λείει η διαίσθησή-του. Τη στιγμή αυτή μπορεί να αισθανθεί την ανάγκη να συνδυάσει ήχους που σύμφωνα με την υπάρχουσα θεωρία λογίζονται κοκκόφανοι. Είναι φανερό πως σ' αυτήν την περίπτωση μια τέτοια άποψη της θεωρίας δε μπορεί να θεωρηθεί εμπόδιο. Ο καλλιτέχνης αναγκάζεται να χρησιμοποιήσει έναν τέτοιο συνδυασμό γιατί η χρήση-του υπαγορεύτηκε από την εσωτερική-του φωνή: Η ανταπόκριση, των εκφραστικών μέσων με την εσωτερική αναγκαιότητα είναι η ουσία του ωραίου σ' ένα έργο. Η πειστική δύναμη του έργου, που εξαρτάται απόλυτα από την ανταπόκριση, εξαναγκάζει τελικά το ακροατήριο να δεχθεί το ωραίο του έργου παρά τις νέες μεθόδους. Αν πάρουμε αυτήν την άποψη σαν αρχή για τις κρίσεις-μας θα ξεπεράσουμε τις δυσκολίες της καλλιτεχνικής εκτίμησης των σύγχρονων αναρχικών της μουσικής. Είναι εκείνοι οι συνθέτες που δεν

αναγνωρίζουν εξωτερικά όρια και που ακούν μόνο την εσωτερική-τους φωνή καθώς εκφράζουν το καλλιτεχνικό-τους εγώ!

Οποιοσδήποτε συνδυασμός ήχων και οποιαδήποτε διαδοχή συνδυασμών των τόνων είναι δυνατή. Εδώ όμως σκοντάφτουμε στο μεγάλο πρόβλημα που υπάρχει όχι μόνο στη μουσική αλλά και σ' όλες τις τέχνες. Όλες οι μέθοδοι μπορεί να είναι το ίδιο σωστές. Θα έχουν όμως όλες μαζί το επιθυμητό αποτέλεσμα στο ιδιαίτερο όργανο αίσθησης που αναλογεί σε κάθε τέχνη χωριστά; Μ' άλλα λόγια, μπορούν οι νόμοι της αντίληψης των αισθήσεων να θέσουν περιορισμούς στην απόλυτη ελευθερία της επιλογής των μεθόδων; Αυτοί οι νόμοι είναι συχνά ακατάλυτοι. Συνήθως, μπορεί να παρατηρηθεί ότι μια παράβασή-τους έχει αντίκτυπο στην επικράτηση ασήμαντων μερών τα οποία επισκιάζουν το κύριο στοιχείο του έργου. Αυτό προκαλείται από μια μυστηριώδη σύγκρουση ανάμεσα στις χρησιμοποιούμενες μεθόδους που ασχολούνται με την συνολική επίδραση των μεθόδων στα αισθητήρια όργανά-μας. Ας υποθέσουμε πως είναι απαραίτητο σ' ένα σύνθετη να σοκάρει το ακροατήριο με κάποιο περιεργό συνδυασμό ήχων. Για να το επιτύχει, είναι φανερό πως μια σειρά διαφορετικών συνδυασμών ήχων πρέπει απαραίτητα να έχει προηγηθεί του κυρίου συνδυασμού, αλλιώς το αντί-μας θα συνήθιζε στη μέθοδο που έχουμε διαλέξει για το σκοπό-μας και δε θα μπορούσαμε πια ν' αντιδράσουμε έντονα στον απαραίτητο συνδυασμό.

Περιμένω την απάντηση: Δε μπορούμε να βασιστούμε στα αισθητήρια όργανά-μας, είναι ατελή. Επιπλέον, από την αρχή έχουν συνηθίσει μη-συνειδητά σε ορισμένες φόρμουλες που θεωρούμε αξιώματα. Από την άλλη μεριά, όπως όλα τα πράγματα στον κόσμο, η ακοή μπορεί ν' αναπτυχθεί. Αυτά που οι μουσικοί θεωρούσαν τον παλιό καιρό λανθασμένα, τώρα είναι αρμονία στο σύγχρονο αυτί.

Η απάντησή-μου σ' αυτά είναι η εξής: Αναμφίβολα κάθετι εξελίσσεται και υπόκειται σε ορισμένες αλλαγές. Κάθετι αποσκοπεί σ' ένα ιδεώδες, σ' ένα σημείο άπειρα μακρινό. Κατά τον ίδιο τρόπο οι νόμοι της ακοής θα αναπτύσσονται και θα βελτιώνονται ασταμάτητα. Αναμφίβολα ο σπόρος της μελλοντικής ιδεώδους λειτουργίας της ακοής υπάρχει ήδη στα σημερινά αυτιά-μας και οι νόμοι μιας ιδεώδους ακοής βασικά θα σχετίζονται με τους νόμους της σημερινής-μας ακοής παρά την μεγάλη απόσταση που την χωρίζει από την εποχή-μας. Από την άλλη μεριά, αυτό που θεωρούμε πως είναι ο νόμος της ακοής-μας συχνά δεν είναι ούτε καν νόμος. Οι θεωρητικοί, μελετώντας αυτούς τους νόμους, πολλές φορές δεν συμβουλευόνταν τον ειδικό σ' αυτόν τον τομέα, δηλαδή το αυτί, αλλά το γείτονά-του, τη λογική, που δυστυχώς δεν είναι και τόσο αρμόδια στον τομέα της τέχνης. Αυτό συχνά είχε λυπηρά επακόλουθα που μπορούσαν να γίνουν αισθητά κατά τη διάρκεια εποχών μουσικής εξέλιξης. Για σκεφτείτε μόνο την εποχή όπου ο θεωρητικός αντιμετώπιζαν τις έκτες και τις τρίτες σαν απαγορευμένες κακοφωνίες. Ούτε όμως η εποχή-μας διακρίνεται για τη βαθιά γνώση των νόμων της ακοής - αυτό αποδεικνύεται με την τέλεια μεταβλητικότητα της σύγχρονης μουσικής θεωρίας μέσα στα δέκα τελευταία χρόνια όσον αφορά τους νέους ήχους. Αλλά αυτή η μεταβλητικότητα δε μπορεί να υπονομεύσει την πίστη σε νέες ανακαλύψεις στο νόμο της ακοής γιατί αυτοί οι νόμοι υπάρχουν οπωσδήποτε.

Και τώρα φτάνουμε στο Γόρδιο δεσμό. Το ερώτημα είναι: Ανταποκρίνεται αλάνθαστα η εσωτερική-μας φωνή με τη δημιουργική-της δύναμη στους αληθινούς νόμους των αισθήσεών-μας (στην περίπτωση-μας - το αυτί), ή η μη-συνειδητή δημιουργική-μας δύναμη μερικές φορές δεν τα καταφέρει να αποδώσει τις προθέσεις-μας καθαρά στη γλώσσα της αίσθησης; Είναι απαραίτητο για μια απολύτως καθαρή ερμηνεία η ύπαρξη συνειδητής βοήθειας των νόμων των αισθήσεων; Για μένα, η εμπλοκή του συνειδητού στοιχείου φαίνεται απαραίτητη, τελείως απαραίτητη, αλλά μόνο για τον εμπλουτισμό των δημιουργικών μεθόδων, δηλαδή μόνο αν αυτό το συνειδητό στοιχείο παρέχει νέες πιθανότητες, αν ανακαλύπτει νέους κόσμους. Από εδώ και πέρα διαγράφεται η μεγάλη ελπίδα για τη μέλλουσα μουσική θεωρία, όπως και στις άλλες τέχνες. Μια θεωρία που δε βγάζει ανακοινώσεις με βαρετά "κάνει" - "δεν κάνει" αλλά λέει: "Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή τη μέθοδο, ή την άλλη, ή ακόμα και μια τρίτη". Αυτές οι μέθοδοι ίσως να έχουν σχέση με τις προηγούμενες, αλλά πιθανόν να ανακαλύπτουν πολύ περισσότερο αποτελεσματικές δυνατότητες από κείνες που μας έχουν προσφερθεί μόνο με τα μη-συνειδητά αισθήματα.

Η αρχή της αναρχίας στην τέχνη πρέπει να γίνει ευνοϊκά δεκτή. Μόνο αυτή η αρχή μπορεί να μας οδηγήσει σ' ένα λαμπρό μέλλον, σε μια Αναγέννηση. Αλλά αυτή η θεωρία θα πρέπει επίσης να μην αγνοήσει τους άλλους γενναίους πρωτοπόρους. Ανακαλύπτοντας τους νέους νόμους, η τέχνη θα μας οδηγήσει μάλλον σε μια ακόμα μεγαλύτερη, πιο συνειδητή ελευθερία - σε διαφορετικές νέες δυνατότητες.

Σημείωση 1: Βέβαια τιαρίζεται εδώ να αναφέρουμε πως η χρήση νέων μεθόδων δεν είναι ικανοποιητικό μέτρο υπολογισμού καλλιτεχνικής αξίας. Από την άλλη μεριά, ένα πολύ αξιόλογο έργο θα μπορούσε να γραφτεί σήμερα που, παρα την προσπάθειά-μας να βρεθούν νέες μέθοδοι, δεν θα ξεπεράσει τα όρια των κλασικών μορφών.

Thomas Von Hartmann
Μετάφραση: Ντία Ζυγούρα

Αναδημοσίευση από το περιοδικό "Συν και Πλην", τεύχος 1, Ιανουάριος 1981 μ.Χ.

"Υπάρχει αναρχική κριτική τέχνης ;"

Ο George Woodcock γεννήθηκε το 1912 στο Winnipeg του Καναδά. Από το 1959 ως το 1963 δίδαξε αγγλική λογοτεχνία σε διάφορα πανεπιστήμια των Ε.Π.Α. Είναι γνωστός κυρίως για τα ποιήματά του και για την εργασία του "Η ιστορία της αναρχίας" που αποτελεί επιστημονικό ορόσημο.

Εγγραψε το παρακάτω κείμενο σαν παρουσίαση ενός βιβλίου του για τον G. Orwell (το "Κρυστάλλινο πνεύμα"), που δημοσιεύτηκε στο καναδέζικο αναρχικό περιοδικό Open Road. Ο συγκεκριμένος όμως σκοπός του κειμένου δεν του απαγορεύει έναν πλατύτερο χαρακτήρα: με απλή και αναλυτική γλώσσα, τυπική ίσως για τα αμερικάνικα κείμενα, ο Woodcock θέτει και ως ένα σημείο χειρίζεται το πρόβλημα του ορισμού της ελευθεριακής κριτικής τέχνης και λογοτεχνίας, με την αναφορά στις ζωντανές εφαρμογές της και την απόρριψη της μαρξιστικής κριτικής μεθόδου.

Όταν μου πρότειναν να γράψω ένα άρθρο για την αναρχική κριτική, η πρώτη μου παρατήρηση ήταν πως δεν υπάρχει κάτι τέτοιο με την έννοια που υπάρχει η μαρξιστική κριτική ή τέλος πάντων κάποια κατάλοιπα μαρξιστικής κριτικής. Υπάρχουν όμως σύγγρα κριτικοί που είναι αναρχικοί και εύλογα ο αναρχισμός επηρεάζει τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία και τις τέχνες γενικότερα στα γραπτά τους.

Μια αναρχική κριτική (με κεφαλαία αρχικά) θα υπήρχε μόνο στην περίπτωση που θα απέρριβε από μια ορθοδοξία του αναρχισμού, που θα αποδεχόμασταν όλοι ένα γνωστικό οικοδόμημα βάσει του οποίου θα θεσπίζαμε τους κανόνες της κριτικής, πράγμα που συμβαίνει με τους μαρξιστές.

Από την φύση του όμως ο αναρχισμός αντιτίθεται σ' αυτό που ο G. Orwell ονόμαζε "μικρές ρυπαρές ορθοδοξίες". Η αναρχική σκέψη κατευθύνεται προς μια ριζοσπαστική κριτική της υπάρχουσας κοινωνίας και αποκλείει την αυθεντία και τον αυταρχισμό στην τέχνη όσο και στην πολιτική. Κι αυτό πάντοτε σήμαινε πως τα μοντέλα μιας μελλοντικής κοινωνίας που δημιουργήσαν οι αναρχικοί, δεν ήταν παρά πειραματικές παρεμβάσεις στη σύγχρονή τους κοινωνία. Ποτέ δεν εμπνευστήκαμε ούτε ουτοπίες ούτε κομματικά καταστατικά προγράμματα. Εχουμε πει το πολύ - πολύ: "Προς μια τέτοια κοινωνία θα θέλαμε να πορευτούμε. Ας δούμε κάπως έτσι", και παρακινήσαμε τον κόσμο να δοκιμάσει μόνος του όσα προτείνουμε. Παράλληλα, είμασταν ανοιχτοί προς εναλλακτικούς δρόμους κι αυτή ακριβώς η ελαστικότητά μας, που μπερδεύει όσους έχουν εθιστεί να κινούνται σε μια προκατασκευασμένη και άκαμπτη πολιτική τροχιά επιτρέπει στους αναρχικούς να κάνουν πρακτικές και εφαρμόσιμες προτάσεις (π.χ. Paul Goodman¹ στον τομέα της εκπαίδευσης και Colin Ward² στον πολεοδομικό σχεδιασμό) και κρατά έτσι ζωντανή και ζωτική την αναρχική πρακτική σε μια μη - αναρχική κοινωνία. Αυτός ο τρόπος δράσης λοιπόν έχει την ευελιξία να απαντάει σε διαφορετικές συνθήκες με νέους τρόπους χωρίς να πρέπει να ανατρέψει ή να απαρνηθεί κάποια υπερβατική γραμμή πλεύσης. Αντίθετα, οι πολιτικοί είναι σαν τους στρατηγούς που συνεχώς δίνουν την "τελευταία μάχη": τα προγράμματά τους είναι ήδη ξεπερασμένα πριν καν εφαρμοστούν.

Κάτι παρόμοιο ισχύει και για την κριτική της τέχνης. Ο αναρχικός - τεχνοκριτικός δε δέχεται δόγματα και κανόνες για τη ζωγραφική και τη λογοτεχνία ώστε να δουλεύει σύμφωνα μ' αυτήν τη θέση, ο αναρχικός - καλλιτέχνης, με την ανυπότακτη και ανυπότακτη βούληση και επιθυμία του ακολουθεί την προτροπή του Πέτρου Αρσινόφ, του συντρόφου του Νέστορα Μάγχο: "Κόιταξε βαθιά μέσα σου, βρες την αλήθεια και πραγματώσέ την. Δε θα τη βρεις πουθενά αλλού".

Διάσημοι αναρχικοί - τεχνοκριτικοί δε ρώτησαν ποτέ: "Πώς θα προσαρμόσουμε αυτό το έργο στην αναρχική προπαγάνδα, πώς θα

το βολέψουμε κάπως στο μοντέλο μας ώστε να μας εξυπηρετεί;" Μελέτησαν όμως με προσεκτική και καθαρή ματιά το έργο και μόνο αφού το κατανόησαν ως ολότητα, συνδύασαν την κριτική τους παρατήρηση με τις αναρχικές τους ιδέες.

Στο βιβλίο του "Ιδεώδη και Πραγματικότητα στη Ρωσική Λογοτεχνία"³ ο Πέτρος Κροπότκιν αναλύει πώς, στα χρόνια της τσαρικής δικτατορίας, όταν κάθε ανοικτή πολιτική συζήτηση καταστέλλονταν άμεσα, η λογοτεχνία εξελίχθηκε σε εργαλείο κοινωνικής κριτικής και διαμαρτυρίας. Αναπόφευκτα, η προσέγγιση του Κροπότκιν είναι διαποτισμένη από τις αναρχικές του απόψεις, αυτό όμως απέχει πολύ από μια εξώνηση του κριτικού βλέμματος έναντι κάποιας κομματικής προπαγάνδας. Το εντυπωσιακό μάλιστα στο εγχείρημά του είναι ότι κατάφερε να αποδείξει ότι η δημιουργία συνδέεται άρρηκτα με την ελευθερία του λόγου και επιπλέον ότι η διεκδίκηση της ελευθερίας του λόγου αποτελεί ανατρεπτική πράξη, σημείο εξέγερσης.

Όταν ο Πιερ - Ζοζέφ Προυτόν έγραψε το βιβλίο "Το Πρότυπο της Τέχνης και ο Κοινωνικός του Ορισμός" για τα έργα του φίλου του ζωγράφου Γκουστάβ Κουρμπέ, δεν καταδέχτηκε να στριμώξει τη συγκίνησή του σε κάποια θεωρητικά καλούπια αναρχικής προπαγάνδας. Μετά από πολλή έρευνα και συλλογισμό πάνω στη σχέση κοινωνίας και τέχνης, έφτασε στο συμπέρασμα ότι ο κοινωνικός καθορισμός της τέχνης δεν είναι κάτι που της επιβάλλεται εξωτερικά μα κάτι που ενυπάρχει σ' αυτήν. Σ' ένα συμπέρασμα δηλαδή, που αφενός συμπίπτει και εναρμονίζεται με την αναρχική θέση ότι "Η τέχνη είναι ανεξάρτητη μα, από τη στιγμή που τη μοιράζονται καλλιτέχνες και κοινό, δηλώνει μια κοινωνική πράξη" και αφετέρου συμβάλλει έμπρακτα στο μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Με παραπλήσια μέθοδο και ο Χέρμπερτ Ρηντ⁴, τεχνοκριτικός μα και θεωρητικός του αναρχισμού, κατέληξε μέσ' από την άμεση παρατήρηση έργων τέχνης και κάποιες σκέψεις για την αυτονομία της δημιουργικής διαδικασίας, στην άποψη ότι τέχνη και αναρχία συμβαδίζουν και αλληλοεξαρτώνται. Από την άποψη αυτή προκύπτουν δύο αλληλοσυμπληρούμενα συμπεράσματα: το πρώτο, που παρουσιάζεται στο βιβλίο του Ρηντ "Ποίηση και Αναρχία" αποδίδει στον αναρχισμό το μόνο ιδεολογικό πλαίσιο ικανό να πραγματώσει αλλά και να κατανοήσει τη δημιουργικότητα. Στα βιβλία του "Εκπαίδευση Μέσ' από την Τέχνη" και Εκπαίδευση Ελευθέρων Ανθρώπων" προχωρεί και εξηγεί το επιχείρημα αυτό πιο διεξοδικά: Τονίζει την ανάγκη μιας εκπαίδευσης μέσω των αισθήσεων (στην οποία τον κύριο λόγο παίζει η Τέχνη) πριν την εκπαίδευση μέσω της λογικής κατά τα πρώτα χρόνια ανάπτυξης του παιδιού. Οι άνθρωποι που θα γνωρίσουν μια τέτοια εκπαίδευση θα προικιστούν με τη φυσική ελευθερία που θα τους καθιστά δυνατούς και έτοιμους να κατοικήσουν την ελεύθερη κοινωνία. Μ' άλλα λόγια, η τέχνη είναι επαναστατική πράξη αφεαυτής και ανοίγει μια ακόμη

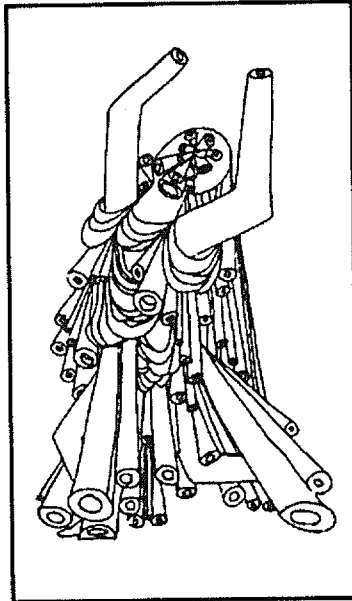
διέξοδο προς το αναρχικό όραμα.

Σ' όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η αναρχική ιδέα μορφοποιείται και αναπτύσσεται μέσ' από την εμπειρία και τη μελέτη της τέχνης και της λογοτεχνίας, δε φορτώνεται ενοχλητικά σ' αυτές, όπως συμβαίνει κάθε φορά που οι μαρξιστές κριτικοί ιδρώνουν για να φορέσουν στα έργα τέχνης τις ιδεολογικές τους προκαταλήψεις, τα εξαμβλώματα που τους φύτρωσαν στο κεφάλι με την λατρεία των ιερών και απαράβατων κειμένων του Μαρξ και του Ενγκελς. Ευτυχώς, οι αναρχικοί δεν έχουν Βίβλο και Κανονικό Δίκαιο. Κάθε σκεπτόμενος αναρχικός (άρα: κάθε αναρχικός), ξεκινάει από την αρχή αμερόληπτα, προσφέρει την προσωπική του συμβολή στην κριτική και κινητοποιεί τους αναγνώστες του να κάνουν το ίδιο. Γι' αυτό υπάρχουν αναρχικοί κριτικοί, όχι όμως αναρχική κριτική.

Παρ' όλα αυτά θα μπορούσε κανείς να προσδιορίσει ένα γενικό πλαίσιο απόψεων, κοινό για όλους τους αναρχικούς κριτικούς: Ασχολούνται με το μετασηματισμό της κοινωνίας, με την κοινωνική ανατροπή. Σ' αυτήν την ανατροπή όμως αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της προσωπικής γνώμης, εξού και δεν υποτάσσονται σε κάποιο κομματικό δόγμα. Ο G. Orwell, που στα τελευταία του χρόνια πλησίασε πολύ τους αναρχικούς, πίστευε πως το γράψιμο στην εποχή μας είναι αναγκαστικά πολιτικό, ο συγγραφέας όμως ποτέ δεν μπορεί να είναι ταγμένος σε έναν πολιτικό σκοπό. "Δεν πρέπει ποτέ να καταπνίγει μια ιδέα που ίσως να φανερώσει την ανορθοδοξία του".

Ο Orwell βέβαια ήταν και κριτικός και συγγραφέας και υπήρξε ειλικρινής και στους δύο ρόλους του. Παρατήρησε ότι η και η πιο τίμια, η πιο παράφορη επιμονή δεν μπορεί να γεννήσει ένα έργο τέχνης χωρίς κάποια "αισθητική ορμή", χωρίς κάποια αγάπη για τον κόσμο της αναπαράστασης, χωρίς κάποια εμπάθεια με τη Μορφή. Ακόμη, ένα από τα τελευταία δοκίμια του, με τίτλο "Γιατί Γράφω", ενώ αποτελεί κατά μια έννοια διακαίωση της γραφής του Orwell, για μένα είναι ταυτότητα και μια αφετηρία για μια προσέγγιση της λογοτεχνίας μέσα σε μια ατομική και κοινωνική ισορροπία, ισορροπία θεμελιώδη για την αναρχική σκέψη.

Η πιο βαθιά ευχή μου τα τελευταία χρόνια ήταν να αναγάγω το πολιτικό γράψιμο σε τέχνη ή να κάνω τέχνη με το πολιτικό γράψιμο. Ξεκινώ πάντα από την ανάγκη της συμμετοχής και το αίσιμα της αδικίας. Όταν κάθονται να γράψω, δε σκέφτομαι: "ας φτιάξω μια τώρα ένα έργο τέχνης". Γράφω γιατί υπάρχει ένα ψεύδος που θέλω ν' αποκαλύψω, υπάρχει ένα γεγονός που θέλω να αναδείξω και το πρώτο πράγμα που αναζητώ είναι η συνοχή. Δε μ' ενδιαφέρει όμως να συντάξω ένα βιβλίο ή ένα άρθρο που θα στερείται μιας διάστασης αισθητικής. Οποιοσδήποτε μπει στον κόπο να μελετήσει το έργο μου, θα βρεθεί αντιμέτωπος με στοιχεία που ένας "επαγγελματίας" πολιτικός θα θεωρούσε περιττά. Δεν μπορώ να αρνηθώ ολωσδιόλου την εικόνα του κόσμου που υιοθέτησα από τα παιδικά μου χρόνια και δεν το θέλω καν. Οσο ζω και υγιαίνω, θα αισθάνομαι μια απέχθεια προς την πρόζα (τη λογοτεχνία), θα αγαπάω την επιφάνεια της γης και θα χαίρομαι αφάνταστα με διά-

κοσμικός πόλεμος και μία έρις που θα συνδέονται θα συν-σχετίζονται με τον περιουσιολόγο τα πάντα περιέχοντα Λόγον και το ξυρόν, θα συναρμολογούνται μετά του κοσμικού νόου. Θα παραστούμε μάρτυρες της ενσωμάτωσης των ευφάνταστων ιδεών. Σημειώτεον ότι αι ιδέαι ευρισκονται εις τον αντίποδα της ιδεολογίας / ιδεοληψίας.

Εχοντας απαλλαγεί εκ της εξωφθάλμου ολοκληρωτικής κατασυντριβούσης κατασυνθλιβούσης τυραννίας, από το Κράτος και την Βία των "επαναστατισουσών" "απελευθερωνουσών" ψευδαισθησών / παραισθησών, ίσως δυνηθούμε να συν-ειδητο-ποιήσουμε τα άλλα ψεύδη, τα πιό αφανή, τα πιό έμμεσα, τα πιό υπογεια / καταχθόνια, τα πιό περιθλοκα.

Προς ένα νέο, βιωματικό όραμα της επ-Αναστάσεως και της ελευθερίας. Αναζητήσις ένδον: το επιζησάμην εμαυτον (ανεζητήσα τον εαυτό μου) του Ηρακλείτου. Να προσδώσουμε εσωτερικό περιεχόμενο σε πράξεις, ενέργειες, δραστηριότητες και σκέψεις.

Μεταξύ άλλων, χρειάζεται συν-ειδήσις του μεγάλου ψεύδους, της ειδο-λοποιήσεως της Θεάς-Αγοράς μετά της αοράτου μαγικής ατέγκτου χειρός αυτής. Σημειώτεον ότι η ριζική βελτίωσις - "ανατροπή" - μεταμόρφωσις δύνα-

φορες μικρές, άχρηστες λεπτομέρειες. Θα ήταν άσκοπο να καταπιέσω αυτήν την πλευρά του εαυτού μου. Προσπαθώ μάλλον να τη συγχρονίσω με την πιο σημαντική, τη δημόσια, μη - προσωπική δράση μου.

Σ' αυτήν την παρουσίαση του Οργουελ, και στη πρακτική των ελευθεριακών κριτικών όπως του Ρηντ ή καλύπτετα του Κροπότκιν και του Προυντόν, ξεδιπλώνεται μια πτυχή της πολυεπίπεδης στάσης που χαρακτηρίζει όλους τους αναρχικούς κριτικούς. Είναι φανερό πως ο ελευθεριακός κριτικός δεν μπορεί να είναι ποτέ μόνο φορμαλιστής, δεν μπορεί όμως και να εθελουσύψει για τη μεγάλη σημασία της μορφής στην τέχνη. Οι κριτικές του πρέπει να είναι ευαίσθητες και να έχουν μεγάλο βεληνεκές. Πριν από χρόνια, συλλογίζομαι τι θα μπορούσε να κάνει ένας κριτικός στην καναδέζικη κοινωνία του '50. Κατέληξα σε κάτι που εν τέλει, βρίσκει την εφαρμογή του γενικά στην αναρχική κριτική, ειδικότερο κάπως πλατύτερα.

Ο καναδός (αναρχικός) κριτικός είναι επιφορτισμένος με καθήκοντα που υπερβαίνουν την απλή ανάλυση κειμένων: Δεν του χρειάζονται μόνο ένα καλλιεργημένο αισθητήριο για τις μορφικές αξίες και μια ικανότητα αναπαγωγής και διατύπωσης, δημιουργικής και αφομοιωτικής. Πρέπει να είναι και κάπως Μυθολόγος. Πρέπει να ξέρει να αναγνωρίζει και να χειρίζεται τις ιδιαιτερότητες της τοπικής εμπειρίας, που μας διαφοροποιούν από τους Αμερικάνους των ΕΠΑ ή τους Άγγλους και να ερευνά πως η ζωή, η σκέψη και η δράση της κάθε περιοχής επηρεάζει τους δημιουργούς της. Πρέπει να παρακολουθεί και να κατέχει τα καλλιτεχνικά ρεύματα των άλλων χωρών και να μελετά τη σχέση ζωής και λογοτεχνίας σε παγκόσμια προοπτική. Πρέπει να αναζητά ενοποιητικά στοιχεία στο παρελθόν και κατευθυντήρια στοιχεία στο μέλλον. Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει να του διαφεύγει ότι ο κάθε δημιουργός σε κάθε πολιτισμό είναι ένα ανατικατάστατο άτομο, με δική του σκέψη και τέχνη. Η εμπειρία της γλώσσας και όλων των φυσικών, κοινωνικών και πολιτισμικών επιρροών, ορίζουν το δημιουργό ως Άγγλο, Ρώσο ή Καναδό, η ζωογόνο πνοή όμως στο έργο του προέρχεται από το ατομικό του πνεύμα, που με τη

σειρά του συνδέεται με τα παγκόσμια και διαχρονικά προβλήματα των ιδεών και της ηθικής.

Θα 'πρεπε δηλαδή, άσχετα με την εθνικότητά τους, οι αναρχικοί κριτικοί να αναγνωρίζουν και το τοπικό και το παγκόσμιο στο ίδιο έργο, να βλέπουν, όπως είπε και ο Blake "ένα κόσμο ολόκληρο σ' έναν κόκκο άμμου κι έναν ουρανό σ' ένα αγριολούλουδο", με νηφάλια και αθώα ματιά και μια εγρήγορη για όλες τις πιθανές του διαστάσεις.

Μετάφραση: Λία Γυϊόκα

- (1) Paul Goodman, *Das Verhangnis der Schule*, Frankfurt / Main 1975.
- (2) Colin Ward, *Hovsing: An anarchist approach*, London 1983 / *Das Kind in der Stadt*, Frankfurt / Main 1978
- (3) Peter Kropotkin: *Ideale und Wirklichkeit in der russischen Literatur*, Frankfurt / Main 1975.
- (4) Herbert Read: *Philosophie des Anarchismus*, Berlin 1982.

πικές - ολοκληρώνουσες / ολοκληρωτικές προθέσεις / οράματα οδηγούν, δια ολισθηράς και σκολιάς οδού, εις την διαστρέβλωσιν, διαστροφών, χάλ-κευσιν νέων δεσμών, εις απύθμενον ολοκληρωτισμόν. Ας μη φασ διαφύγη ότι η εκκοσμικευμένη εσχολογία είναι "διαβολική", δεν είναι παρά η οργάνωσις, το οργανωμένο Κράτος του Κακού.

Ας γίνονσι οι εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη δημιουργικό ερέθισμα για την σύστασι της ανοικτής κοινωνίας των κοινοτήτων, της γνησίας αυτο-διευθυνόμενης αμέσου αμεσολαβήτου δημοκρατίας. Προς ένα συγκερασμό δημο-κρατίας και ριζικής ριζοσπαστικής πεφωτισμένης πνευματικής αριστο-κρατίας. Οπως το έθεσε, το έφερε εις το προσκήνιον κατά τους νεωτέρους χρόνους ο μεγάλος Γερμανός φιλόσοφος και Διδάσκαλος Φρειδερίκος Νίτσε και όπως ήταν το εκζητούμενον των κορυφαίων Ελλήνων στοχαστών Ηρακλείτου, Πλάτωνος και Αριστοτέλους - είχε δε εν μέρει υλοποιηθή υπό του βυζαντινού και του τουρκοκρατουμένου Ελληνισμού. Ισως τότε, οι μυριάδες των θυμάτων του αιώνος της σοσιαλιστικής ασχμίας - ασχημίας δι-καιωθούν.

Αθανάσιος Κ. Παπατζίμας

ΑΥΤΟΣΤΕΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ (Γ' Σεπτεμβρίου και Πολυτεχνείου).

Είναι μια απόπειρα με διάρκεια, για την κατοχύρωση ενός χώρου μέσα στην πόλη, όπου καλλιτέχνες μπορούν να δημιουργούν, να συνδιαλέγονται με τη ζωή, να παρουσιάζουν έργο σε όσο γίνεται συνθήκες κοινότητας, ελευθερίας, ανεξαρτησίας και ειλικρίνειας. Το κτίριο άρχισε τη λειτουργία του το 1987, με απόφαση και πράξη της γενικής συνέλευσης των φοιτητών της ΑΣΚΤ, οι οποίοι είναι και ο κύριος κορμός του. Εως τώρα υπάρχουν γύρω στα 35 εργαστήρια ζωγραφικής, 4 μουσικά εργαστήρια, ένα μικρό θέατρο και εργαστήριο χορού και άλλα παράλληλα εργαστήρια γλυπτικής, κατασκευών και φωτογραφίας. Εως σήμερα έχουν πάρει τη δυνατότητα να εργαστούν περισσότερα από 200 νέα άτομα, με μικρότερη ή μεγαλύτερη μονιμότητα.

Η κυριότερη κατάκτηση του χώρου, είναι η ίδια η ύπαρξη του, κόντρα στο ρεαλισμό της καθημερινότητας, με όλα τα προβλήματα που αυτό συνεπάγεται, αλλά και η θεσμική πρόταση για την πόλη και την "άλλη" αντίληψη του έργου που αυτό μπορεί να συνεπάγεται.

Η ΤΑΡΑΤΣΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Δεν είναι μια ομάδα, είναι μια εντελώς ρευστή παρέα, μέρος μιας αόρατης αλλά όχι ανύπαρκτης κατάστασης πνευματικής αυτονομίας και συναισθηματικής ανταποδοτικότητας. Θέλει να νομίζει ότι εξερευνά τα όρια της σοβαρότητας, του μύθου, της ελευθερίας, της βλακείας, της τέχνης και τα κομβικά σημεία που συναντιώνται με το φαινόμενο του έρωτα.

Στο ενεργητικό της έχει μια σειρά από παρουσιάσεις ιδεών, πολυτεχνών χάπενινγκ και μουσικής κάτω από διάφορα ονόματα (Εκδόσεις για μια Πεντάρα, Φανταστική Καταδίωξη, Αίθριο Αρχιτεκτόνων '88, συγκρότημα Αέρα Πατέρα, Πρώτο και Τελευταίο Δεκαήμερο Αυτοκρατορικής Τέχνης 1990, βραδύς ποίησης).

Πρόθεση της παρέας είναι η διάνοιξη απελευθερωμένων ζωνών στην ανθρώπινη συμπεριφορά και στη γεωγραφία, ο αποικισμός της πραγματικότητας, το σπάσιμο του παλιού κελυφούς της κοινωνίας μόνο σαν αποτέλεσμα της ανάπτυξης νέου στο εσωτερικό της, η πρόκληση της στο ματς με την πραγματικότητα και η για όσο γίνεται αργότερα αναβολή της φαινομενικά αποτυχίας του εγχειρήματος.

Απόσπασμα από το Ισόγειο, που μοιράστηκε στο διήμερο (10 - 11 Μάη) "ενάντια στην ιμπεριαλιστική ειρήνη", στο Πεδίο του Αρεως (Αθήνα) και παρουσίαζε τις διοργανώτριες ομάδες, κινήσεις, καταλήψεις, στέκια.

ΕΡΩΤΑΣ και ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ή ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ στον ΕΡΩΤΑ;

(έξι και μία σημειώσεις για την κιβωτό)

1 Ζούμε στην αυτοκρατορία του παράλογου. Ζούμε μέσα στο οργανωμένο ψεύδος, τον κατακερματισμό και την αλλοτρίωση. Και εσωτερικεύουμε κάμποσες απ' αυτές τις ανάξιες αξίες. Καθημερινά ο νους και οι αισθήσεις μας δέχονται μιαν επίθεση που επιδιώκει να διατηρήσει και να εντείνει τη στέρηση και τον έλεγχο. Η αιχμή αυτής της επίθεσης ονομάζεται "μέσα μαζικής ενημέρωσης". Τα "μέσα" αποτελούν σήμερα τον κυριότερο μηχανισμό διαμόρφωσης και αναπαραγωγής της κυρίαρχης ηθικής και κουλτούρας (ρόλο που στο παρελθόν έπαιξαν η θρησκεία και η εκπαίδευση). Τα "μέσα" καλλιεργούν τη σύγχυση και την παθητικότητα προσπαθώντας, όχι να επιβάλλουν σιωπή, αλλά άφθονο λόγο άφωνο. Η γνώση αυτής της αντεστραμμένης πραγματικότητας πονάει και βοηθάει μόνο όταν μπορεί να μετασχηματίζεται σε πράξη.

2 Το ραδιόφωνο δεσμεύεται από ορισμένα χαρακτηριστικά: απευθύνεται μόνο στην ακοή αποκλείοντας τις υπόλοιπες αισθήσεις. Προϋποθέτει την απόσταση (διαφορετικοί χώροι και συχνά διαφορετικοί χρόνοι). Αναπαράγει την εξουσία και την παθητικότητα μέσα από τη σχέση πομπού - δέκτη. (Δευτερεύοντα χαρακτηριστικά: Η κρίση του γλωσσικού συστήματος επικοινωνίας. Η αποδυνάμωση της μουσικής από την υπερκατανάλωσή της). Το ραδιόφωνο είναι ένα ηχητικό κολλάζ. Ο ήχος κινητοποιώντας τη μνήμη και τη συγκίνηση δημιουργεί φανταστικούς χώρους που επιθυμούν να κατοικηθούν, δηλαδή να βιωθούν, κι όχι μόνο φανταστικά. Στη μουσική για παράδειγμα ο χορός ανταποκρίνεται ως προσπάθεια του σώματος να κατοικήσει αυτός τους χώρους. (Αν περιέχουν σκουπίδια ή διαμάντια είναι ένα άλλο ζήτημα που σίγουρα μάς αφορά).

3 Η λειτουργία της Κιβωτού δεν επαφίεται στον πατριωτισμό των μελών της αλλά στην ηδονή της έκφρασης και της επικοινωνίας. Η Κιβωτός δεν είναι αυτοσκοπός. Δικαιώνει την ύπαρξή της όχι μόνο επειδή δεν έχει διαφημίσεις και διευθυντή αλλά εφόσον παράγει ήχο ανατρεπτικό - αντιτιθέμενο στον κυρίαρχο λόγο και ύφος των "μέσων". Θα μπορούσε γενικά να ειπωθεί πως ό,τι μπορεί να υπάρχει στα "μέσα" πρέπει να λείπει από την Κιβωτό. Χρειάζεται ξανά και πάντοτε ν' αντιμετωπίζουμε την Κιβωτό σαν ένα παιδικό παιχνίδι, με αθώτητα, ανατρέποντας τα στερεότυπα, μια και κάθε άλλο παρά αθώα είναι. (Σtereότυπα π.χ. είναι οι μουσικές εκπομπές όταν απλώς παρουσιάζονται τα τραγούδια ή παρατίθενται με εμφανή ανία και εμβόλιμα "είναι το Ρ.Κ. στους 92,5". Stereότυπο αποτελεί και ο ξύλινος πολιτικός λόγος εκεί όπου απουσιάζει κάθε υποκειμενικότητα, βίωμα κι αντικαθίσταται με ιδεολογία). Να κινητοποιούμε τη φαντασία και τη δημιουργικότητά μας. Να επιδιώκουμε την προσωπική έκφραση και ν' αναζητούμε τις συνεργασίες. Να μη φοβόμαστε τις κριτικές. Η Κιβωτός πρέπει να τείνει διαρκώς (κι ας μην τα καταφέρει ποτέ) στην εγκαθίδρυση μιας άσσης μέσα σ' αυτές τις νεκροπόλεις. Και ν' αποφεύγουμε τους αντικατοπτρισμούς.

4 Η αντιληφοφόρηση πρέπει ν' αποτελέσει βασικό στοιχείο της Κιβωτού. Όχι μόνο στα αποκαλούμενα "πολιτικά θέματα" αλλά ευρύτερα σε κοινωνικά, καθημερινά. Θα 'ταν χρήσιμο να επικεντρώσουμε ειδικότερα στην κριτική των "μέσων" (πληροφορίες, δομές τους, κλισέ). Η ύπαρξη ομάδας αντιληφοφόρησης θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για περιστασιακή συμμετοχή όλων των μελών. Θα μπορούσε να υπάρχει καθημερινά ένα σκόλιο που να μεταδίδεται 3 φορές τη μέρα. Η αντιληφοφόρηση μπορεί να αναφέρεται σε όψεις της καθημερινότητας βγαίνοντας στο δρόμο (ρεπορτάζ) και να συνδέεται με δρώντες κοινωνικούς χώρους.

5 Η Κιβωτός χρειάζεται να είναι πάντοτε ανοιχτή σε πειραματισμούς. Πειράματα πάνω στις σχέσεις πομπού - δέκτη, πειράματα με ήχους - θορύβους - κολλάζ - cut.ups. Μουσική στο studio - αυτοσχεδιασμοί - θεατρικά - παιχνίδια. Πειραματικά πάρτυ - εκπομπές ακροατών. Μπορεί να δημιουργηθεί μια ομάδα πειραματισμού (2 ή 4 ώρες τη βδομάδα) όπου κι εδώ θα υπάρχει περιστασιακή συμμετοχή του καθένα. Στόχος ευρύτερος των πειραματισμών η έρευνα των δυνατοτήτων του "μέσου" και της ελευθερίας στην επικοινωνία.

6 Η Κιβωτός κουβαλάει στο αμπάρι της πλήθος αντιθέσεις και αντιφάσεις. Και καλά κάνει αν μπορεί να μην χάνει την πορεία πλεύσης της. Μιλώντας ωστόσο για επικοινωνία καλό θα ήταν να την προωθήσουμε κι αναμεταξύ μας. Μερικές ιδέες: Αναγγελία των θεμάτων των εκπομπών για περιπτώσεις ενδιαφέροντος συμμετοχής. Μηνιαία θέματα. Κυτίον ονειρών. Εντυπο. Περιπλανήσεις. Στις συνελεύσεις κριτική και συζήτηση των εμπειριών.

✂1 Αυτό που φέρουμε εθραυστο, διαφανές και πάλλεται λέγεται Ζωή. Η εικόνα ενός καραβιού που ταξιδεύει είναι από τις πλέον ερωτικές. Η Κιβωτός οφείλει να πλέει εν πλήρει σύσει. Σύντροφοι.

Κείμενο που μοιράστηκε από την εκπομπή "ΑΛΦΑ όπως ΑΟΡΑΤΑ" του Ράδιο-Κιβωτός

9.1991

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ – ΣΚΙΤΣΩΝ

Εξώφυλλο: Ο πίνακας " Elfo Luminoso" του Umberto Leonetti

Σελ. 3: Κολάζ αγνώστου από το περιοδικό διεθνούς mail art "EL DJARIDA"

Σελ. 6: Μέρος του πίνακα "Incadescene d' automne" του Alfred Böhn.

Σελ. 12: Κολάζ του Iwao Yamawani (1932) τα χρόνια της "καταστολής"
για το BAUHAUS

Σελ. 16: Σκίτσο του Clifford Harper.

Σελ. 18: Κολάζ της ομάδας Proli Bertate Inconnu.

Σελ. 20: "Bonanza" του Karl Fred Dahmen

Σελ. 24: "Κεφάλι VI 1949" του Francis Bacon

Σελ. 26: "Η μέρα της ελευθερίας και του ψωμιού"

Σελ. 28: "Bois gravé extrah de Xylographics" του Kandinsky

Σελ. 32: Κολάζ του Γιουγκοσλαβικού σχήματος AUTOPSIA.

Σελ. 36: Μέρος του πίνακα "Cavalier rouge" του Ivan J. Bilibine.

Σελ. 39: Φωτογραφία αγνώστου

Σελ. 40-41: Ξυλογραφίες αγνώστων

α. Φυγή των Ινδιάνων με την άφιξη του Κολόμβου.

β. Βάρκες ιθαγενών.

γ. Σκηνή ανθρωποφαγίας

Σελ. 42: Ίδρυση του συνδικάτου μαγείρων της Ελευθεριακής Εργατικής Ομοσπονδίας
(Ουρουγουάης), FOL.

Σελ. 43: "Οι επαναστάτες", λεπτομέρεια τοιχογραφίας του Αλβέρο Σικουέϊρος

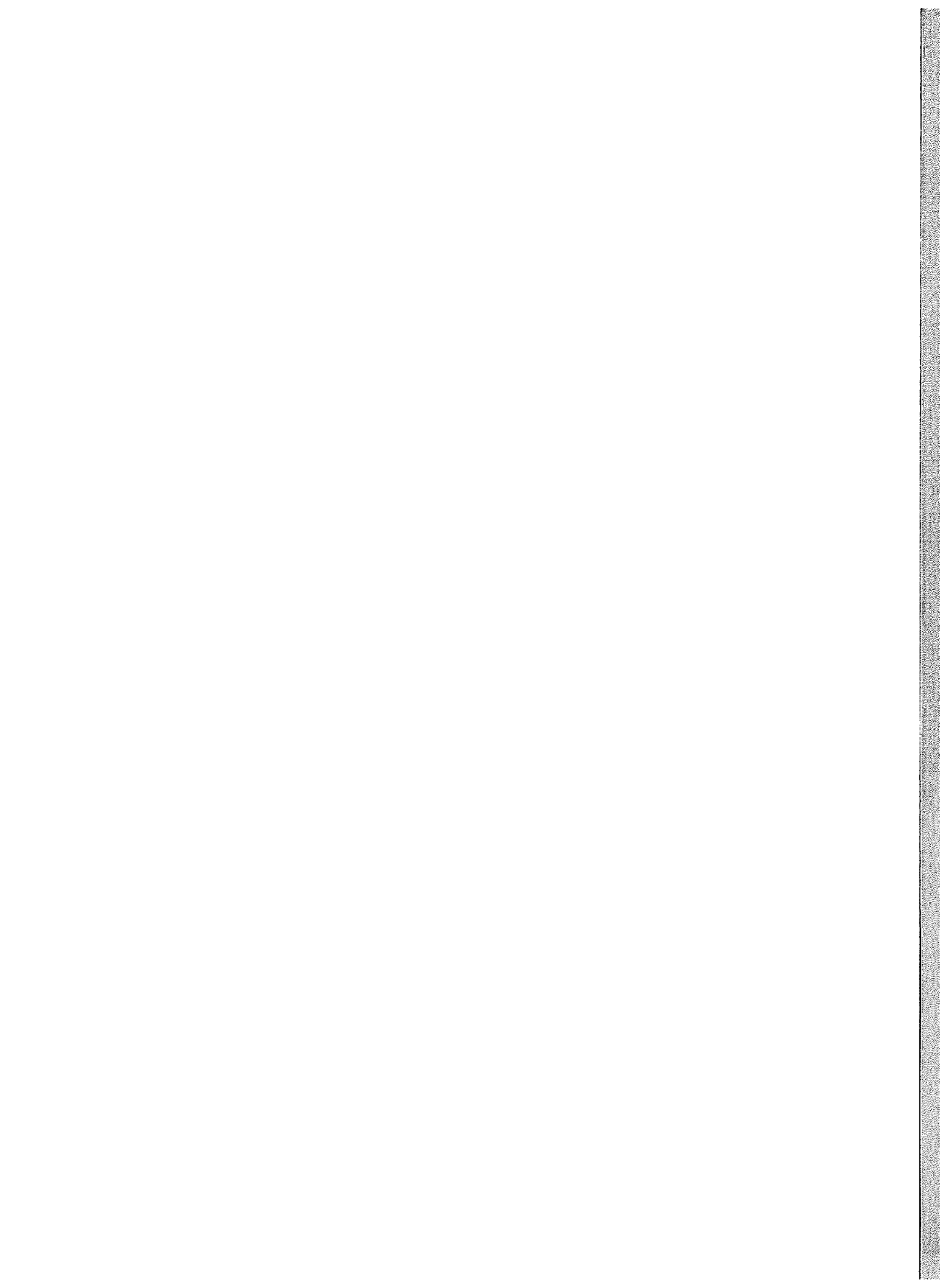
Σελ. 45: Κατάληψη της Ρώμης

Σελ. 46: Σκίτσο του Clifford Harper

Σελ. 47: Τμήμα πινάκων του Josef Hoffman και Melchior Lechter

Σελ. 48: "Συνάντηση" Ρεμπω - αναρχίας στους δρόμους του Παρισιού

Σελ. 49. Σκίτσο του Κοκτώ, από την περίοδο αποτοξίνωσής του.

Δαχ. 400